
G. & B. WESTERMANN Bros
Deutsche
Buchhandlung
290 Broadway
NEW-YORK

W. Henry Green
Princeton N.J.

Sept 23. 1852

ܓܪܐܡܛܝܩܘܣ

ܡܡܫܘܚܬܐ ܕܐܦܪܝܡܝܬܐ

ܕܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܒܪ ܥܒܪܝܐ

ܕܗܘ ܐܒܘܠܦܪܓ

GREGORII BAR HEBRAEI

QUI ET ABULPHARAǴ

GRAMMATICA

LINGUAE SYRIACAE

IN METRO EPHRAEMEO.

TEXTUM E COD. BIBL. GOTTINGENSIS EDIDIT, VERTIT,
ANNOTATIONE INSTRUXIT

ERNESTUS BERTHEAU, Dr.
PROFESSOR GOTTINGENSIS.

GOTTINGAE,
APUD VANDENHOECK ET RUPRECHT.
1 8 4 3.

PRAEFATIO.

E catalogo librorum, quem Assemanus in biblioth. or. Clemento-Vatic. t. II. p. 267 sqq. nobiscum communicavit, perspicue patet, Bar Hebraeum, virum omnibus doctrinis instructum et praeclara eruditione ornatum, magnum studium multamque operam contulisse in res grammaticas et quae his cognatae sunt litteras. Promptae ejus doctrinae et egregiae de his disciplinis disserendi facultatis testem si quaeris, parvum, quem publici juris jam facio, inspice librum. Nam negotiis ecclesiasticis impeditus, occasione oblata brevi quattuordecim dierum spatio conscripsit hanc grammaticam, circumcisam eam et angustam, at quam luculentissime indicantem auctorem in his studiis eximie versatum et notitiam rei grammaticae, qualem illa aetate perspectam habuerunt viri do-

cti, accuratam [1]). Praeceptorem cognoscis memoriter quasi recitantem praecepta sive grammatica sive logica trita et pervulgata, definitiones usitatas et distinctiones solemnes, quae ex Aristotelis libris repetitae [2]) auctoritatem manifestam

---

1) *Assemanus* biblioth. or. Clemento-Vaticana II. p. 308: „*grammatica sub metro S. Ephraem* exstat in biblioth. collegii Maronitarum cum notis marginalibus ejusdem auctoris, qui duabus se hebdomadis opus absolvisse testatur in praefatione,
ܒܙܒܢܐ ܓܝܪ ܗܘ ܕܒܗ ܕܒܪܝܢ ܒܥܒܕܐ ܠܒܪܝܢ
ܗܘܝܢ ܒܥܠܬܐ ܠܬܪܘܨܐ ܕܡܫܝܚܝ̈ܐ ܠܒܢܝ̈ܢܐ ܘܣܥܘܪܘܬܐ
ܕܐܘܠܢܝ̈ܐ ܡܗܝܡܢ̈ܐ ܕܗܪܟܐ ܥܡܪܝܢ: ܒܝ ܠܘܬ ܐܢܫܝܢ
ܕܡܪܕܝܢ ܒܡܪܕܘܬܐ ܗܕܐ ܕܝ ܡܬܚܫܒܢ ܐܬܚܒܘܛܬܐ ܕܝܠܢ:
ܗܘܐ ܠܝ ܡܚܫܒܬܐ ܒܡܫܡܫܘܬܐ ܡܐܡܪܐ ܡܛܠ ܢܒܒ
ܡܠܬܐ ܐܝܟܐ ܕܗܘܐ ܡܦܠܬܐ ܢܫܡܠ ܘܦܪ . ܒܝܬܢ
ܠܗܕܐ ܡܠܬܐ ܕܟܠܐ ܐܝܟܢܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܫܒܥ ܢܩܘܫܐ
ܢܫܡܠܝܘ ܒܝܘ ܡܠܬܐ ܕܒܪܐ ܘܐܠܗܝ ܒܠܫܢ
ܠܡܐܡܪ ܡܟܘܢ ܕܫܒܥܬܐ ܘܦܪ. — quum in componendis ecclesiae negotiis et visitandis Christianis Ulanitis illis in locis commorantibus Babylone versaremur, ex disputatione quam cum quibusdam hujus grammaticae artis peritis forte habuimus, venit in mentem brevem aliquem tractatum de hujus scientiae modis conscribere etc. Quocirca hunc quem prae manibus habemus libellum metro heptasyllabo composuimus intra brevissimum duarum hebdomadarum spatium" etc. Notas marginales *Bar Hebraei* ad grammaticam suam metricam iterum allegat *Assemanus* l. c. I. p. 478.

2) Cf. quae annotavi ad capitis primi v. 184—198.

et non oppugnandam per latas terras et multa secula sibi conciliaverant. Vincta oratio, qua usus est, nihil fere mutat neque novum effundit impetum et majorem nisum orationis. Nam leges et formulae notissimae versuum vincula, quae in lingua syriaca soluta sunt et habilia, non repudiant, et novo dicendi genere inclusae consuetudinem tamen prae se ferunt inveteratam receptasque produnt sententias. Litterae, quae memoria tenentur formam induunt talem, qua facillime memoria comprehendantur; et apud serioris aetatis Syros et Arabes, traditam doctrinam tradentes et propagatas cognitiones propagantes, inquisitionis et perscrutationis locum leves sermonis artes occupant.

Artem grammaticam et disserendi rationem eandem invenis in hoc **Bar Hebraei** libro et in omnibus libris grammaticis, quos docti Maronitae **Amira**, **Abraham Ecchellensis** reliqui Romae degentes inde ab exeunte seculo decimo sexto ediderunt. Linguae quomodo orta

---

207. 211 et 212. Definitiones nominis cap. 1, 1 et 2., verbi cap. 2, 3 et 4. etc., quae leviter mutatae in omnibus fere grammaticis a doctis Syris editis reperiuntur, in Aristotelis quoque definitiones nituntur; cap. 1, 1 et 2. compone cum Aristotelis verbis *περὶ ἑρμην.* 2: *ὄνομα μὲν οὖν ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ κατὰ συνθήκην ἄνευ χρόνου, ἧς μηδὲν μέρος ἐστὶ σημαντικὸν κεχωρισμένον;* cap. 2, 3 et 4. cum *περὶ ἑρμ.* 3: *ῥῆμα δέ ἐστι τὸ προσσημαῖνον χρόνον, οὗ μέρος οὐδὲν σημαίνει χωρίς.*

fuerit et exculta ratione non habita, et neglectis legibus quarum vi novam acceperit formam historicis, de lingua qualis fuit et qualem primo quasi obtutu cognoverant grammatici syri ad unum omnes disserunt; fragmenta eam et rudera tantum praebere antiquae conditionis purioris, perfectae, expletae, conjuncta illa et permixta elementis alienis non reputant; quae ex ingenio linguae graecae et graecarum litterarum auctoritate praevalente originem duxerunt non secernunt ab iis, quae mere syriaca sunt et ipsi linguae naturae conveniunt [3]); leges et praecepta grammatica repetunt non ex indole et nativa linguae qualitate composita et constructa, sed ad analogiam linguae graecae et graecorum grammaticorum vestigia prementia [4]).

Accuratam igitur sermonis syriaci cognitionem et explicationem ut ita dicam historicam, ad fontes et initia linguae depravatae, detruncatae, permixtae recurrentem nec Bar Hebraeus nec grammatici reliqui nobis suppeditant. Attamen suam habent auctoritatem et praeclara sua merita, quae imprudens habeat despicatui. Auxi-

---

3) *Bar Hebraeus* cap. 1. 98—107. formationes numeri pluralis graecas una cum syriacis enumerat; v. 129 seqq. vocativum graecum in eadem serie cum nominibus deminutivis syriacis ponit; v. 164—183. terminationes adjectivorum graecas non secernit a syriacis etc.

4) Vide doctrinam de casibus cap. 1, 246 sqq., de verbo ejusque mensuris cap. 2, 71 sqq. etc.

lium eorum non contemnimus in addiscenda lingua syriaca et libenter ex eorum libris nobis comparamus materiam et notitias, quas inquirendo et perscrutando intelligamus, describamus, componamus. Nostrae etiam utilitati praecepta serviunt qualiacunque collegerunt et statuerunt, nam quae collecta quodammodo saltem perspecta sunt et facile melius perspiciuntur et emendantur secundum rationes grammaticas nostris temporibus diligenti diversarum linguarum investigatione stabilitas. Ipsa denique qualiscunque ars grammatica, qua usi sunt viri docti, quae per multa secula eadem fere remansit, maximi momenti est in dijudicanda et intelligenda lingua syriaca; nam quaevis lingua si populi est effigies et ingenii documentum, artem grammaticam vere dicas effigiem doctrinae et studiorum documentum; doctrina autem et studiis populi cognitis ingenium ejus et indolem demum rite cognoscere potes, et ex his linguae conditionem et statum.

Quae cum ita sint non alienum visum est, hanc Bar Hebraei grammaticam, quam edere viri celeberrimi J. D. Michaelis et A. Th. Hoffmann [5]) longo tempore ante promiserunt, foras emittere et publico subjicere examini, ut aditum patefaciamus ad intelligendos reliquos vetustiorum syrorum libros grammaticos, qui Rómae, Parisiis, Oxoniis latent in bibliothecis.

---

5) *J. D. Michaelis Abhandlung von der syrischen Sprache und ihrem Gebrauch S.* 103. *Hoffmann* grammat. syr. p. 30.

Res quidem ardua est et periculosa, si ad unius codicis auctoritatem delegati textum typis exprimendum curamus. Sed codex noster textum satis emendatum et sincerum exhibet latinamque versionem litteralem, quae criseos adjumentum praebet non spernendum. Quamobrem noluimus exspectare collationem codicum non facile instituendam 6) et differre editionem in aliud tempus.

---

6) Grammatica *Bar Hebraei* metrica invenitur in duobus codd. bibliothecae Bodlejanae, qui fere omnia *Bar Hebraei* opera continent, in cod. *Huntington* I. (de quo cf. catalogum biblioth. Bodlejanae a *Joanne Uri* editum, codd. syr. p. 5. et *Ewald Zeitschrift zur Kunde des Morgenlandes* II. p. 109 sq.). et in cod. *Pococke* 298. (de quo cf. *Ewald* l. c.); praeterea cum notis marginalibus ipsius auctoris Romae in bibliotheca collegii Maronitarum (*Assemani* bibl. or. II. p. 308.). — Grammaticae *Bar Hebraei* ܟܬܒܐ ܕܨܡܚܐ — liber radiorum — inscriptae, quo fusius de rebus grammaticis disserit, exemplar elegantissime exaratum Romae asservatur in bibl. collegii Maronitarum (*Assemani* bibl. or. II. p. 307.); exstat etiam „syriace et arabice ab ipso ut existimari potest auctore conversa in bibl. Colbertina et Medicea" (cf. *Renaudot* in *Assem.* bibl. or. l. c.) et in duobus codd. bibl. Bodlejanae quos designavi (*Ewald* l. c.). Tertium *Bar Hebraei* opus ad grammaticam spectans ܟܬܒܐ ܕܒܠܨܘܨܝܬܐ — librum scintillae — imperfectum auctor reliquit (*Assemani* bibl. or. II. p. 272.); hanc ob rem fortasse in codd. bibl. Bodlejanae (*Ewald* l. c.) deest hic liber a nemine quod sciam nisi *Assemano* commemoratus.

Nam pauca, quae patria possidet, subsidia litterarum orientalium suscipienda sunt et cum diligentia perscrutanda, ut iis perspectis et cognitis thesauris et bibliothecis aliarum terrarum, si eas inspiciendi concessa fuerit potestas, uti possimus facili negotio.

De codicis nostri ratione et indole haec tantum afferam. Est chartaceus, formae minoris; scriptura est ܦܫܝܛܬܐ sive ܣܪܛܐ satis dilucida et accurata. Inscriptiones capitum et sectionum rubro colore scriptae sunt. Vocales graecae ubivis fere appositae nigro colore etiam in inscriptionibus sunt expressae, eodem modo puncta pluralia et punctum quod vocant diacriticum; puncta Quschoi et Rukhokh sola sunt rubra. Cetera signa et accentus non reperiuntur. In prima pagina nomen scriptoris librarii, ut videtur, occurrit ܡܝܟܐܝܠ ܐܠܕܢܝܬܝ ܐܠܡܐܪܘܢܝ Michael Eddaniti Maronita (ܡܝܟܐܝܠ = ܡܟܐܝܠ); in ultima pagina haec verba vides: كتاب العاقوري العاقل سلمه الله تعلى وحفظه لنا زمان طويل امين يا رب العالمين. Quisnam fuerit Aqurita, qui possedit hunc codicem, nescio; conjicere possumus verba arabica a discipulo ejus adscripta esse. Versio latina marginalis in Italia a viro erudito et linguae syriacae intelligente concepta, verborum quodque reddens, aperta ad intelligendum non est, imo saepissime omni caret intellectu, sed maximi est momenti in legendo et stabiliendo textu quum ad litteram omnia quam accuratissime exprimit. E litteris syriacis passim in versione

inventis videmus versionem non scriptam esse a scriptore textus. Codice usus est vir doctus qui vitia correxit, versus omissos supplevit.

Jam quae mea fuerit opera in hac grammatica edenda paucis dicendum est. Ac primum quidem textum summa industria excudendum curavi; nihil fere mutavi, mutata in annotationibus memoravi. Vocales in libro manuscr. additas et puncta pluralia servavi. Etiam in vocibus quibus littera ܝ inest praeter punctum litterae ܝ plurimis in locis utrumque punctum plurale ponendum erat, quod doleo, sed typorum, quibus usus sum, ratio talis fuit ut falsam hanc designationem evitare non possem. Puncta Quschoi et Rukhokh in versibus 282—307. capitis primi et 221—237. capitis secundi quam accuratissime reddidi, in reliquis locis consulto praetermisi, nam rationem eorum firmam et stabilitam in codice nostro frustra quaeris. Confusionem augere nolui. Eandem ob caussam punctum rarissime obviam diacriticum quem vocant non respexi. Versionem ad fidem verborum perspicuam tamen, ut spero, addidi; quae minus accurate reddita sunt in annotationibus emendavi. Quae per imprudentiam vitia commissa sunt aequi harum rerum judices condonabunt. In annotationibus brevitati operam dedi, ut graviora etiam nisi ad explicandas B a r H e b r a e i sententias directe facerent praetermitterem. Ad A m i r a e grammaticam saepissime lectorem ablegavi, quibus ratio-

nibus ductus non est quod pluribus verbis dicam. Exemplorum, quae Bar Hebraeus proposuit maxima pars e libris biblicis desumpta est; quibusnam locis inveniantur saepissime non semper indicavi. Pauca tantum ex aliis libris repetita sunt exempla, qua in re quae Assemanus in bibl. or. II. p. 307. de grammatica majori disserens commemoravit in hanc etiam grammaticam metricam quadrare videntur: »utitur Bar Hebraeus auctoritate versionis syriacae vulgatae, Heracleensis et τῶν septuaginta, Ephraemi, Isaaci, Jacobi Sarugensis et Edesseni, Narsetis, Antonii rhetoris et Pauli auctoris versionis τῶν septuaginta apud Syros: praeterea graecorum scriptorum, quorum opera in syriacum sermonem conversa sunt, ut Procli et Serapionis medicorum, Dionysii Areopagitae et Gregorii Nazianzeni, cujus duas exstare apud Syros translationes affirmat Par. 1. cap. 3. sect. 4., alteram antiquiorem Nestorianorum, alteram a Jacobo Edesseno elaboratam.« Sed in has res demum si grammaticam majorem Bar Hebraei et reliqua ejus opera cognita habuerimus inquirere accuratius poterimus, quae sine dubio magnam praebebunt utilitatem in dijudicandis versionibus librorum biblicorum apud Syros variis et mixtis. Indicem vocum in sermonem grammaticum receptarum non adjeci, nam tota fere haec grammatica est index et ordine, quem auctor secutus est, semel cognito quaecunque nullo negotio inveniri possunt. Recensionem vero capitum et sectionum addidi, ut

uno in conspectu ratio et dispositio libri intelligi possit.

Vidi in exprimendo textu diligenter correcto huc illuc punctum aut vocalem excidisse, quod factum est culpa typorum non satis firmorum et prorsus non est evitandum, nisi tota constitutio typorum linguarum semiticarum fuerit mutata.

Scripsi Gottingae die VII. m. Aprilis 1843.

Bertheau.

INDEX

CAPITUM ET SECTIONUM.

---

*) Haec inscriptio deest in libro mnscr., quamobrem etiam in textu nostro eam omisi. Apparet e sectione prima capitis 2. quomodo sit restituenda.

Emendanda.

In textu:

P. 6.	v. 10.	lege	ܟܘܟܒܢܐ.
— 9.	— 48.	—	ܦܕܪܐ.
— 11.	— 69.	—	ܢܕܠ.
— 14.	in titulo sectionis	—	ܡܓܠ.
— 27.	v. 236.	—	ܒܐܡܠ.
— 35.	— 315.	—	ܘܗܐ.
— 62.	in titulo sectionis	—	ܡܓܠ.

— 78. v. 126 et 130. pro ܢܫ lege ܢܫܒ.

In versione et annotatione:

— 13.	linea 5.	lege	castitatis.
— 19.	— 13.	—	distinguunt.
— 20.	— 3.	—	quam.
— 40.	— 1.	—	usurpatur.
— 55.	— 11.	—	*imai.*
— 72.	— 12.	dele vocem	*akzeno.*
— 78.	— 8.	pro *cho* lege	*joi.*
— 104.	— 6.	lege	positi.

ܒܚܝܠܗ ܕܡܪܢ

ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܣܒܪܐ ܕܝܠܝ ܡܫܪܐ ܐܢܐ

ܕܐܟܬܘܒ ܒܟܬܒܐ ܕܓܪܡܛܝܩܝ

ܦܪܘܡܝܘܢ ܒܡܫܘܚܬܐ ܐܦܪܝܡܝܬܐ.

1 ܫܘܒܚܐ ܕܫܡܟ ܐܘ ܡܫܒܚܐ ܢܦܫܐ ܕܨܠܡܟ ܗܐ ܡܫܒܚܐ
ܘܫܕܝܐ ܒܝܡܐ ܕܗܘܠܐ ܘܡܬܢܘܠܐ ܒܡܨܥܬ ܓܠܠܐ
ܠܘܬܟ ܒܩܠܐ ܪܓܝܫܬܐ ܪܡܐ ܕܥܡܪ ܒܡܪ̈ܘܡܐ
ܟܕ ܥܝ̈ܢܐ ܕܡܕܥܐ ܡܪܝܡܐ ܩܥܝܐ ܘܐܡܪܐ ܐܘ ܡܪܝܡܐ
5 ܨܠܡܟ ܐܢܐ ܨܠܡܟ ܫܒܚܬ ܠܐ ܬܫܒܩܝܢܝ ܚܠܘܕܐ ܐܫܩܘܠ
ܒܢܘܗܪܐ ܕܐܦܝܟ ܠܒܒܝܢܝ ܘܗܒܠܝ ܐܬܠܐ ܘܚܟܡܝܢܝ

Vi domini nostri Jesu Christi fiduciae meae incipio scribere librum Grammaticae.

Prooemium in metro Ephraemeo.

Gloriam nominis tui, o gloriose, anima imago tua ecce 1
laudat, | et quae abjecta est in mare materiae et agitatur
in mediis undis | vocibus fremebundis ad te excelsum regiones excelsas habitantem, | oculos mentis sursum tol-
lens, clamat et dicit: o excelse. | Imago tua ego imagi- 5
nem tuam laudavi, ne sinas me rubiginem nunc contrahere; | lumine faciei tuae corrobora me, et mihi da prudentiam et sapientem me fac; | hyssopo tuo linguam meam

ܒܦܘܡܐ ܕܟܝܐ ܠܡܐܡܪ ܡܠܠܐ ܕܒܦܪܗܣܝܐ ܢܡܠܠ
ܥܠ ܠܫܢܐ ܐܘܪܗܝܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܐܦܪܝܡܝܬܐ
ܕܗܝ ܗܝ ܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ ܘܠܐ ܢܦܩ ܠܗ ܒܪܝܐ
ܘܬܪܘܨ ܡܡܠܠܐ ܠܫܘܪܝܐ ܥܘܠܐ ܫܦܝܐ ܘܛܠܝܐ
ܢܣܝܡ ܗܫܐ ܒܦܣܝܩܘܬܐ ܕܢܬܢܘܢܗ ܒܦܫܝܛܘܬܐ

ܥܠ ܬܚܘܡܐ ܘܦܘܠܓܐ ܕܡܡܠܠܐ

ܠܡܡܠܠܐ ܬܚܡܘ ܚܟܝܡܐ ܓܪܡܛܝܩܘ ܘܡܣܬܟܠܢܐ
ܒܪܬ ܩܠܐ ܡܫܘܕܥ ܗܘܢܐ ܒܫܠܡܘܬܐ ܘܠܘ ܒܟܝܢܐ
ܡܬܦܠܓ ܕܝܢ ܠܬܠܬܐ ܠܫܡܐ ܘܐܣܪܐ ܘܡܠܬܐ
ܐܟܡܐ ܕܐܡܪ ܗܘ ܕܐܡܪ ܣܘܩܪܛܝܣ ܠܐ ܐܬܒܣܪ
ܘܐܪܒܥܐ ܦܠܓܘܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܕܣܡܘ ܩܕܡܝܐ ܒܦܪܕܝܓܡܐ
ܫܡܗܐ ܐܢܘܢ ܘܐܣܪܐ ܐܝܟ ܒܘܚܢܐ ܫܪܝܪܐ

munda, ut *μετὰ παῤῥησίας* loquatur | de sermone Syriaco in metro Ephraemeo | quod ipsum est Syriacum dicendi genus, quo externus non utitur. | Et cognitionem veram sermonis tironibus, infantibus sinceris et pueris | proponemus nunc in brevitate ut repetant eam cum facilitate.

De definitione et divisione sermonis.

Sermonem definiverunt sapientes grammatici et intelligentes | vocem praebentem mentem secundum convenientiam non secundum naturam. | Dividitur autem in tres partes, in nomen, conjunctionem et verbum, | exempli gratia *Socrates non spernitur*. | Et quattuor aliae partes, quas posuerunt veteres in exemplaribus, | sunt nomina et conjunctiones secundum veras investigationes.|

ܠܐܪ̈ܒܥܐ ܡܟܝܠ ܪ̈ܫܐ ܢܦܠܓܝܘܗܝ ܠܡܡܠܠܐ ܠܐ ܠܫܒܥܐ ܠܫܡܐ ܘܡܠܬܐ ܘܐܣܘܪܐ ܘܠܡܡܠܠܐ ܡܪܟܒܐ ܕܗܘܝܘ ܡܡܠܠܐ ܘܩܕܡܐܝܬ ܢܥܩܒ ܡܠܬܐ ܡܢܝܢܐ ܕܢܩ̈ܫܬܐ

ܥܠ ܫܘܚܠܦܐ ܕܢܩ̈ܫܬܐ

ܡܡܠܠܐ ܗܘ ܡܙܟܝܢܐ ܗܘ ܕܣܘܪܝܝܐ ܐܘܪܗܝܐ ܢܩ̈ܫܬܐ ܚܡܫ ܫܘܝܬ ܐܝܩܪܐ ܐܝܟ ܕܒܦܪܘܛܣܡܝܘ ܝܕܥ ܗܘ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܕܡܦܪܫ ܗܘ ܡܢ ܚܘܠܛܢܐ ܦܬܚܐ ܗܘ ܐܝܟ ܓܐ ܕܓܝܐ ܙܩܦܐ ܐܝܟ ܝܐ ܕܡܪܝܐ ܪܒܨܐ ܐܝܟ ܥܐ ܕܥܙܐ ܚܒܨܐ ܐܝܟ ܥܝ ܕܥܙܝܙܐ ܥܨܨܐ ܐܝܟ ܫܘ ܕܫܘܪܐ ܘܛܘ ܕܛܘܪܐ ܘܢܘ ܕܢܘܪܐ ܬܡܝܗܐ ܕܝܢ ܡܕܢܚܝܐ ܒܢܝ ܟܠܕܝܐ ܥܬܝܩܐ ܡܢܝܢ ܠܗܘܢ ܐܦ ܢܩ̈ܫܬܐ ܣܛܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܚܪ̈ܢܝܬܐ

In quattuor igitur capita dividemus orationem, non in septem, | in nomen, verbum, conjunctionem et in compositam orationem, quae ipsa est oratio. | Initio pertractet sermo numerum vocalium.

De differentia vocalium.

Sermo autem praevalens, scilicet Syriaco-Edessenus, | vocales quinque ejusdem dignitatis sicut in *Baprotesmiu* | cognoscit secundum canonem, qui liber est a permixtione: | Petocho ut *ga* verbi *gajo*, Zeqofo ut *jo* verbi *morjo*, | Rebozo ut *'e* v. *'ezo*, Chebozo ut *i* verbi *'azizo*, | 'Ezozo ut *schu* v. *schuro* et *tu* v. *turo* et *nu* v. *nuro*. | Admirabiles vero orientales, filii veteres Chaldaeorum, | numerant etiam alias vocales praeter has,|

ܕܥܗܕ ܐܢܘܢ ܐܦ ܩܕܝܫܐ ܝܥܩܘܒ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܐܘܪܗܝܐ
ܬܘ ܕܝܢ ܕܬܘܪܐ ܘܬܘ ܕܐܝܬ ܐܬܩܪܝܘ ܠܘܬܗܘܢ ܘܟܘ ܕܡܠܟܘ
ܒܙܩܦܐ ܕܢܘܣܐ ܘܢܘܢ ܕܙܐܢܘܢ ܠܐ ܬܢܘܢ ܐܝܟܢ ܐܟܘܬܢ
ܘܦܐ ܕܦܐܪܐ ܠܐ ܡܟܒܨܝܢ ܒܩܪܝܢܐ ܐܠܐ ܪܒܨܝܢ
ܒܝܢ ܠܦܬܚܐ ܘܙܩܦܐ ܒܠܫܢܗܘܢ ܠܝܬ ܫܘܚܠܦܐ
ܢܘܩܙܐ ܕܝܢ ܣܓܝܐܐ ܣܝܡܝܢ ܘܒܡܡܠܠܐ ܠܐ ܗܘ ܦܪܫܝܢ
ܘܒܦܬܚܐ ܕܝܢ ܡܛܠܐܠܝܢ ܠܐܬܘܬܐ ܕܒܬܪܗ ܡܚܢܩܝܢ
ܘܛܥܝܢ ܡܢ ܗܢܐ ܣܒܪܐ ܐܝܟ ܕܒܫܪܪܐ ܟܒܝܪܐ
ܕܐܝܟ ܐܪܥܐ ܠܐܪܥܗ ܘܐܪܥܐ ܘܣܒܥܐ ܣܒܥܐ ܘܬܪܥܐ
ܘܬܪܥܐ ܘܛܒܥܐ ܘܛܒܥܐ ܗܟܘܬ ܘܙܪܥܐ ܘܙܪܥܐ

quas meminit etiam sanctus Jacobus episcopus Edessenus. | *Tau* autem verbi *tauro* et *tau* v. *itauhj* cum Zeqofo pronuntiantur apud eos, etiam *kau* v. *malkauhj.*| Et *no* v. ***Nosa*** et *non* v. ***Zinon*** non pronuntiant cum Zeqofo sicut nos. | Et *pe* v. *piro* non cum Chebozo pronuntiant in lectione sed cum Rebozo. | Vocalium Petocho et Zeqofo in eorum lingua non est differentia. | Puncta quidem permulta ponunt, in sermone autem nunquam distinguunt. | Et cum Petocho propulsant litteram eam, post quam adstringunt; | sed aberrant ab hac opinione quam saepissime in veritate, e. gr. in hisce verbis: *'ar'o* (terra) et *'or'o* (obviam it femina), | *sab'o* (satietas) et *sob'o* (satura est), *tar'o* (porta) et *tor'o* (scindit), *tab'o* (sigillum) et *tob'o* (signat), | eodem modo etiam in *zar'o* (semen) et *zor'o* (seminat).

ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ

ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܕܫܡܐ

1 ܠܫܡܐ ܬܚܘܡܐ ܗܘ ܗܢܐ ܩܠܐ ܦܫܝܛܐ ܕܠܐ ܙܒܢܐ
ܕܗܢܐ ܣܘܩܒܠܐ ܒܐܣܘܪܗ ܒܚܘܒܪܐ ܕܐܘܪܙܐ ܒܕܥܬܗ
ܘܫܡܐ ܠܐܪܒܥ ܡܬܦܠܓ ܡܢܘܬܐ ܠܐ ܬܬܦܠܓ
ܒܫܡܐ ܘܚܠܦ ܫܡܐ ܥܠ ܡܠܬܐ ܘܡܠܘܐ ܫܡܐ
5 ܒܫܡܐ ܕܩܢܘܡ ܥܝܢܐ ܚܠܦ ܫܡܐ ܐܝܟ ܐܢܬ ܘܐܢܐ
ܥܠ ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܗܠ ܡܠܘܐ ܫܡܐ ܐܝܟ ܥܘܠܐ
ܡܢ ܡܩܕܡܘܬ ܣܝܡܐ ܒܫܪܪܐ ܠܐ ܗܘ ܫܡܐ
ܐܠܐ ܐܣܘܪܐ ܐܝܟ ܥܠ ܡܛܠ ܓܒ ܚܕܪ ܬܚܝܬ ܒܝܕ ܠܘܩܒܠ
ܠܦܘܬ ܒܬܪ ܠܘܬ ܡܢ ܥܡ ܥܠ ܗܕܐ ܠܐ ܬܬܕܘܕ

CAPUT PRIMUM.

De iis quae nomini accidunt.

Definitio nominis haec est: vox simplex sine tempore, | quae opposita conjunctioni sociae suae possidet mentem in se ipsa. | Nomen in quattuor dividi partes ne dubites: | in substantivum et pronomen, adverbium et adjectivum. | Substantivum e. gr. *'aino* (oculus); pronomen e. gr. *'ant* (tu), *'eno* (ego); | adverbium e. gr. verbum *lehal* (illuc); adjectivum e. gr. *'avol* (iniquus). | Praepositio tamen revera non est nomen, | sed conjunctio, e. gr. *super, propter, apud, circum, infra, per, contra,* | *secundum, post, ad, ab, cum.* De hac re ne turberis.

ܡܛܠ ܫܡܐ ܫܡܝܐ

ܢܩܦܢ ܕܝܢ ܠܫܡܝܐ ܓܢܣܐ ܘܐܕܫܐ ܘܡܢܝܢܐ
ܐܣܟܡܐ ܘܐܝܢܝܘܬܐ ܘܐܪܒܥ ܗ̈ܘܝܢ ܡ̈ܦܠܬܐ
ܘܓܢܣܐ ܚܕ ܕܟܪܢܝܐ ܘܐܚܪܢܐ ܢܩܒܢܝܬܐ
ܐܟܡܐ ܕܙܒܢܐ ܐܘ ܙܒ̈ܢܐ ܘܓܢܬܐ ܠܡܐܡܪ ܐܦ ܓ̈ܢܐ
ܘܐܕܫܐ ܗ̈ܢܘܢ ܬܠܬܐ ܗܟܢܐ ܩܕܡܝܐ ܘܬܪܝܢܐ
ܘܬܠܝܬܝܐ ܐܝܟ ܫܡܝܐ ܫܡܝܢܝܐ ܫܡܝܢܝܝܐ
ܘܡܢܝܢܐ ܠܚܕܢܝܐ ܦܠܓ ܘܠܣܘܓܐܐ
ܡܬܦܠܓ ܠܗ ܐܝܟ ܚܫܐ ܐܘ ܚ̈ܫܐ ܕܒܢ̈ܝܢܫܐ
ܘܐܣܟ̈ܡܐ ܗ̈ܢܘܢ ܗܟܢܐ ܕܒܝܢܐ ܐܘ ܛܠܝܐ ܡܣܬܟܠܐ
ܦܫܝܛܐ ܐܝܟ ܝܗܘ ܘܐܚܙ ܘܡܪܟܒܐ ܐܝܟ ܝܗܘܐܚܙ
ܘܐܝܢܝܘܬܐ ܗ̈ܢܘܢ ܐܪܒܥ ܐܣܬܟܠܝܗܝ ܕܝ ܬܬܠܡܕ

De nomine substantivo.

Pertinent autem ad substantivum genera, species et numeri, | figurae et qualitates; et quattuor sunt casus.] Et genus alterum est masculinum, alterum autem femininum | e. gr. *zabno* (tempus) vel *zabne* (tempora) et *ganto* (hortus) etiam *gane* (horti). | Et species sunt hujusmodi: primitiva, secunda | et tertia e. gr. *schemajo* (coelum), *schemajono* (coelestis) et *schemajonojo* (coelestinus). | Et numeri in singularem et in pluralem | dividuntur e. gr. *chascho* (passio) vel *chasche* (passiones) hominum. | Et figurae sunt hujusmodi, intellige me o puer ingeniose: | simplex e. gr. *johu* et *ochoz*, et composita e. gr. *Johuochoz* (Joachaz). | Et qualitates quattuor esse intelligas: | agens e. gr. *amator*, pa-

ܪܚܘܡܐ ܐܝܟ ܪܚܘܡܬܐ ܘܢܡܘܣܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܬܐ
ܘܟܐܢܐ ܐܝܟ ܙܕܝܩܐ ܡܚܘܝܢ ܟܝܢܐ ܐܝܟ ܦܪܦܐ
ܘܡܦܠܬܐ ܐܪܒܥ ܟܪܘܟ ܒܪܝܫ ܫܡܗܐ ܐܝܟ ܒܕܘܠ
ܕܬܐܡܪ ܒܒܝܬܐ ܕܒܝܬܐ ܗܒܝܬܐ ܘܒܝܬܐ ܠܒܝܬܐ

ܡܛܠ ܚܠܦ ܫܡܐ

ܘܠܚܠܦ ܫܡܐ ܡܫܘܬܦܢ ܐܪܒܥ ܡܢ ܫܬ ܕܐܬܡܢܝ
ܓܢܣܐ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܘܐܢܬ ܚܢܢ ܘܐܢܬܝܢ ܐܦ ܗܕܐ ܘܐܢܬܝ
ܘܡܢ ܐܣܟܡܐ ܦܫܝܛܐ ܗܕ ܘܡܪܟܒܐ ܥܒܕܟ ܘܥܒܕܝ
ܘܦܪܨܘܦܐ ܬܠܬܐ ܐܢܘܢ ܚܢܢ ܘܐܢܬܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ
ܘܡܢܝܢܐ ܐܢܐ ܘܗܠܝܢ ܘܗܕܐ ܫܒܝܚܬܐ ܐܦ ܐܢܬܝܢ

tiens e. gr. *amatus*, | possidens e. gr. *justus*, indicans naturam e. gr. *pannus*. Et casus quattuor plecte in initio nominum secundum *bedul* (litteris *b*, *d*, *v*, *l* utens), nam dices *bbaito* (in domo), *dbaito* (domus), etiam *vbaito* (et domus) et *lbaito* (domum).

De pronomine.

Pronomini consociatae sunt quattuor e rebus sex supra commemoratis: | genera e. gr. *ego*, *tu*, *nos* et *vos feminae*, etiam *haec* et *tu femina*. | Et ex figuris est simplex *hod* (haec), et composita *'ebodok* (opus tuum) et *'ebodj* (opus meum). | Et personae tres sunt: *nos* et *vos* etiam *illi*. | Numeri: *ego* et *isti*, et *haec* laudabilis, etiam *vos feminae*.

ܡܛܠ ܥܠ ܡܠܬܐ

ܘܥܠ ܡܠܬܐ ܡܢ ܐܘܡܢܐ ܢܩܝܦܬܐ ܬܘܒ ܡܫܬܡܗܐ
ܒܗܝܢ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܐܘ ܓܒܪܐ ܕܫܦܝܪܐܝܬ ܐܬܐܡܪ
ܡܚܘܝܐ ܐܢܬ ܙܒܢܐ ܐܡܬܝ ܕܐܡܪܬ ܗܫܐ ܘܥܕܡܐ
ܡܢܬܠܬܐ ܘܐܬܡܠܝ ܘܥܕܟܝܠ ܠܩܘܕܡܝܢ ܒܬܪ ܩܠܝܠ
ܘܐܬܪܐ ܬܘܒ ܐܝܟܐ ܐܝܟܐ ܬܡܢ ܠܬܡܢ ܐܝܟܐ ܗܪܟܐ
ܘܣܘܥܪܢܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܦܩܘܕܐܝܬ ܘܬܙܡܪ
ܘܚܫܘܫܬܐ ܕܬܬܐܡܪ ܘܦܩܝܕܐܝܬ ܘܬܬܙܡܪ
ܐܝܟ ܣܝܡܐ ܐܝܟܢܐ ܕܫܘܝܘܬ ܒܪܝܠܐ ܐܠܘܝ ܒܬ ܛܘܬ
ܘܟܡܐ ܬܘܒ ܡܝܬܪܐܝܬ ܐܘ ܛܒ ܣܓܝ ܒܨܝܪܐܝܬ
ܘܦܘܚܡ̈ܐ ܐܝܟ ܗܟܢܐ ܗܟܘܬ ܘܐܝܟ ܘܐܝܟܢܐ
ܘܗܠܝܢ ܟܠ ܐܦܢ ܕܕܡܝܢ ܠܐܣܘܪ̈ܐ ܫܡ̈ܗܐ ܐܢܝܢ

De adverbio.

Adverbium a peritis consequens (pertinens) etiam vocatur | in hisce quae tu o vir pronuntias verbis: *bene dictum est.* | Indicas tempus quando dicis: *nunc* et *usque,* | *nudius tertius* et *heri* et *adhuc, antea, dein, paulo post.* | Tum locum e. gr. *ubi? illic, illuc, ubi, hic.* | Et actionem quando dicis *poqudoit* et canis, | et passionem quia dicitur *peqidoit* et canitur. | Quomodo ponatur, ea qua par est ratione, (e. gr.) *nude, utinam,* pernoctavit *jejune* (cibo non sumpto). | Et quantum iterum (e. gr.) *abundanter* vel *valde, multum, minus.* | Et comparationes e. gr. *hoc modo, quemadmodum, veluti* et *quo modo.* | Et haec omnia, quamvis similia sunt conjunctionibus, tamen sunt nomina.

ܡܐܡܪܐ ܡܠܬ ܫܡܐ

ܠܡܠܬ ܫܡܐ ܬܘܒ ܬܠܬ ܢܩܦܢ ܠܗ ܬܘܒ ܕܝܠܝܬ
ܓܢܣܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܝܪܐ ܗܘ ܫܦܝܪ ܗܝ ܫܦܝܪܬܐ
ܘܡܢܝܢܐ ܛܒ ܗܘ ܡܪܝܐ ܘܛܒܝܢ ܡܠܐܟܐ ܓܒܝܐ
ܘܦܪܨܘܦܐ ܐܝܟ ܚܛܝ ܐܢܐ ܘܙܕܝܩ ܐܢܬ ܘܚܡܬܢ ܗܘ

ܡܐܡܪܐ ܝܚܝܕܝܘܬܐ ܕܫܡܗܐ ܘܣܓܝܐܘܬܗܘܢ

ܢܗܦܘܟ ܡܟܝܠ ܠܫܒܝܠܐ ܘܢܒܥܐ ܠܡܬܬܘܪܐ
ܘܢܫܪܐ ܬܘܒ ܡܢ ܪܫܝܬܐ ܕܠܐ ܢܣܛܐ ܠܢ ܡܢ ܢܝܫܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܫܡܐ ܕܒܚܕܢܝܘܬܐ ܡܬܐܡܪ ܒܝܚܝܕܝܘܬܐ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܐܢܬܬܐ ܘܗܟܢܐ ܫܪܪܐ ܘܟܐܢܘܬܐ
ܘܐܝܬ ܬܘܒ ܣܓܝܐܐ ܕܠܐ ܡܬܐܡܪ ܐܝܟ ܚܕܢܝܐ
ܐܝܟ ܥܢܐ ܘܦܪܚܬܐ ܘܪܚܫܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܘܪܡܫܐ

De verbo nominis.

Ad verbum nominis iterum tres pertinent proprietates: genera uti dicitur *ille pulcher, illa pulchra;* numerus, *bonus* est *dominus, boni* sunt *angeli electi;* persona e. gr. *peccans sum, justus es, iracundus est*

De singularitate nominum et de eorum pluralitate.

In viam revertamur et investigemus rem propositam| iterumque incipiamus a principio, ne declinemus a scopo. | Est nomen quod in singulari dicitur solitarium, | ut e. gr. dicis *mulier* et eodem modo *veritas* et *justitia.* | Iterumque est (nomen) plurale quod non tanquam singulare commemoratur, | e. gr. *oves, aves* et

ܘܐܝܬ ܬܘܒ ܕܫܘܐ ܗܘ ܒܫܡܐ ܠܚܝܕܝܘܬܐ ܘܣܘܓܐܐ
ܕܡܘܬ ܐܢܫܐ ܘܫܡܝܐ ܡܢ ܬܐܡܪ ܒܚܝܕܝܘܬܐ
ܕܠܐ ܬܓܚܟ ܥܠ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܦܟܘܗܝ ܡܩܒܒܢ ܒܟܐܒܐ
ܘܐܝܬ ܐܢܫܐ ܕܩܝܡܝܢ ܠܬܢܢ ܘܥܝܢܐ ܕܝܠܗܘܢ ܒܢ ܡܥܪܝܢ
ܘܠܐ ܬܐܡܐ ܠܟܘ ܒܫܡܝܐ ܕܟܘܪܣܝܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܒܪܝܐ
ܘܬܐܡܪ ܕܫܡܝܐ ܢܚܕܘܢ ܫܡܝܐ ܥܒܕ ܐܝܕܝܟ ܐܢܘܢ
ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܫܡܗܐ ܕܦܪܝܫܝܢ ܒܣܘܓܐܐ ܘܒܚܝܕܝܘܬܐ
ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܐܦ ܓܒܪܐ ܘܗܟܢܐ ܫܒܪܐ ܘܫܒܪܐ
ܘܡܢ ܟܣܝܐ ܐܡܪ ܟܣܝܐ ܓܒܝܐ ܫܒܝܐ ܘܚܣܝܐ
ܘܡܢ ܙܢܝܐ ܙܢܝܐ ܫܒܘܝܐ ܐܦ ܙܟܝܐ
ܘܒܙܬܐ ܐܡܪ ܡܢ ܒܙܬܐ ܘܗܪܘܬܐ ܬܘܒ ܡܢ ܗܪܬܐ

reptilia et *plateae* et *equi.* | Et sunt iterum verba, in quibus ejusdem formae sunt singularis et pluralis, | quorum exempla sunt *'noscho* (homo et homines) et *schemajo* (coelum et coeli); nam dicis in singulari: | *ne derideas hominem cujus maxillae molestae sunt dolore,* | et *sunt homines qui hic stant et oculos suos in nos defingunt;* | *et ne jures per coelum, nam sedes est Dei creatoris,* | et dicis: *coeli laetabuntur, coeli sunt opus manuum tuarum.* | Et sunt nomina quae differunt in plurali et in singulari | e. gr. *gabro* (vir) et *gabre* (viri), eodem modo *schabro* (puer) et *schabre* (pueri). | Et e *kasjo* (absconditum) fac pluralem *kesajo*, *gebajo* (electi), *schebajo* (captivi) et *chesajo* (sancti). | Et e *zanojo* (scortator) fac plur. *zanoje*, *schaboje* (raptores), etiam *zakoje* (victores). | Et *bezte* dic a *bezto* (praeda) et *heroto* iterum a *herto* (malignitas).

ܡܛܠ ܕܟܪܘܬܐ ܕܫܡܗܐ ܘܢܩܒܘܬܗܘܢ

ܐܝܬܘܗܝ ܫܡܐ ܕܟܪܢܝܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܢܩܒܬܢܝܐ
ܐܝܟ ܢܫܪܐ ܘܒܩܐ ܘܐܪܙܐ ܩܘܦܐ ܘܙܝܬܐ ܐܦ ܐܪܙܐ
ܘܐܝܬܘܗܝ ܕܒܗܦܟܐ ܕܗܠܝܢ ܠܐ ܡܡ ܒܕܟܪܐ ܡܬܐܡܪܝܢ
ܐܝܟ ܣܢܘܢܝܬܐ ܕܡܨܨܝܐ ܘܗܕܐ ܨܦܪܐ ܦܪܚܐ ܠܐܓܪܐ
ܘܒܗ̇ ܒܫܥܬܗ̇ ܝܒܫܬ ܬܐܢܬܐ ܘܥܢܐ ܒܕܝܪܐ ܒܝܬܐ
ܘܐܝܬܘܗܝ ܕܬܪܬܝܗܘܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܫܘܚܠܦܘܬܐ ܟܠ ܕܙܢܝܗܘܢ
ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܐܣܦܝܪ ܢܘܗܪܐ ܘܓܡܠܐ ܥܡܗܘܢ ܐܦ ܕܝܪܐ
ܘܫܡܫܐ ܝܕܥ ܡܥܪܒܘܗܝ ܘܡܥܪܒܬ ܫܡܫܐ ܡܢ ܥܝܢܘܗܝ
ܠܟܠܗܘܢ ܓܡܠܐ ܡܫܩܝܐ ܒܪܬܐ ܘܢܬܕܒܪܘܢ ܓܡܠܝܗܘܢ ܠܒܙܬܐ
ܘܩܕܝܫ ܗܘ ܘܙܕܝܩ ܕܝܪܐ ܘܕܝܪܐ ܐܚܪܬܐ ܡܚܪܒܬܐ

De masculinitate et de femininitate nominum.

Nomen est masculinum, cui non est femininum, | e. gr. *aquila*, *culex*, *cedrus*, *noctua*, *oliva* et *mysterium.* | Et e contrario sunt nomina, quae nunquam in masculino ponuntur, | e. gr. *hirundo quae garrit*, et *haec avis volat ad tectum*, | et *in hoc ipso momento arida facta est ficus*, et *oves in ovili pernoctant.* | Et sunt nomina quae secundum diversitatem modorum suorum generis communis sunt, | e. gr. *sol* sphaera lucis, et *camelus*, cum his etiam *monasterium:* | e. gr. *cognovit occasum solis* (masc.); et *evanuit sol* (femin.) *oculis ejus;* | *omnibus camelis* (masc.) *aquam praebuit filia;* et *cameli* (fem.) *eorum rapientur;* | et *monasterium* (masc.) *est sanctum et justum*, et *monasterium* (fem.)

[illegible]
ܕܟܪܐ ܘܢܩܒܬܐ —— ܝܚܝܕܝܐ ܘܣܓܝܐܐ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ܡܛܠ ܫܘܡܗܐ ܘܡܫܬܡܗܢܐ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

aliud est in deserto. | Et est nomen, quod in omnibus modis et dicitur et in libris scriptis invenitur, | in masc. et fem., in sing. et plur.; | hujusmodi est vocabulum *coelum*, quod unicum est et sine analogia, (e. gr.) | *non per coelum nam sedes est*, ecce mascul. est et sing.,| et in psalmo dicis: *coeli laetabuntur*, in plur. et in masc. ponis, | *erubuit coelum moeste*, ecce singulariter in femin. ponis.

De denominatione et nominato.

Denominatio est verbum, quod in modo sequitur substantivum. | Et si loquens substantivum tantum commemorat, in hoc subst. non absoluta est oratio. | Dicis *vir tristis*, iterumque *mare rubrum*, | sed sententia non absoluta est nisi accedat additio: | *vir tristis fugit,*

ܝܡܐ ܥܡܝܩܐ ܠܗ ܕܣܘܦ ܘܢܥܬܐ ܫܘܬܦܐ ܕܡܬܢܥܬ
ܘܫܘܬܦܗ ܠܡܫܬܠܡܢܘܬܐ ܢܫܘܬܦܗܘ ܒܟܠ ܐܡܬܝܢܐ
ܐܢ ܕܟܪܐܗܘ ܕܟܪܢ ܘܐܢ ܢܩܒܬܐܗܘ ܢܩܒܬܢ
ܗܘ ܗܟܘܬ ܐܢ ܣܓܝܐܗܘ ܘܐܢ ܬܘܒ ܒܙܢܐ ܠܝܚܝܕܝܐܗܘ
ܬܐܡܪ ܠܗܘ ܝܠܝܕܐ ܚܕܬܐ ܓܒܪܐ ܛܒܐ ܕܢܟܦܘܬܐ
ܐܦ ܢܫܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܦܪܨܘܦܬܐ ܬܘܒ ܝܐܝܬܐ

ܡܛܠ ܡܚܘܝܢܘܬܐ ܕܫܡܗܐ

ܚܡܫ ܐܢܝܢ ܐܬܘܬܐ ܬܚܘܝܢܝܬܐ ܚܘܝܐ ܘܬܐܠܬܐ
ܕܒܗܝܢ ܗܘܐ ܡܘܕܥܢܘܬܐ ܕܨܒܘܬܐ ܐܝܟ ܕܒܨܒܥܐ
ܫܡܗܐ ܠܗܘ ܩܢܘܡܝܐ ܕܐܝܬ ܗܠܝܢ ܡܬܩܝܡܢܐ
ܘܫܡܗܐ ܫܘܘܕܥܢܝܐ ܘܫܘܬܦܘܬܐ ܕܐܚܝܢܝܐ

mare rubrum profundum est. | Et denominatio fidelis socius est nominati; | hoc si masculinum est, masculina est (denominatio), et si femininum, feminina est, | similiter si plurale est vel denique in modo singulari. | Dicis: *natus recens, boni viri castitatis,* | etiam *multae mulieres* iterumque *forma decora.*

De demonstratione nominum.

Quinque sunt voces demonstrabiles, quae ferunt demonstrationem et significationem, | in quas fit significatio rei quasi digito: | n o m i n a p e r s o n a l i a quae sunt substantiva, | et n o m i n a s i g n i f i c a t i v a, et c o n j u n c t i o c o n s a n g u i n e o r u m, | et c o n s e q u e n s l e h est

ܘܠܘܬܗ̇ ܥܡ ܗ̇ ܐܬܘܬܐ ܕܡ ܗ̇ ܠܘܬ ܗܘܝܢ ܕܡܚܘܝܢܘܬܐ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܣܘܩܪܛܝܣ ܘܦܠܛܘܢ ܐܦ ܢܘܐܛܝܣ
ܘܗܢܐ ܐܡܪ ܐܘ ܗܠܝܢ ܘܗܕܐ ܥܠܠܬ ܐܘ ܗܠܝܢ
ܘܒܝܬܗ ܕܝܥܩܘܒ ܟܣܗ ܕܒܢܝܡܝܢ ܟܬܒܗ ܕܡܘܫܐ ܣܦܪܗ ܕܒܢܝܡܝܢ
ܘܐܬܐ ܠܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܣܠܩ ܠܗ ܠܣܦܝܢܬܐ
ܐܘ ܐܡܪ ܐܢܬ ܣܠܩܗ ܠܛܘܪܐ ܘܝܫܘܥ ܥܒܪܗ ܠܢܗܪܐ

ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܣܘܓܐܐ ܒܫܡܗܐ

ܐܬܘܬܐ ܕܣܘܓܐܐ ܒܡܢܝܢܐ ܬܡܢܝܐ
ܐܝܟܢܐ ܕܣܡܘ ܟܠܗܘܢ ܟܬܘܒܐ ܒܓܙܝܗܘܢ
ܡܢ ܐܒܐ ܐܒܗܬܐ ܩܪܝ ܘܡܢ ܐܡܐ ܐܡܗܬܐ
ܘܬܘܒ ܡܢ ܐܒܐ ܐܒܗܬܐ ܘܗܟܘܬ ܡܢ ܫܡܐ ܫܡܗܐ

vox demonstrabilis una cum h e suffixi. | Exempla sunt: *Socrates*, *Platon* et *Navatis*, | et *hic* dixit vel *isti*, et *ista* ingressa est vel *istae*, | et *domus Jacobi*, *calix Benjamini*, *liber Mosis*, *scriptum Berjamini*, | et venit *sibi* in civitatem, ascendit *sibi* in navem; | vel dicis: ascendit *eum* montem et Jesus pertransivit *ipsum* flumen.

De litteris multitudinis in nominibus.

Litterae pluralitatis inclusae sunt in numero octonario, | quemadmodum scriptores omnes eas statuerunt in thesauris suis. | A *patre patres* lege et a *matre matres*; | iterumque a *patre patres* et eodem modo a

ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܠܝܢ ܡܫܚ̈ܐ ܘܥܡܗܘܢ ܚܠܛܝܢ ܐܒ̈ܒܐ
ܘܝܕܥܝܢ ܚܟܡܬܐ ܝܘܢ̈ܝܐ ܘܠܚܫܝܢ ܠܚܫܐ ܡܨܪ̈ܝܐ
ܢܫܒܚܘܢܟ ܥܡܐ ܘܥܡܡ̈ܐ ܘܬܓܪ̈ܐ ܥܒܪ̈ܝ ܝܡܡ̈ܐ
ܘܡܢ ܐܪܥܐ ܟܠܗ ܐܪ̈ܥܬܐ ܘܡܢ ܠܠܝܐ ܠܠ̈ܘܬܐ
ܘܒܝܘܢܝܐ ܬܘܒ ܗܘܠܐܣ ܒܠܐܢܣ ܐܦ ܐܐܪܣ
ܘܗܟܢܐ ܬܐܘܠܘܓܘ ܓܪܡܛܝܩܘ ܘܠܘܓܝܩܘ

ܡܛܠ ܣܝܡܐ ܕܢܘܩܙ̈ܐ ܒܫܡ̈ܗܐ ܣܓܝ̈ܐܐ

ܘܕܥ ܠܟܘܢ ܕܫܡ̈ܗܐ ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܒܝܚܝܕܝܘܬ
ܠܣܘܓܐܐ ܘܣܝܡܐܢܘܢ ܒܢܘܩܙܐ ܗܘܝܢ ܣܓܝ̈ܐܐ
ܐܝܟ ܢܟܦܐ ܐܦ ܢܟܦܬܐ ܘܙܕܝܩܐ ܘܙܕܝܩܬܐ
ܘܟܢܘܫܬܐ ܘܥܡܐ ܘܡܫܪܝܬܐ ܘܩܢܝܢܐ ܘܒܩܪܐ ܘܫܝܒܬܐ

nomine nomina; | et omnes coagulant *unguenta* et una cum illis miscent fructus; | et *cognoscentes sapientiam* sunt Graeci, et *incantantes incantationes* Aegyptii; | laudabunt te *populus* et *populi*, et mercatores *transeuntes maria;* | et a *terra terrae*, et a *nocte noctes;* | iterumque in lingua graeca *hylas*, *balanas* et *aeras*, | simili modo *Theologu*, *Grammaticu* et *Logicu.*

De positione punctorum in nominibus pluralibus.

Scito, omnia nomina quae dici possunt | in singulari et plurali, punctis appositis esse pluralia, | e. gr. *verecundi* et *verecundae, justi* et *justae.* | Et *congregatio, populus, exercitus, possessio, grex boum* et *agmen*|

ܐܦ ܓܝܪ ܣܘܓܐܐ ܡܫܘܕܥܐ ܠܚܕܐ ܡܢܗܘܢ ܘܡܚܘܝܐ
ܡܢܗܝܢ ܕܟܢܘܫܬܐ ܡܫܬܠܡܢ ܢܘܩܙܐ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܫܬܠܡܝܢ
ܥܢܐ ܕܝܢ ܘܡܝܐ ܘܪܚܫܐ ܘܕܡܝܐ ܘܩܘܪܝܐ ܘܪܟܫܐ
ܟܕ ܠܐ ܡܨܝܢ ܬܘܒ ܠܡܣܓܝܘ ܢܘܩܙܐ ܠܡܢܐ ܢܬܢܛܪܘܢ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܥܢܐ ܘܟܢܫܐ ܘܠܐ ܡܨܝܬ ܕܬܐܡܪ ܗܟܝ ܪܟܫܐ
ܐܦ ܠܐ ܬܘܒ ܪܚܫܐ ܘܡܝܐ ܘܠܐ ܕܡܝܐ ܘܥܢܐ ܘܩܘܪܝܐ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܕܟܪܘܬܐ ܒܫܡܗܐ

ܐܪܒܥ ܐܬܘܬܐ ܐܝܬ ܕܕܟܪܘܬܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ
ܗܐ ܕܥܒܕܗ ܘܐܝܕܗ ܘܒܪܗ ܘܦܓܪܗ ܪܫܗ ܐܦ ܣܥܪܗ
ܘܘ ܕܥܡܗܘܢ ܐܦ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܘܕܟܠܗܘܢ ܐܦ ܘܗܢܘܢ
ܝܘܕ ܕܓܒܝܗܝ ܐܦ ܢܘܢ ܕܐܝܢܐ ܕܗ ܕܡܝܘܬܐ ܘܗܢܐ

(sine punctis scribuntur, quarum vocum singula) quamvis multitudo, significat tamen unum ex illis (multis congregationibus, populisque) et indicat; | sin autem iterum pluralia fiunt, puncta illis servantur. | *Oves* autem, *aquae, reptilia, pecuniae, rura* et *equi*, | quia non possunt iterum pluralia fieri, quem ad finem puncta serventur (in his vocibus)? | Dicis *greges boum* et *congregationes,* nunquam vero dicere potes *equos,* | neque *reptilia, aquas, pecunias, oves* et *rura.*

De litteris masculinitatis in nominibus.

Quattuor literae sunt masculinitatis, scilicet: | *h* in vocibus *servus suus, manus sua, filius suus, corpus suum; caput suum* etiam *capilli sui;* | et *v* in vocibus *cum illis, sunt, omnes, illi;* | *j* in voce *electi sui*, et *n* vocis *quis*, cui similis est vox *hic.*

ܡܛܠ ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܢܩܒܘܬܐ ܒܫܡ̈ܗܐ

ܗܟܘܬ ܘܠܢܩܒܘܬܐ ܐܪܒܥ ܐܝܬ ܐܬܘ̈ܬܐ
ܬ ܕܛܠܝܬܐ ܘܕܒܪܬܐ ܘܬܪܬܝܢ ܘܚܘܪܬܐ
ܐܠܐ ܒܓܘܡܬܐ ܘܪܬܝܬܐ ܗܟܘܬ ܘܒܠܝ̈ܠܘܬܐ
ܬ ܢܛܪܐ ܕܕܟܪܘܬܐ ܘܠܐ ܥܒܕܐ ܢܩܒܘܬܐ
ܘܝܘܕ ܕܟܠܗܘܢ ܥܡ ܗܘܢ ܕܐܡܟܘܢ ܘܐܒܘܟܘܢ ܘܐܚܝ̈ܟܘܢ ܐܦ ܥܡܟܘܢ
ܘܝܘܕ ܥܡ ܗ ܕܬܪܘܝܗ ܘܓܪܘܝܗ ܘܗܠܝܢ ܕܒܢܘܗܝ ܘܝܠܝܕܘܗܝ
ܪܒܝܥܝܬܐ ܕܠܝ ܕܐܝܕܐ ܗܘ ܕܡܫܬܘܝܐ ܘܗܕܐ

ܡܛܠ ܡܙܥܘܪܘܬܐ ܕܫܡ̈ܗܐ

ܒܬܪ̈ܝܢ ܗܘܐ ܥܒܪܐ ܒܫܝܛܘܬܐ ܘܒܘܩܪܐ
ܘܐܬܘܬܗ ܒܡܠܬ ܢܨܝܘ ܣܡܘ ܣܦܪ̈ܐ ܟܕ ܢܨܝܘ

De litteris femininitatis in nominibus.

Eodem modo et femininitati sunt quattuor litterae: | *t* in vocibus *puella* et *filia*, *duae* et *alba*; | sed in vocibus *fovea*, *terror*, et simili modo in voce *noctes* | *'t* servat masculinitatem neque efficit femininitatem; | et *j* vocis *omnes* una cum *j* vocum *mater tua*, *pater tuus*, *fratres tui*, *populus tuus*; | et *j* cum *h* in vocibus *utraque sua* et *catuli sui* et in his: *filii sui*, *nati sui*. | Quarta littera est *d* in voce *quae*, cui similis est vox *haec*.

De deminutione nominum.

E duabus caussis fit deminutio, contemtus et blanditiarum caussa. | Litteras deminutionis in voce *nasiv* posuerunt scriptores cum quaerebant (vocem memorialem).

ܒܗܠܝܢ ܘܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܕܗܘܐ ܫܩܠܬܐ ܕܣ ܡܢ ܚܪܬܐ
ܡܢ ܓܒܪܐ ܒܗܠ ܓܒܪܘܢܐ ܘܡܢ ܛܠܝܐ ܠܘܩܒܠ ܛܠܝܘܢܐ
ܘܡܢ ܒܪܬܐ ܒܪܬܘܢܬܐ ܘܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܡܕܝܢܬܘܢܬܐ
ܘܡܢ ܓܒܪܐ ܒܗܠ ܓܒܪܘܫܐ ܘܐܡܪܘܫܐ ܐܦ ܛܠܝܘܫܐ
ܘܡܢ ܦܝܠܝܦܘܣ ܦܝܠܝܦܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܦܘܠܘܣ ܦܘܠܐ

ܡܛܠ ܟܪܝܘܬܐ ܕܫܡܗܐ

ܕܥ ܕܟܪܝܘܬܐ ܒܫܡܗ̈ܐ ܒܫܬܐ ܙܢܝ̈ܢ ܗܘܝܐ
ܟܪܝܘܬ ܐܠܦ ܡܢ ܚܪܬܐ ܡܐ ܕܐܡܪܬ ܟܐܒ ܡܢ ܟܐܒܐ
ܘܕܝܘܕ ܗܟܘܬ ܕܐܡܪܝܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܛܠܐ ܡܢ ܛܠܝܐ
ܘܕܬܘ ܘܐܠܦ ܕܒܚܪܬܐ ܐܝܟ ܛܝܒܘ ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ
ܘܐܢ ܠܣܘܓܐܐ ܐܦܝܟ ܠܗ ܢܘܢ ܡܢ ܐܡܪ ܐܢܬ ܛܝܒܘ̈ܢ
ܘܩܪܝܐ ܐܡܪ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܘܗܟܢܐ ܒܝܬ ܡܢ ܒܝܬܐ

His annumeranda est ablatio litterae *s* a fine. | E *viro* fit *virulus,* e *puero puerulus,* e *filia filiola,* e *oppido oppidulum.* | Et a *viro* fit alio modo *virulus, agnellus* et *puellulus.* | Et a *Philippo* fit *Philippe ,* sicut e *Paulo Paule.*

De contractione nominum.

Scito, contractionem in nominibus sex modis fieri:| contractione litterae Olaf a fine, si dicis *dolor* a *dolore;* | et litterae j, sicut in voce *puer* a *puero;*| et litterarum Tau et Olaf in fine, e. gr. *gratia* a *gratia,* | et si pluralem formas cum voce conjunge litteram *n,* nam dicis *gratiae;* | et *villam* dic a *villa,* et simili modo *domum* a *domo,* | et *demonstrationem* a

ܘܬܚܘܝ ܬܘܒ ܡܢ ܬܚܘܝܬܐ ܘܗܟܢܐ ܕܡܘܬ ܡܢ ܕܡܘܬܐ
ܘܬܘ ܒܫܢܬܐ ܫܢܝܐ ܘܡܐܠܦ ܒܥܕܡܐ ܡܢ ܥܕܡܐ ܗܢܐ
ܘܡܝܡ ܐܠܦ ܒܥܕܡܐ ܕܒܥܝܕܐ ܡܢ ܥܕ ܡܬܩܛܥܐ
ܘܡܬܩܛܥܐ ܥܕܡܐ ܠܚܘܫܟܐ ܒܥܕܡܫ ܕܠܐ ܦܘܫܐ
ܘܠܡܬܩܛܥܢܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ ܥܠܬܐ ܕܠܡܥܠܢܐ ܕܫܘܥܝܬܐ ܢܦܩܐ
ܘܒܬܠܬܐ ܐܣܟܡܐ ܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܗܫܐ ܡܬܚܘܝܐ
ܒܩܪܝܬܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܐ ܡܥܘܠ ܐܢܐ ܠܟ ܐܘ ܚܒܪܝ
ܘܒܡܐܡܪܐ ܕܐܢܫ ܕܡܡܠܠ ܘܐܡܪ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ ܕܓܠܐ
ܘܒܡܬܢܣܒܢܘܬܐ ܬܘܒ ܐܝܟ ܐܝܕ ܐܒܪܗܡ ܐܘ ܒܝܬ ܕܘܝܕ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܦܪܫܢ ܠܫܡܗܐ ܕܕܡܝܢ

ܐܦ ܐܬܘܬܐ ܕܦܘܪܫܢܐ ܡܬܚܒܫܢ ܒܩܠܝܕ ܗܢܐ

demonstratione, et eodem modo *similitudinem* a *similitudine*; | et litterae t, quo modo ex *anno* fit *annus*;| et litterarum Mim et Olaf in voce *'edamo*, quae secundum consuetudinem contrahitur in *'ad*; | et contrahuntur *'edamo lechoscho* in *'adamasch* sine pausa.| Et contractioni una eademque est caussa haec, ut ingressum narrationis expediat. | Et tribus modis fit sicut nunc (in iis quae sequuntur) ostenditur: | in vocatione sicut dicis: *non afficio te injuria o socius*; | et in sermone illius qui loquitur et dicit: *omnes homines sunt mendaces*; | iterumque in statu constructo e. gr. *manus Abrahami, domus Davidis*.

De litteris quae distingunt nomina similia.

Etiam litterae distinctionis includuntur clave hujus

ܡܬܐܡܪ ܓܝܪ ܐܒܒܐ ܠܦܘܪܫܐ   ܕܡܢ ܗܘ ܕܐܒܢܐ
ܘܩܘܦ ܦܪܫܐ ܠܗܘ ܕܡܨܦܨܦܝܢ   ܢܗܝܪܐܝܬ ܡܢ ܡܦܩܦܩܝܢ
ܘܗܟܢܐ ܦܪܫܐ ܠܓܠ̈ܠܐ   ܗܘ ܠܡܕ ܡܢ ܩܫ ܓܠܐ
ܘܒܗ ܡܬܡܘܬܐ ܠܓܝܪ ܘܕܝܢ   ܦܪܫܐ ܝܘܕ ܡܢ ܓܝܪ ܘܕܝܢ
ܘܕܠܕ ܠܚܕܬܐ ܘܠܥܕܬܐ   ܦܪܫܐ ܡܢ ܥܠܘܝܐ ܘܥܨܝܬܐ
ܘܠܦܪܗܣܝܐ ܬܘܒ ܕܦܪܗܣܝܐ   ܗܐ ܦܪܫܐ ܡܢ ܦܪ̈ܣܝܐ
ܘܢܘܢ ܠܡܢܢܐ ܘܠܓܢܒܪܐ   ܦܪܫܐ ܡܢ ܡܢܐ ܘܓܒܪܐ
ܗܟܘܬ ܠܙܒܢܬܐ ܘܫܢܬܐ   ܦܪܫܐ ܡܢ ܙܦܬܐ ܘܫܬܐ
ܘܐܠܦ ܠܡܐܐ ܘܣܓܝܐܐ   ܦܪܫܐ ܡܢ ܡܐ ܘܡܣܓܝܐ
ܐܦ ܒܐܬܘ̈ܬܐ ܕܦܘܪܫܢܐ   ܟܢܢ ܡܬܡܢܝܢܐ ܒܡܫܘܚܬܐ
ܒܕܗܘ ܦܪܫܐ ܠܨܒܝܢ ܟܢܢ   ܒܟܬܝܒܬܐ ܡܢ ܨܒܝܢܢ
ܘܐܢܬܘܢ ܦܪܫܐ ܠܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ   ܡܢ ܨܒܝܬܐ ܗܘ ܕܨܒܝܬܘܢ

(expositionis). | Dicitur enim *fructus* ad distinctionem a voce *aedificabo;* | et qof distinguit vocem *garrientes* quum clarissime a voce *egredi jusserunt;* | et simili modo distinguit lomad *undas* a *festuca;* | et huc pertinent *enim* et *autem,* quas voces jud distinguit ab *adulteravit* et *judicavit;* | et dolad voces *novum* et *ecclesia* distinguit ab *aloë* et *oppressio.* | Iterumque vocem *parrhesia* distinguit *he* a *Persus.* | Et nun voces *manna* et *gigas* distinguit a *quid?* et *vir,* | eodemque modo *vicis* et *annus* distinguit a *pix* et *sex.* | Et olaf voces *centum* et *multus* distinguit a *quid* et *multiplicat femina.* | Ad litteras distinctionis chenan etiam numeratur secundum rationem, | quoniam distinguit *volumus nos* in scribendo a *volumus,* | et antun distinguit *vultis vos* a *voluistis.*

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܒܝܬܝܘܬܐ ܕܫܡܗܐ ܠܘܬ ܚܕ̈ܕܐ

ܫܬ ܐ̈ܢܝܢ ܠܗܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܘܕܥܢܐ ܕܒܝܬܝܘܬܐ
ܝܘܕ ܢܘܢ ܩܘܦ ܪܝܫ ܣܡܟܬ ܘܠܗܝܢ ܛܝܬ ܢܩܦܐ ܐܚܪܝܬ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܬܘܪܝܐ ܥܦܪܢܐ ܘܥܦܪܢܝܐ
ܘܡܠܚܐ ܠܘܬ ܡܢ ܐܠܦܐ ܐܝܟܢܐ ܕܠܟܣܝܩܘܢ ܠܢ ܡܠܦܐ
ܘܡܢ ܚܢܘܬܐ ܚܢܘܬܢܐ ܘܡܢ ܩܪܝܬܐ ܠܘܬ ܩܘܪܝܝܐ
ܘܡܢ ܣܦܝܢܬܐ ܣܦܝܢܝܐ ܐܡܪܝܢ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ
ܦܪܝܫ ܗܘ ܓܝܪ ܗܘ ܪܘܚܢܝܐ ܡܢ ܪܘܚܢܝܝܐ ܒܙܢܐ
ܪܘܚܢܝܐ ܠܒܝܬܝܘܬܐ ܡܫܬܘܬܦ ܗܘ ܐܘܣܝܐ
ܘܪܘܚܢܝܝܐ ܠܫܘܚܠܦܐ ܘܐܚܝܢܘܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ
ܕܪܘܚܢܐ ܗܘ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܘܪܘܚܢܝܝܐ ܐܢܫ ܡܟܝܟܐ
ܘܬܘܒ ܐܡܪ ܐܪܝܢܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܢܣܛܘܪܝܢܐ

De litteris domesticationis nominum ad invicem.

Sex sunt litterae ad significandam domesticationem:| jud, nun, qof, resch, semcat quas litteras ultima tet sequitur. | Dicis *Assyrius*, *terrenus* et *terrestris* et *nauta* a *navi* sicut lexicon nos docet; | et a *taberna* *tabernarius*, et a *villa villanus*, et a *navi nauta* dic secundum canonem. | Nam distinguitur *spiritualis* (cum terminatione no) a *spirituali* (c. term. nojo) in modo;| prima vox domesticationi communicat ipsam substantiam,| altera mutuationem et consanguinitatem extraneam, | nam ruchono est angelus, ruchonojo homo humilis. | Iterumque dic: *Ariani*, *Nestoriani* | et similiter *Palaestrici*

ܘܩܘܢܝܩܘ ܦܠܛܘܢܝܩܘ ܘܬܘܒ ܐܡܪ ܐܓܘܢܝܣܛܘ
ܘܐܟܙܢ ܠܗܘܢ ܐܘܢܓܠܝܣܛܐ ܗܟܘܬ ܐܘ ܝܥܩܘܒܝܬܐ
ܘܝܘܚܢܢܝܬܐ ܘܗܠܝܢ ܬܠܬ ܡܠܐ ܝܘܢܐܝܬ ܡܛܝܢ
ܠܘܬܢ ܐܠܐ ܠܫܢܐ ܣܘܪܝܝܐ ܕܢܐܠܦ ܠܢ ܐܠܨܐ
ܕܠܐ ܢܛܥܐ ܒܗܝܢ ܘܬܘܒ ܗܕܐ ܕܠܐ ܛܥܝܘܬܐ
ܒܥܘܗܕܢܐ ܐܚܘܕ ܐܘ ܡܝܬܪ ܒܗܘܢܐ ܕܐܬܘܬܐ
ܝܘܢܝܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܗܝ ܕܒܫܡܐ ܐܢ ܬܥܒܕ ܒܝܬܝܘܬܐ
ܬܫܩܘܠ ܒܚܦܝܛܘܬܐ ܘܐܦܣܝܘܣ ܩܘܦܪܝܘܣ
ܐܡܪ ܐܦ ܩܘܪܢܬܝܘܣ

ܥܠ ܦܘܪܫܢܐ ܕܓܢܣܐ ܒܫܡܗܐ

ܒܥܣܪܐ ܙܢܝܢ ܗܘܐ ܦܘܪܫܢܐ ܕܓܢܣܐ ܕܓܢܣ ܓܢܣܐ
ܒܐܘܣܝܐ ܐܝܟ ܕܡܬܚܢܩ ܒܗ ܕܢܗܡ ܐܪܝܐ

et *Cynici, Platonici;* | iterumque dic: *Agonista,* similiter *Evangelista,* | eodemque modo *Jacobita* et *Juchanita.* | Et hae tres voces graeca lingua ad nos perveniunt non lingua syriaca, | quas ut discamus cogit nos id ne erremus in iis. | Etiam hoc sine oblivione in memoria tene, o excellens ingenio, | quod litteram graecam *s*, ultimam illam in nomine, | si facies domesticationem, tollas cum sedulitate, | et *Ephesius, Cyprius* dic, etiam *Corinthius.*

De distinctione generum in nominibus.

Decem modis fit distinctio generum, generis generum: | substantia e. gr. *vectus est eo qui rugiit;*|

ܘܒܟܡܝܘܬܐ ܕܡܢܝܢܐ ܘܕܡܫܘܚܬܐ ܟܝܠܐ ܐܝܟܢܐ
ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܠܝܢ ܓܒܪ̈ܐ ܚܡܫܐ ܠܚܘܕ ܐܝܬܝ ܫܗܪ̈ܐ
ܘܒܝܬܐ ܕܬܠܬܝܢ ܐܡ̈ܝܢ ܐܘܪܟܗ ܘܦܬܝܗ ܚܡܫܝܢ
ܚܡܫܐ ܟܘܪ̈ܝܢ ܒܐܣܛܐܪܐ ܘܒܥܣܪܐ ܕܟܣܦܐ ܬܘܪܐ
ܒܐܝܢܝܘܬܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܗܘ ܕܡܗܝܪ ܐܘ ܗܘ ܕܚܘܪ
ܘܒܠܘܬ ܡܪܝܡ ܐܝܟ ܡܪܝܡ ܒܪܬ ܕܘܝܕ ܠܐ ܒܪܬ ܥܡܪܡ
ܘܒܣܝܡܐ ܐܝܟܢܐ ܕܗܘ ܓܢܝܐ ܢܫܬܐ ܟܣܐ ܘܢܙܡܪ
ܘܒܐܡܬܝ ܘܐܝܟܐ ܡܦܪܫ ܐܢܬ ܙܢܝܐ ܕܓܢܣ̈ܐ ܘܐܡܪ ܐܢܬ
ܩܪܝ ܠܗܘ ܕܐܬܡܠܝ ܚܙܝܢ ܘܠܗܘ ܬܘܒ ܕܒܬܐܛܪܘܢ
ܘܒܥܒܘܕ ܗܟܘܬ ܦܪܫ ܗܟ ܒܚܫܘܬܐ ܘܟܢ ܐܦ
ܟܕ ܬܐܡܪ ܠܡܬܡܚܝܢܐ ܠܗܘ ܕܡܚܝܟ ܡܪܝܐ ܢܡܚܐ
ܐܦ ܒܐܝܠ ܠܗ ܠܘܬ ܗܘܝܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܚܙܝ ܠܡܙܝܢܐ

quantitate numeri et alio modo mensurae, | e.gr. *isti viri quinque tantum vigilantes sunt,* | *domus triginta cubitorum, longitudo et latitudo ejus quinquaginta;* | *quinque cori in sestertio, pro decem argenteis taurus;* | qualitate e. gr. *ille qui exercitatus, ille qui albus est;* | statu constructo, e. gr. *Maria filia Davidi non filia ʿAmrami;* | situ, e. gr. *ille qui cubat bibet calicem et cantabit;* | quando et ubi distinguis modum generum, e. gr. | *voca eum qui heri me vidit,* iterumque *eum qui est in theatro;* | et similiter activo distinguit (quis) et simili modo passivo,| si dicis *illum qui verberatur, illum qui te verberavit dominus verberabit;* | denique etiam eo quod cui est, ita si dicis *adspice armatum.* | His (decem mo-

ܒܥܠܡܢ ܕܝܢ ܟܠ ܦܘܪܫܢܐ ܡܬܚܡ ܒܥܠܡܢ ܗܢܐ

ܥܠ ܫܡܗܐ ܕܫܘܪܪܐ

ܫܘܪܪܐ ܒܗܘ ܘܒܟܠܗܘܢ ܘܟܢܫܐܝܬ ܘܒܟܠܟܘܢ
ܘܒܟܠܗ ܐܦ ܐܟܚܕܐ ܘܡܢ ܣܟܗ ܗܘܐ ܡܐܡܪܐ
ܥܠܠܬ ܕܐܣܒ ܩܘܪܒܢܐ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܡܫܡܫܢܐ
ܘܐܬܘ ܬܠܡܝܕܐ ܒܟܠܗܘܢ ܘܐܢ ܠܐ ܬܬܘܒܘܢ ܐܢܬܘܢ ܒܟܠܟܘܢ
ܥܠܠܘ ܘܣܥܪܘ ܠܝ ܒܟܢܫܐܝܬ ܘܐܟܚܕܐ ܪܘܙܘ ܗܘܘ ܚܪܝܦܐܝܬ
ܬܢܝܬܗ ܠܡܠܬܝ ܟܠܗ ܘܦܪܩܗ ܠܥܠܡܐ ܡܢ ܣܟܗ
ܘܒܠܚܕ ܫܡܗܐ ܕܫܘܪܪܐ ܐܢ ܐܡܪ ܐܚܪܢܘܬܐ
ܐܠܐ ܒܗܘܢ ܡܬܚܕܬܐ ܐܦ ܡܫܬܓܫܐ ܬܪܥܝܬܐ

dis) autem omnis distinctio circumscribitur in hoc nostro mundo.

De nominibus confirmativis.

Confirmatio est in *ipso, omnibus, congregatim, vobis omnibus,* | *toto illo, simul;* et *a fine ipsius* est sermo. | *Ingressus sum ut acciperem oblationem et dixi ipsi ministro;* | *venerunt discipuli omnes; nisi vos omnes revertemini;* | *ingressi sunt et me visitarunt congregatim; simul exultaverunt alacriter;* | *repetivi sermonem meum omnem; liberavit mundum a fine ipsius.* | Et si praeter haec aliis nominibus confirmationis utatur quis, | tamen per illa nova induitur forma et confunditur intellectus.

ܡܛܠ ܫܡܗܐ ܕܙܒܢܐ ܘܐܬܪܐ

ܡܬܬܚܡ ܕܐܝܬܘܗܝ ܙܒܢܐ ܡܫܘܚܬܐ ܕܙܘܥܐ ܫܡܝܢܝܐ
ܘܥܠ ܫܘܡܗ̈ܝܗܘܢ ܒܝܬ ܙܒܢܐ ܙܒܢܝܢ ܥܐܠ ܐܦ ܙܒܢܝܢ ܠܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܒܝܘܡ ܫܒܬܐ ܡܬܝܠܕ ܣܗܪܐ ܚܕܬܐ
ܘܒܝܘܡ ܚܡܫܐ ܐܪܙܐ ܪܒܐ ܘܥܐܕܐ ܒܝܘܡ ܚܕ ܒܫܒܐ
ܘܐܦ ܠܐܬܪܐ ܐܝܬ ܗܘ ܬܚܘܡܐ ܗܢܐ ܓܘܝܐ ܕܓܘܫܡܐ
ܕܢܩܦ ܠܗܢܐ ܒܪܝܐ ܕܓܘܫܡܐ ܡܬܚܒܫܢܐ
ܘܒܩܕܡ ܘܠܘܬ ܘܠܘܩܒܠ ܘܒܣܬܪ ܘܨܝܕ ܐܦ ܘܥܠ
ܘܚܕܪ ܘܒܓܘ ܐܬܪ ܡܬܐܡܪ ܘܒܐܚܪ̈ܢܝܬܗܝܢ ܠܒܪ ܡܫܬܟܚ
ܩܕܡܝܟ ܘܠܘܬܟ ܐܬܝܬ ܘܠܘܩܒܠܟ ܬܘܒ ܐܬܬܘܬܒܬ
ܘܒܣܬܪ ܒܝܬܟ ܐܦ ܨܝܕܝܟ ܢܨܒܬ ܡܫܟܢܝ ܘܚܕܪܝܟ

De nominibus temporis et loci.

Definitur: tempus est mensura motus coelestis. | Ad denominationes temporis littera b accedit interdum, interdum etiam non. | Dicis: *die sabbati generatur nova luna;* | *die quinto est mysterium magnum; festum est die primo hebdomadis.* | Et loci definitio haec est: terminus interior corporis, | qui cohaeret cum termino externo corporis conclusi (cujus fines sunt determinati). | Et in vocibus *ante, ad, contra, post, apud, super,* | *circum, in* (locus) dicitur, iterumque in aliis vocibus praeter has invenitur. | *Ante te* et *ad te veni, coram te habitatus sum;* | *a tergo domus tuae,* etiam *apud te fixi tabernaculum meum,* etiam

ܘܥܠ ܐܓܪܟ ܘܒܟܣܟ ‖ ܐܣܒܥܬܢܝ ܠܝ ܕܐܫܒܚܟ
ܘܗܠܟܬ ܡܝܠܐ ܘܠܘܝܬܟ ‖ ܦܪܣܐ ܘܟܪܝܐ ܠܝ ܕܐܫܒܩܟ

ܡܛܠ ܢܩܝܦܘܬܐ ܕܫܡܐ

ܢܩܘܦܘܬܐ ܕܠܘܬ ܡܕܡ ‖ ܬܠܬܐ ܒܡܢܝܢܐ ܦܚܡ
ܝܘܕ ܐܝܕܐ ܕܢܩܦܐ ܠܫܘܠܡܗ ‖ ܕܫܡܐ ܒܥܠ ܘܠܫܘܠܡܗ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܚܒܝܒܝ ‖ ܚܒܪܝ ܐܦ ܪܘܚܝ ܪܚܡܝ ܩܪܝܒܝ
ܘܫܡܐ ܕܚܪܬܗ ܝܘܕ ܘܐܠܦ ‖ ܐܢ ܠܦܪܨܘܦܟ ܡܬܢܩܦܐ
ܐܘܣܦ ܠܗ ܝܘܕ ܐܚܪܬܐ ‖ ܐܢ ܬܩܪܝܘܗܝ ܒܚܒܨܘܬܐ
ܐܝܟ ܓܒܝܝ ܚܕܝܝ ܨܗܝܝ ‖ ܝܨܦܝ ܛܠܝܝ ܐܦ ܛܒܝܝ
ܘܒܫܘܪܝܗ ܐܢ ܡܝܡ ܐܝܬ ‖ ܠܐ ܗܟܝ ܬܩܪܝܘܗܝ ܒܚܒܨܘܬܐ ܐܠ

circum te; | *super tectum tuum,* et *calice tuo satiasti me ut te laudarem;* | *profectus sum milliarium et te comitatus sum stadium et aegre tuli quod te relinquerem.*

De iis quae accedunt ad nomen.

Voces designantes accessionem ad aliquid numero tres (inter se) compara: | jud quae consequitur extremitatem nominis et finem ejus, | sicut dicis: *dilectus meus, socius meus, spiritus meus, amicus meus* et *proximus meus;* | et nomini, cujus finis est jud et olaf, si personae tuae conjungitur, | adde jud alteram, quod pronuntias cum Chebozo, | e. gr. *electus meus, pectus meum, sitis mea, cura mea, puer meus* et *caprea mea.* | Sin autem initio nominis littera mim est, nunquam pronuntia cum Chebozo, | sed

ܐܠܐ ܒܦܬܘܟ ܘܐܦܢ ܡܫܬܘܬܝ ܘܗܟܢܐ ܡܩܫܬܝ ܡܫܟܢܝ
ܘܕܠܕ ܕܥܐܠܐ ܠܫܘܪܝܗ ܕܫܡܐ ܕܡܬܢܩܦܐ ܘܠܪܝܫܗ
ܐܟܢ ܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ ܘܐܦܢ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܐ
ܘܦܣܩܐ ܥܡ ܟܢܝܫܐ ܕܣܝܡܐ ܡܠܬܐ ܒܡܡܠܠܐ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܐܝܕ ܫܡܥܘܢ ܪܝܫ ܦܪܥܘܢ ܐܦ ܛܠܝܐ ܕܓܕܥܘܢ
ܘܗܢܐ ܟܢܝܫܐ ܐܪܒܥܬܢܝܐ ܩܢܐ ܫܘܘܕܥܐ ܒܬܪܬܢܝܘܬܐ
ܕܕܠܕ ܐܡܪ ܐܢܐ ܘܕܡܢ ܘܕܐܝܟ ܐܝܟ ܕܫܡܥܬ ܡܢܝ
ܘܒܫܘܡܗܐ ܩܢܝܢܐ ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܨܘܪܥܢܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܪܝܫ ܓܘܠܝܕ ܕܩܢܐ ܠܗ ܪܝܫܐ ܓܘܠܝܕ
ܬܪܥ ܩܝܣܐ ܠܒܘܫ ܥܡܪܐ ܠܒܘܫܐ ܕܫܐܪܝܐ ܘܙܚܘܪܝܬܐ
ܕܡܠܬ ܬܪܥܐ ܡܢ ܩܝܣܐ ܘܠܒܘܫܐ ܡܢ ܫܐܪܝܐ
ܘܐܡܪ ܐܢܬ ܐܪܥܐ ܗܢܘܢ ܟܢܥܢܝܐ ܘܐܡܪܬ ܟܢܥܢܝܐ ܐܝܟ ܗܢܘܢ

cum Petocho, e. gr. *convivium meum* et eodem modo *cucumerarium meum, habitatio mea.* | Et dolad quae accedit ad initium nominis conjuncti et ad principium ejus, | sicut *vas aeris* et similiter *capillus capitis.*| Et abscissio et contractio finis vocis in statu constructo positae in sermone, | sicut dicis *manus Simeonis, caput Pharaonis* etiam *puer Gideonis.*| Et haec contractio quadruplex est; possidet significationem duplici modo, | litterae dolad dico et praepositionis men, et vocis aik ut audis a me, | et in denominante possidente (adjectivo intransitivo) si ad laudem vel ad vituperationem refertur. | Dicis *caput Goliati,* h. e. caput quod Goliat habet; | *porta ligni, vestis lanae, vestimentum serici* et *cocci,* | scilicet porta e ligno et vestimentum e serico. | Et dicis *ar-*

ܘܫܡܫ ܓܘܢܐ ܒܥܠ ܘܐܕܫܐ   ܕܐܡܝܠ ܓܘܢܐ ܐܝܟ ܫܡܫܐ
ܘܐܡܪ ܐܢܬ ܐܪܝܟ ܣܥܪܐ   ܘܢܒܥܘܬܐ ܡܟܝܟ ܚܙܘܐ
ܩܢܐ ܕܐܡܠ ܣܥܪܐ ܕܐܪܝܟ   ܘܩܢܐ ܬܘܒ ܚܙܘܐ ܕܡܟܝܟ

ܡܛܠ ܫܘܝܘܬ ܪܗܛܐ ܕܫܡܗܐ

ܘܒܫܡܗܐ ܫܘܝܘܬ ܪܗܛܐ   ܒܬܠܬ ܩܠܐ ܗܘܝܐ ܐܘ ܡܠܝܠܬܐ
ܒܘܐܘ ܘܐܦ ܬܘܒ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܬ   ܒܬܘܕܝܬܐ ܕܡܘܕܐ ܐܢܬ
ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܒܐܒܐ ܘܒܒܪܐ   ܘܒܚܕ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ
ܘܡܢ ܐܬܢܒܝ ܐܫܥܝܐ   ܐܬܢܒܝ ܐܦ ܐܠܝܐ
ܬܘܒ ܝܫܘܥ ܕܝܠܝ ܘܬܘܒ ܐܪܙܐ   ܬܘܒ ܒܪܘܬܐ ܘܬܘܒ ܐܪܙܐ

ܡܛܠ ܡܦܠܘܬܐ ܕܥܐܠܢ ܥܠ ܫܡܗܐ

ܐܪܒܥ ܐܢܝܢ ܡܦܠܘܬܐ   ܕܡܢܝܢ ܡܢ ܪܫܝܬܐ

gentum corporis, h. e. corpus sicut argentum, | et *solis color et species*, h. e. color sicut sol. | Et dicis *longus capilli*, et *homo purus est humilis adspectus*, | sc. possidet capillum qui longus est, et iterum possidet adspectum qui humilis est.

De aequalitate cursus nominum.

In nominibus aequalitas cursus tribus vocibus fit, o ingeniose, | vocibus v, o f et t u b, sicut dicis in confessione quam profiteris: | credo in patrem *et* filium *et* in unum spiritum sanctum. | Et vaticinatus est Jesaia, vaticinatus est *etiam* Elia. | Denique Jesus meus *iterumque* mysterium, cypressus *iterumque* cedrus.

De casibus qui ingrediuntur nomina.

Quattuor sunt casus, quos initio numeravimus. | In-

ܐܝܠ ܐܡܬܝ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܢܦܠ ܘܐܡܬܝ ܬܪܝܗܘܢ
ܘܐܝܠ ܐܡܬܝ ܬܠܬܝܗܘܢ ܘܐܦ ܐܡܬܝ ܐܪܒܥܬܝܗܘܢ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܒܟܘܪ ܕܒܟܘܪܐ ܕܒܟܘܪܐ ܠܡܢ ܕܠܟܘܪܐ
ܘܠܡܢ ܕܒܟܘܪܐ ܗܘ ܗܟܢܐ ܒܟܘܢ ܣܘܟܠܐ ܕܩܪܝܢܐ
ܘܐܡܬܝ ܕܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܦܠܐ ܟܠܐ ܐܝܟ ܕܗܝ ܬܦܠ ܒܗ ܡܠܐ
ܠ ܬܘܣܦܬܐ ܗܝ ܡܬܢܝܚܐ ܗܝ ܬܘܚܠܬܐ ܡܬܬܙܝܥܢܝܬܐ
ܐܝܟ ܕܠܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܠܡܪܝܐ ܘܗܟܢܐ ܫܡܐ ܕܒܪܘܝܐ
ܐܠܐ ܫܡܐ ܕܐܘܠܦ ܫܘܪܝܗ ܠܐ ܗܟܢܐ ܗܘ ܐܠܐ ܡܫܚܠܦܐ ܒܗ
ܕܬܘܣܦܬܐ ܢܓܕܐ ܙܘܥܗ ܐܝܟ ܠܐܠܗܗ ܒܠܠܗܗ
ܘܒܫܡܐ ܕܫܠܐ ܪܫܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܝܡܐ ܒܡܫܝܚܗ
ܬܘܣܦܬܐ ܩܢܝܐ ܙܘܥܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܢ ܡܦܫܩܘܬܐ
ܣܛܪ ܡܢ ܐܘܠܦ ܕܟܣܝܐ ܒܟܠܗ ܐܦܐ ܕܟܠܗ ܐܬܘܬܐ

terdum unus eorum cadit, interdum duo, | interdum tres, interdum etiam quattuor. | Dicis *in sphaera, quod in sphaera, illi quod sphaerae*, | et *illi quod in sphaera* eodem modo secundum mentem lectionis. | Et quando unus ex his casibus cadit in aliquam vocem,| littera addita quiescit, si prima littera vocis motionem possidet, | e. gr. *domino* et eodem modo *nomen creatoris.* | Sed nomen cujus prima littera o l a f est non eodem modo est (pronuntiatur), sed eo differt, | ut littera addita motionem ejus (litterae olaf) in se trahat, e. gr. *per Deum suum.* | Et in nomine cujus prima littera quiescit, e. gr. ille qui jurat *per Christum suum,*| littera addita possidet motionem, cujus rei jam dedimus explicationem; | excepta littera o l a f quae abscondita

est in nomine *hominis* et in nomine *mysterii,* | quia cum hac etiam littera addita sine motione est accidens.| Et si duo casus simul accidunt nomini, cujus prima littera mota est, | primus tantum movetur, e. gr. *dolad* vocis *in fermentato.* | Et si tres casus accidunt nomini secundum existentiam eorum (quia revera adsunt), | secundus quiescentes reddit eorum primum et tertium,| quia ille tantum possidet motionem, e. gr. *illi quod est in motu.* | Et si quattuor casus accidunt ei (nomini) quod illi (antea commemorato) simile est consociati, | movetur ei primus et similiter tertius | et quiescit ei secundus et huic respondens quartus, | e. gr. *et ei qui est in ecclesia, vocate et veniant et ii qui sunt in domo.* | Et si nomini cujus prima littera non est mota duo accidunt ut additamentum, | primus quiescit e. gr.

ܘܬܠܬ ܡܢܗܘܢ ܡܐ ܕܢܦܠܘܢ ܥܠ ܕܐܟܘ ܗܢܐ ܡܐ ܕܐܬܝܢ
ܡܬܦܬܚܐ ܠܗ ܒܦܬܚܘܬܐ ܩܕܡܝܗ ܬܘܒ ܘܬܠܝܬܝܬܐ
ܘܫܠܝܐ ܠܗ ܬܪܝܢܝܬܐ ܡܢ ܬܐܡܪ ܠܕܒܟܦܪܝܬܐ
ܘܒܬܘܣܦܬܐ ܕܐܪܒܥܐ ܡܬܬܙܝܥܢܘܬܐ ܕܬܪܝܢ ܘܕܐܪܒܥܐ
ܘܫܠܝܐ ܠܗ ܗܝ ܩܕܡܝܬܐ ܩܕܡܝܗ ܬܘܒ ܘܬܠܝܬܝܬܐ
ܐܝܟ ܕܬܐܡܪ ܘܠܕܒܡܫܝܚܐ ܫܟܝܒܝܢ ܠܗܘܢ ܗܘܐ ܢܝܚܐ
ܘܬܪܬܝܢ ܕܥܡ ܚܕܕܐ ܢܦܠܢ ܠܐ ܡܬܬܙܝܥܢ ܘܠܐ ܫܠܝܢ
ܐܠܐ ܐܝܕܐ ܕܗܝ ܕܫܠܝܐ ܗܝ ܐܚܪܬܐ ܙܘܥܗ ܩܢܝܐ
ܘܡܛܢܦ ܡܡܠܠܗ ܐܢܫ ܕܩܪܐ ܘܕܝܐܬܝܩܝ
ܘܕܠܕ ܘܐܦ ܘܐܘ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܦ ܥܠ ܡܠܐ ܬܘܒ ܢܦܠܝܢ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܕܥܒܪ ܗܘ ܒܕܡܘܬܐ ܐܦ ܘܥܒܪ

ei qui in inveteratione. | Et si tres eorum accidunt simili nomini accedentes, | cum Petocho pronuntiatur ei primus et simul iterum tertius, | secundus autem quiescit, e. gr. *illi qui est in villa.* | Et in accessione quattuor (casuum) motio est secundi et quarti, | quiescit ei primus et simul iterum tertius, | e. gr. *et iis qui in Christo dormiunt est quies.* | Et duo simul accidentes neque moventur neque quiescunt, | sed is (casus) cujus alius (sequens) quiescit motionem possidet;| et frustra inquinat sermonem suum qui legit *vdjiatiqi* (et testamentum), | nam *dolad* et *vav* sunt ex iis (ad casus pertinent). Etiam verbis accidunt (casus), | e. gr. dicis *qui transiit,* simili modo etiam *qui transiit.*

ܡܐܡܪܐ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܪܟܟܢ ܘܡܬܩܫܝܢ ܒܫܡܗܐ

ܘܕܡܬܪܟܟܝܢ ܘܡܬܩܫܝܢ ܒܫܬ ܐܬܘܬܐ ܡܬܚܒܫܝܢ
ܒܓܕ ܟܦܬ ܐܡܪ ܐܢܐ ܘܦܘܫܩܐ ܠܟ ܝܗܒ ܐܢܐ
ܘܟܠܗܘܢ ܡܓܕܠܬܐ ܕܢܦܠܢ ܘܠܫܘܪܝܗ ܕܫܡܐ ܢܩܪܒܢ
ܡܪܟܟܘ ܡܪܟܟܢ ܐܢܝܢ ܠܐܬܘܬܐ ܟܠܗ ܫܬ ܗܠܝܢ
ܐܠܐ ܐܦ ܦܐ ܝܘܢܝܬܐ ܕܠܐ ܡܬܘܡ ܗܘܝܐ ܡܪܟܟܬܐ
ܘܐܟܘܬܗ ܟܦ ܡܪܟܟܬܐ ܕܠܐ ܫܡ ܗܘܝܐ ܡܩܫܝܬܐ
ܟܕ ܣܝܡܝܢ ܐܝܟܐ ܕܡܬܬܟܝܢܝܢ ܠܩܢܘܢܐ ܠܐ ܡܬܬܪܟܢܢ
ܐܝܟ ܦܝܪܡܐ ܘܙܘܦܐ ܘܠܡܦܝܣ ܘܟܠܐܢܝ ܟܠܗ ܘܟܠܐܡܝܣ
ܘܗܝ ܦܐ ܕܢܦܠܐ ܒܡܨܥܬܐ ܡܪܟܟܬܐ ܗܝ ܥܡ ܫܠܝܘܬܐ
ܐܝܟ ܐܦܫܬܐ ܐܦ ܢܦܫܐ ܘܢܦܬܠܝ ܝܦܬ ܐܦ ܪܦܫܐ

De litteris quae mollescunt et asperantur in nominibus.

Quae mollescunt et asperantur sex litteris comprehenduntur, | *bgod kfot* scilicet dico; et explicationem tibi do: | et omnes casus quae accidunt et ad nominis initium accedunt | quam certissime molliunt litte- 289
ras illas sex; | sed *pe* graecum nunquam mollescit, | et ei respondens *kaf* mollis nunquam asperatur, | itaque ubi ponuntur secundum canones non inclinantur, | e. gr. *pirmo, zupo, lamphis, khalani* et *khalamis.* |
Et littera *pe* quae cadit in mediam vocem mollis est cum 290
quiete (si vocalis ei deest), | e. gr. *uvae passae* et *anima* et *Naphtali, Japhet* et *vannus;* | et *pe* media

ܘܥܡ ܙܘܥܐ ܩܐ ܡܬܝܬܝܐ ܟܝܘܢ ܡܬܟܢܫܐ ܡܫܡܫܬܐ
ܐܝܟ ܩܐ ܕܡܫܘܠܬܐ ܘܕܦܐ ܘܡܦܘܚܬܐ ܐܦ ܪܕܝܐ
ܘܬܘܒ ܪܟܟ ܕܡܟܝܟܐ ܡܬܦܪܫܐ ܟܕ ܠܐ ܫܠܝܐ
ܐܝܟ ܟܦܬܐ ܢܦܫܐ ܦܪܚܐ ܓܦܬܐ ܫܘܠܡܐ ܘܫܦܦܐ
ܘܠܦܐ ܕܪܝܫܐ ܒܣܘܪܝܝܬܐ ܪܟܝܟܗ ܥܡ ܡܦܘܠܬܐ
ܘܩܪܝ ܒܦܣܬܐ ܘܒܦܘܡܐ ܘܒܬܚܘܡܐ ܘܒܐܓܪܬܐ
ܘܒܡܫܩܠܬܐ ܠܐ ܐܢܫ ܢܛܥܝܟ ܕܠܗ ܥܠ ܠܚܘܕܝܗ ܪܟܝܟ
ܘܡܢܐ ܡܪܟܟܬܐ ܕܦܐ ܛܥܐ ܟܕ ܐܡܪ ܕܠܝܬ ܠܗ ܙܘܥܐ
ܕܠܐ ܚܪܐ ܠܩܨܐ ܐܦ ܪܐܦܢ ܕܦܬܟܪܐ ܘܐܦ ܕܠܐ ܚܙܐ
ܐܦܠܐ ܠܟܦܪ ܪܟܝܟ ܕܫܦܪ ܚܦܪ ܘܨܦܪ ܘܒܨܦܪ
ܘܩܫܐ ܠܟܦ ܗܝ ܕܡܝܬܝܟܘܢ ܘܕܡܘܢܟܘܢ ܐܦ ܦܓܪܝܟܘܢ
ܘܒܬܪ ܝܘܕ ܕܢܣܝܒ ܚܒܨܐ ܠܐ ܬܩܪܐ ܩܫܝܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ

cum motione interdum ponitur aspera, | e. gr. vocum *casus* et *tabula* et *ventilabrum* et *rivus*; | iterumque modo peculiari mollescit quamquam non quiescit, | e. gr. *fimus*, *respiratio*, *volitatio*, *vitis*, *consummatio*, *frictio*; | et litteram *pe initii* molli in lingua syriaca si cum casu conjungitur, | et lege *in vola manus* et *in ore*, *in termino*, *in epistola* | et *in lapicidina*; nemo te seducat, nam hanc solam molli. | Et qui dixit, litterae *phe* molli non esse motionem, iterum erravit, | quippe qui non respexerit voces *fragmentum*, et *Rephon idolum*, | etiam non respexerit voces *negavit*, *decorus est*, *fodit*, *tempus matutinum* et *inquisivit*. | Et aspera litteram *kaf* vocum *mortui vestri*, *pecuniae vestrae* et *corpora vestra*. | Et post jud cum Chebozo pronuntiatam nunquam lege litteram asperam | e. gr. *Meribo*, *mi-*

ܐܝܟ ܡܬܪܒܐ ܡܬܪܨܝܐ ܒܒܝܪܐ ‖ ܒܪܝܟܐ ܢܫܝܦܐ ܘܒܪܝܬܐ
ܐܦ ܒܫܠ ܘܐܘ ܕܒܪܝܫܝܬܐ ‖ ܐܝܟ ܫܒܠܘܬܐ ܘܫܒܝܪܘܬܐ
ܘܝܘܕ ܒܬܪ ܙܩܦܐ ܐܩܫܝܐ ‖ ܡܩܫܝܐ ܠܬܘ ܕܒܬܪܗ ܢܩܫܐ
ܐܝܟ ܒܪܝܬܐ ܘܥܒܪܝܬܐ ‖ ܘܬܪܣܝܬܐ ܐܦ ܫܡܪܝܬܐ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܒܠܥܢ ܒܫܡܗܐ ܘܒܡܕܡ ܡܢ ܦܥܠܐ

ܠܚܡܫܬܥܣܪ ܐܬܘܬܐ ‖ ܕܡܬܒܠܥܢ ܒܡܡܠܠܘܬܐ
ܡܒܠܥܢܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܒܠܥܢ ‖ ܥܠ ܕܚܛܝܬ ܗܘ ܡܢ ܐܩܪܒ
ܒܩܕܡܝܐ ܥܐ ܕܥܘܗܕܢܐ ‖ ܗܝ ܕܐܝܟ ܐܠܦ ܡܬܡܠܠܐ
ܕܠܝ ܠܚܕܬܐ ܘܥܕܬܐ ‖ ܘܟܬܒܢܝܐ ܚܝܬ ܕܐܟܠܢܢ
ܘܬܐܘ ܕܐܡܠܟܬܝܗ ܐܦ ܠܛܬܝܗ ‖ ܘܝܘܕ ܕܗܢܝܐ ܕܟܬܒܝܢ ܠܗ

stura, factum, benedictus, simila, creatum; | idem accidit litterae *vav* cum 'Ezozo pronuntiatae e. gr. *stultitia, eruditio.* | Et *jud* post vocalem Zeqofo asperitate afficit sequentem *tau,* | e. gr. *externa, hebraica, alimentum* et *samaritana.*

De litteris quae absorbentur in nominibus et in nonnullis verbis.

Quindecim, quae in sermone absorbentur, litteras| haec verba absorbent: *'al dachtith hav man 'aqreb.* | Primum autem *'e* vocis *memoria,* quae sicut olaf pronuntiatur. | Tum *d* vocum *novus* et *ecclesia.* Et in scribendo *ch* vocis *comedentes nos.* | Et *t* vocum *eam regnare jussisti* et *ei maledixisti.* Et *j* vocis *utilis* quam

[illegible]

absorbui. | Et *th* vocum *commotus est* et *confringes eum*, eodemque modo vocis *lacerabis eum*. | Et *l* vocum *undae* et *eunt* et *loquuntur* et *parvifaciunt*. | Et *h* vocum *dedit* et *Romani* et *παῤῥησία* et *Judaei*. | Et *olaf* vocum *mysterium*, *cognatus*, *homo*, *ultimus* et *alius*; | etiam vocum *moeret* et *impurus* et *commoeret*, *cucurbita*, *centum*. | Et *m* vocum *unguenta*, *populi*, *deridentes* et *maria*. | Et *n* vocum *manna*, *civitas*, *annus*, *vicis* et *navis*. | *V* vocum *libertas*, *narratio*, *promissio*. | Et *q* vocum *garrientes* et *conterentes*; simili modo *r* vocis *liberantes*. | Et *b* vocis *fructus*, iiscum complet numerum harum litterarum, | quae in libro proponuntur et in lectione absorbentur. | Iterumque est praeter hanc alia ablatio in lingua, | scilicet litterarum quae non scribuntur, in lectione tamen re-

ܐܝܟ ܐܠܦ ܗܘ ܕܝܕܥܬܐ ܘܝܡܐ ܘܐܘܥܐ ܘܫܘܚܠܦܬܐ
ܘܐܝܟ ܘܐܘ ܕܡܛܠܗܘܢ ܘܗܟܢܐ ܘܐܟܘܬܗ ܕܟܪܬ ܗܠܝܢ ܕܟܠ

ܡܛܠ ܫܡܗܐ ܕܡܫܚܠܦܢ ܒܗܘܢ ܐܬܘܬܐ

ܒܪܘܓܙܬܢܐ ܙܝ ܠܣܡܟܬ ܥܒܪܬ ܒܗ ܘܐܫܬܚܠܦܬ
ܘܒܚܘܣܢܐ ܠܙܝ ܒܗ ܣܡܟܬ ܐܝܟ ܕܒܗܦܟܐ ܐܫܬܚܠܦܬ
ܘܥܐ ܕܒܥܘܗܕܢܐ ܒܫܘܪܝܐ ܕܡܬܕܡܝܐ ܕܐܠܦ ܗܘܬ
ܓܡܠ ܠܟܦ ܡܫܬܚܠܦܐ ܐܟܡܐ ܕܒܪܓܬܐ
ܘܟܘܬܗ ܩܘܦ ܠܟܦ ܥܒܪܐ ܐܟܡܐ ܕܟܪܝܘܬܐ
ܘܠܦܐ ܒܝܬ ܡܬܕܡܝܐ ܐܟܡܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܒܬܘܠܬܐ
ܘܗܘ ܒܛܘܒܬܢܐ ܠܦܐ ܗܘ ܒܝܬ ܡܬܚܝܢܐ
ܘܡܦܪܓܠܬܐ ܒܝܬ ܥܡ ܦܐ ܕܘܐܘ ܥܡܗܝܢ ܫܘܚܠܦܐ

quiruntur, | sicut *olaf* vocum *scientia, juravit, germinavit, mutuatio,* | et sicut *v* vocis *propter* et simili modo vocis *omnis.*

De nominibus in quibus mutantur litterae.

In voce *iracundus zai* in *semkat* transiit et mutatur. | Et contrario in voce *misericordia semkat* in *zai* mutata est. | Et *'e* initio vocis *memoria* similis fit litterae *olaf.* | *Gomal* in *kof* mutatur e. gr. in voce *cupiditas;* | et similiter *qof* in *kof* transiit e. gr. in voce *tristis.* | Et litterae *phe bet* assimilatur e. gr. in nomine *virginis;* | et similiter in voce *beatus* cum littera *phe bet* affinitatem contrahit. | Et *bet* et *phe* molles, quibus cum littera *vav* intercedat mutatio, | taedio

ܫܘܬܦܘܬܐ ܢܗܘܢ ܠܫܡܐ ܘܫܘܚܪܬܐ ܕܠܐ ܦܚܡܐ
ܟܐܡܬܠ ܕܬܩܪܐ ܠܟܒܝܫܐ ܚܒܝܫܐ ܘܠܢܦܫܐ ܢܘܫܐ
ܘܠܒܝܬ ܕܡܪܟܟܐ ܐܢܫܝܢ ܒܘܘܐ ܡܒܠܥܝܢ ܐܝܠܝܢ
ܟܕ ܠܐܪܓܘܒܠܐ ܐܪܓܘܠܐ ܩܪܝܢ ܘܠܚܘܒܠܐ ܚܘܠܐ
ܐܢܬ ܕܝܢ ܫܒܘܩ ܗܠܝܢ ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܩ ܡܡܠܠܟ ܡܢ ܚܠܛܐ 340

ܡܛܠ ܫܡܗܐ ܕܣܘܥܪܢܘܬܐ

ܘܫܡܗܐ ܕܣܘܥܪܢܐ ܐܝܟ ܫܡܥܐ ܚܙܝܐ ܡܚܘܬܐ
ܒܬܠܬ ܕܘܟܝܢ ܡܫܬܟܚܝܢ ܘܠܣܘܥܪܢܘܬܐ ܡܬܦܢܝܢ
ܠܫܘܪܪܐ ܕܣܘܥܪܢܘܬܐ ܐܟܠܬ ܕܐܟܠܐ ܡܐܟܘܠܬܐ
ܘܠܡܫܘܕܥܘ ܬܘܒ ܕܐܕܫܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܢܚܫܬ ܢܚܫܐ

afficiunt nomen et deformitate incomparabili, | scilicet si vocem *chebhischo* legis *chevischo* et vocem *naphscho navscho.* | Et *bet* mollem nonnulli absorbent in vocalem *u,* | vocem *argublo* (sculptor) legentes *argulo* et vocem *chublo* (usura) *chulo.* | Tu autem talia mitte ut 340
sermo tuus liberetur a permixtione.

De nominibus actionis.

Nomina actionum, e. gr. *auditus, visus, verberatio,* | tribus locis occurrunt et ad actionem respiciunt: | ut actionem confirment, e. gr. *comedi commissationem;* | et ut speciem significent, nam dicis *auguratus sum augurium;* | et ut vices numerent, in

ܘܠܡܫܝܢܝܬܐ ܕܐܟܢ ܐܠܐ ܒܡܚܝܬ ܬܪܬܝܢ ܡܚ̈ܘܬܐ
ܘܦܪܘܩ ܐܝܟ ܦܫܚܐ ܚܡܫܐ ܘܢܦܣܘܩ ܗܘ ܬܠܬܐ ܦܣ̈ܩܐ

ܡܛܠ ܫܘܠ̈ܡܝܗܘܢ ܕܫܡ̈ܗܐ

ܫܡ̈ܗܐ ܕܟܠܗܘܢ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܡܫܡ̈ܠܝܐ ܘܝܚܝ̈ܕܝܐ
ܙܩܦܐ ܢܩܦ ܠܫܪܝܗܘܢ ܟܟܝܢܐ ܕܡܫܬܘܝܘܬܗܘܢ
ܣܛܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܝܘܢ̈ܝܐ ܕܣܓܝ̈ܐܢ ܐܣܟ̈ܡܐ ܩܢܝܢ ܐܢ
ܐܝܟ ܐܘܣܝܐ ܘܕܝܕܝܡܘܣ ܘܐܪܡܘܢ ܐܦ ܐܪܛܡܝܣ
ܘܐܦ ܗܪܟܐ ܫܡ̈ܗܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܐܣܪ̈ܐ
ܘܐܠܨ ܕܒܪܝܫܐ ܗܢܐ ܢܫܘܐ ܐܢܘܢ ܠܟܠܗܘܢ

hisce verbis: *verberavi duas verberationes,* | et *scinde quinque scissiones* et *abscindet tres abscissiones.*

De terminationibus nominum.

Omnium nominum syriacorum, et perfectorum et singularium, | exitum sequitur Zeqofo, secundum naturam consensus eorum, | praeter voces graecas, quae multas formas possident, | e. gr. *usia, Didymus, armevon, Artemis.* | Et huc pertinent nomina alia quae conjunctiones dicuntur, | sed necesse est, nos in hoc capite aequalia statuamus omnia nomina inquisitionis caussa.

ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ

ܘܐܝܟܢܐ ܒܚܡܫܐ ܐܢܫ̈ܐ   ܡܫܬܟܚܐ ܒܟܬܒܐ ܣܘܪܝܝܐ
ܐܝܟ ܡܢ ܓܢܣܐ ܕܫܘܐܠܐ   ܕܐܝܟܢܐ ܐܢܬܬܐ ܡܬܦܢܩܐ
ܘܬܕܡܘܪ ܓܢܣܐ ܕܬܕܡܘܪܬܐ   ܕܐܝܟܢܐ ܝܒܫܬ ܬܐܬܐ
ܘܬܠܬܝܬܐ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ   ܕܐܕܥ ܕܐܝܟܢ ܡܢ ܐܝܟܐ
ܘܪܒܝܥܝܬܐ ܒܓܢܣܐ ܕܡܛܠ   ܒܥܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܪܐ ܟܠ
ܕܢܗܘܐ ܠܟܠܢ ܡܪܢ ܛܝܒܘܬܟ   ܐܝܟܢܐ ܕܣܒܝܪܝܢ ܒܟ
ܚܡܝܫܝܬܐ ܒܓܢܣܐ ܕܦܚܡܐ   ܕܦܪܨܘܦܐ ܠܘܬ ܦܪܨܘܦܐ
ܐܝܟ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܕܠܐܒܐ   ܐܝܟ ܚܝ̈ܐ ܗܟܘܬ ܠܒܪܐ
ܘܠܐ ܦܪܝܫܐ ܗܝ ܐܝܟܢܐ   ܒܣܘܟܠܐ ܡܢ ܐܟܙܢܐ
ܕܐܚܝܕܐ ܡܢ ܗܘ ܣܘܟܠܐ   ܕܬܚܘܝܬܐ ܕܟܠ ܟܠ ܡܠܐ

De voce quomodo.

Vox *quomodo* quinque modis occurrit in libro syriaco: | 1) modo interrogationis, e. gr. *quomodo mulier blanditur?* | 2) modo admirationis, e. gr. *quomodo exaruit ficus;* | 3) ut cognoscam quomodo, scilicet unde; | 4) modo vocis quia e. gr. *rogavit David a domino omnium:* | *sit nobis, domine, gratia tua, quia te confidimus;* | 5) modo comparationis personae cum persona, e. gr. *ut patri eodem modo vita est filio;* | et in significatione non differt haec vox *aikano* a voce *akzen,* cui inest significatio demonstrationis in omnia verba.

ܡܛܠ ܗܝ ܕܟܡܐ

ܘܒܬܪܝܢ ܐܦ̈ܝܢ ܟܡܐ ܢܦܠܐ   ܚܕ ܡܢ ܐܦܐ ܕܫܘܐܠܐ
ܐܝܟ ܗܝ ܕܟܡܐ ܩܘܦܝ̈ܢܐ   ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܠܚܡܐ ܘܢܘܢ̈ܐ
ܘܐܝܬܝܗ̇ ܒܬܪܐ ܕܫܘܕܐ   ܐܝܟ ܗܝ ܕܒܪܐ ܡܪܘܕܐ
ܟܡܐ ܐ̈ܓܝܪܐ ܒܒܝܬ ܐܒܝ ܐܝܬ   ܕܐܟܠܝܢ ܠܚܡܐ ܣܒܥܐܝܬ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܡܐ

ܠܡܐ ܚܡܫ ܐܦ̈ܝܢ ܐܝܬ̈ܝܢ   ܐܝܬ ܗܘ̇ ܒܡܡܠܠܐ ܘܒܬܫܥܝܬܐ
ܒܬܪܐ ܡܢ ܫܘܐܠܐ   ܕܡܐ ܠܝ ܘܠܟ ܐܘ ܢܒܝܐ
ܘܒܬܪܐ ܕܬܕܡܘܪܬܐ   ܕܡܐ ܝܐܝܐ ܠܡܠܟܐ ܚܟܡܬܐ
ܘܐܝܟ ܐܡܬܝ ܕܬܚܘܡܝܘܬܐ   ܕܡܐ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܫܪܘܬܐ

De voce quot.

Duplici modo *quot* usurspatur: 1) modo interrogationis, | e. gr. *quot corbes sunt vobiscum panis et piscium;* | 2) modo ratiocinationis, e. gr. *dictum filii rebellis:* | *quot mercenarii sunt domo patris mei qui comedunt panem ad satietatem usque.*

De voce quod.

Voci quod quinque modi sunt in sermone et in narratione: | 1) (occurrit) modo interrogativo, e. gr. *quid mihi et tibi o propheta;* | 2) modo admirationis, e. gr. *quam decora est regi sapientia;* | 3) sensu vocis quando definitionis, e. gr. *quando facies prandium;*|

ܘܡܢܐ ܕܡܕܡ ܐܝܟ ܡܡܠܠܬ ܗܒ ܠܝ ܡܢ ܡܐ ܕܒܥܘܒܟ

ܘܡܢܐ ܕܡܢܝܢܐ ܕܡܐܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܪܬ ܩܠܐ ܕܟܡܐ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܥܕܡܐ

ܬܪܝܢ ܫܘܕܥܐ ܠܥܕܡܐ ܗܘܝܠ ܚܟܝܡ ܐܘ ܡܫܟܚܐ

ܚܕ ܡܢ ܒܝܬ ܐܬܪܝܐ ܘܐܚܪܢܐ ܬܘܒ ܙܒܢܝܐ

ܐܝܟ ܗܝ ܕܥܕܡܐ ܠܥܩܪܐ ܚܪܒܘ ܒܝܬ ܘܥܕܡܐ ܠܡܩܘܪ 375

ܘܐܢ ܕܢܩܘܐ ܬܢܢ ܐܨܒܐ ܗܢܐ ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܐܢܐ

ܘܐܬܪܝܐ ܐܬܐ ܠܠܡܕ ܘܙܒܢܝܐ ܬܘܒ ܕܕܠܕ

4) modo vocis id, sicut dicis *da mihi ab eo quod in sinu tuo est*; | 5) modo vocis numeralis centum, quae echo est vocis quot.

De voce usque.

Hujus vocis duplicem significationem cognosce, o sapiens: | alteram localem, alteram temporalem, | e. gr. 375
usque ad radicem vastaverunt et ad Moqor usque; | et *si volo eum hic remanere donec veniam.* | Et localis signum est *l*, temporalis *d*.

ܫܘܠܡܗ ܕܬܪ̈ܝܢ

ܡܐܡܪܐ ܗܠܝܢ ܕܡܠܬܐ

ܡܫܪܐ ܡܐܡܪ ܬܚܘܡܐ ܘܦܘܠܓܐ ܕܡܠܬܐ

ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܦܘܠܓ̈ܐ ܕܫܡܐ ܐܢܘܢ ܐܦ ܕܪ̈ܓܐ
ܗܫܐ ܠܡܠܬܐ ܘܠܡܥܩܒܘܬܐ ܢܩܪܘܒ ܒܐܬܝܩܘܬܐ
ܕܐܝܬܝܗ̇ ܡܠܬܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܩܠܐ ܦܫܝܛܐ ܥܡ ܙܒܢܐ
ܕܩܢܝܐ ܣܘܟܠܐ ܡܫܡܠܝܐ ܕܠܘܩܒܠܐ ܗܘ ܕܐܣܘܪܐ
ܘܫܘܝܐ ܫܪܝܪܐ ܒܡܢܝܢܐ ܠܦܢܝ̈ܬܐ ܬܠܬܐ ܕܙܒܢܐ
ܕܥܒܪ ܐܝܟ ܐܟܠ ܘܩܢܐ ܕܩܐܡ ܐܝܟ ܐܟܠ ܩܢܐ
ܕܥܬܝܕ ܐܝܟ ܢܐܟܘܠ ܢܩܢܐ ܢܩܪܐ ܢܒܢܐ ܐܦ ܢܥܢܐ

CAPUT SECUNDUM.

De iis quae verbo accidunt.

Primo, de definitione et divisione verbi.

Ad hunc usque locum sunt divisiones et gradus nominis, | nunc ad verbum accedamus in quod quam diligentissime inquiramus. | Dico: verbum est vox simplex cum tempore, | quae possidet sensum perfectum, opposita illa conjunctioni, | et quae quam certissime in numero congruit cum tribus partibus temporis, | praeteriti e. gr. *comēdit, possedit,* praesentis *comedit, possidet,* | et futuri *comedet, possidebit, vocabit, aedificabit* etiam *respondebit.* | Et praesentia et futura

ܘܙܒܢܝܢ ܐܦ ܕܠܡܚܪ   ܒܗܫܐ ܘܡܚܪ ܡܬܦܪܫܝܢ
ܒܚܕܕܐ ܡܙܕܘܓܝܢ   ܕܐܣܟܡܗܘܢ ܐܦ ܒܐܚܝܢ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܟܠ ܗܫܐ   ܘܐܟܠ ܠܡܚܪ ܡܢ ܕܒܫܐ
ܘܢܐܟܘܠ ܬܘܒ ܗܫܐ ܥܡܟܘܢ   ܘܢܐܟܘܠ ܡܚܪ ܗܘ ܕܡܙܡܢ

ܡܛܠ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܕܠܐ ܥܒܪܢ ܡܢ ܚܕ ܠܚܕ ܘܗܠܝܢ ܕܥܒܪܢ

ܘܡܥܒܕܢܘܬܐ ܡܢ ܠܬܪܬܝܢ   ܓܢܣܝܢ ܡܬܦܠܓܢ ܐܝܟܢ
ܕܡܢܗܝܢ ܓܒ ܚܕ ܡܟܬܪܢ   ܐܘ ܡܢ ܗܢܐ ܠܗܢ ܥܒܪܢ
ܘܩܕܡܝܬܐ ܐܝܟ ܩܡ ܐܙܠ   ܝܬܒ ܫܚܢ ܢܦܩ ܐܦ ܥܠ
ܘܬܢܝܢܝܬܐ ܡܚܐ ܘܩܛܠ   ܫܕܐ ܘܚܙܐ ܘܐܥܒܪ ܘܐܟܠ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܙܠ ܦܘܠܘܣ   ܘܢܦܩ ܠܗ ܐܦ ܦܝܠܝܦܘܣ
ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܡܨܪܝܐ   ܘܐܥܒܪ ܡܘܫܐ ܠܥܒܪܝܐ

distinguuntur in *nunc* et *cras*, | haec quia invicem conjunctae sunt similes eorum formae et cognatae: | dicis: *nunc comedit* et *cras comedit mel*, | iterumque *comedet nunc vobiscum* et *cras comedet invitatus.*

De actionibus, quae non transeunt ex altero in alterum et de iis quae transeunt.

Actiones in duas classes dividuntur, | cum nonnullae apud unum remaneant, aut transeant ex hoc in hunc.| Primae classis verba sunt *stetit, profectus est, sedit, calefactus est, exiit, ingressus est,* | secundae classis *verberavit, interfecit, abjecit, vidit, transire jussit* et *comedit.* | Dicis: *profectus est Paulus* et *exiit sibi Philippus,* | et *percussit Dominus Aegyptios* et *transire jussit Moses Hebraeos.*

ܡܐܡܪܐ ܐܬܘܬܐ ܕܕܟܪܢܝܬܐ ܒܡܠܬܐ

ܘܐܬܘܬܐ ܕܕܟܪܢܝܬܐ ܐܪܒܥ ܒܡܠܬܐ ܐܫܬܟܚܝ

ܫܩܠܬܐ ܕܬܘ ܐܬܘܬܐ ܒܝܚܝܕܝܐ ܐܝܟ ܐܬܐ

ܘܒܣܓܝܐܐ ܬܘܣܦܬܐ ܕܘܐܘ ܟܕ ܬܐܡܪ ܐܬܘ ܘܚܘܝܘ

ܘܩܕܡ ܢܘܢ ܝܘܕ ܕܚܒܨܐ ܐܘ ܝܘܕ ܕܪܒܨܐ ܟܪܝܐ

ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܟܠ ܝܬܒܝܢ ܐܟܠܝܢ ܫܬܝܢ ܐܦ ܚܕܝܢ

ܘܐܘ ܬܘܒ ܕܥܨܨܐ ܩܕܡ ܢܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܬܝܢ ܢܐܬܘܢ

ܡܐܡܪܐ ܐܬܘܬܐ ܡܥܒܕܢܝܬܐ ܒܡܠܬܐ

ܘܐܬܘܬܐ ܒܗ ܕܡܥܒܕܢ ܬܠܬ ܐܢܝܢ ܐܦ ܡܝܕܥܢ

ܬܘ ܢܘܢ ܕܥܡܗܝܢ ܐܦ ܝܘܕ ܟܕ ܬܐܡܪ ܬܬܪ ܡܢ ܢܬܪ

ܐܘ ܫܡܥܬ ܐܦ ܢܫܡܥܢ ܙܥܝ ܒܪܝܬܐ ܟܕ ܙܝܥܢ

ܠܦܘܪܩܢܟ ܚܙܝܢ ܥܝܢܝ ܘܢܒܐ ܐܡܪ ܐܬܐ ܦܬܓܡܐ

De litteris masculinitatis in verbis.

Quattuor litterae masculinitatis in verbo occurrunt:| ablatio litterae *tau* in singularibus e. gr. *venit,* | et in pluralibus additio litterae *vav*, nam dicis: *venerunt* et *ostenderunt.* | Et ante *nun jud* cum i pronuntiata, vel *jud* cum e, | e. gr. *sedunt, comedunt, bibunt* et *laetantur;* | et *vav* cum u ante *nun*, e. gr. *venient.*

De litteris femininum efficientibus in verbo.

Litterae femininum efficientes tres et sunt et notae sunt, | *tau*, *nun* quibus accedit *jud*, nam dicis *vacillat* a *vacillat* | et *audivit* et *audient*, et *contremuerunt creaturae concutientes*, | *salutem tuam oculi mei*

ܘܬܡܝܡܬܐ ܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܐܬܐܣܝ ܘܐܫܬܡܠܝ ܡܢܐ ܥܒܕ ܐܝܟ ܐܫܕ

ܠܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܟܬܘܒ ܒܐܬܘܬܐ ܕܡܥܒܕܢܝܬܐ ܕܢܩܒܘܬܐ

ܕܐܝܬܝܗ ܝܘܕ ܐܝܕܐ ܕܫܠܝܐ ܘܒܫܘܠܡܐ ܕܡܠܬܐ ܣܝܡܐ

ܘܣܦܩܐ ܕܬܦܪܘܫ ܒܟܬܒܬܐ ܠܕܟܪܐ ܘܢܩܒܬܐ ܒܐܣܟܡܐ

ܘܡܪܝܡܐ ܬܘܒ ܠܬܗܝܪܐ ܡܢ ܣܘܟܠܐ ܕܪܥܝܢܐ

ܘܠܐ ܬܫܡܥ ܠܐܝܢܐ ܕܟܠܐ ܡܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܠܬܐ ܗܘܐ

ܘܗܘ ܨܒܐ ܠܡܥܒܕܘ ܒܘܠܒܠܐ ܕܩܪܝܢܐ ܕܠܐ ܪܫܝܡ

ܐܢ ܕܝܢ ܡܠܐ ܙܥܘܪܝܬܐ ܕܥܒܪܢ ܠܢܩܒܘܬܐ

ܡܫܬܚܠܦܢ ܘܒܕܡܘܬܗܝܢ ܡܬܦܪܫܢ

ܒܟܬܒܐ ܕܠܐ ܝܘܕ ܚܬܝܡܢ ܒܕܡܘܬ ܐܝܟ

ܐܢܬܐ ܕܫܒܬܐ ܫܠܝ ܘܒܠܠܝܐ ܩܪܢܬܐ ܩܪܝ

ܘܥܩܬܐ ܕܠܒܝ ܣܓܝ ܘܥܡܡܐ ܣܪܝܩܬܐ ܪܢܝ

exspectaverunt, et *mulieres illae*, *quae sanatae sunt*, | et *perfectae quid fecerunt ut sanguinem earum manus tuae effunderent:* | haec omnia cum littera femininum efficiente scribe, | quae est *jud* illa quae quiescit et in fine verbi ponitur | et sufficit in scriptura ad discernenda masculina et feminina figurâ, | et tollit dubitationem ex intellectu sensus; | neque audias illum qui vetet discrimen verbi scripti | et efficere studeat confusionem lectionis accuratius non signatae. | Sin autem verba parva in feminina transeuntia | mutantur et in similibus eorum formis distinguuntur, | in scripturis sine littera *jud* obsignantur, | e. gr. *mulieres die sabbati quieverunt*, et *nocte cornua vocaverunt*, | et *angustiae cordis mei multiplicatae sunt*, et *gentes res inanes cogitaverunt.* |

ܒܕܟܪܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܚܙܐ   ܟܗ ܒܡܫܘܬܐ ܩܪܐ ܘܪܢܐ
ܟܕ ܕܝܢ ܠܢܩܒܬܐ ܬܥܒܪ   ܚܙܝ ܠܗܝܢ ܘܪܢܝ ܬܐܡܪ
ܒܗܦܟܐ ܕܣܟܝ ܥܒܕ ܐܦ ܢܣܐ   ܐܬܐܣܝ ܐܣܝ ܐܦ ܦܣܐ
ܒܗܝ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܓܒܪܐ ܥܒܕ   ܘܐܟܘܬܗ ܐܦ ܢܫܐ ܥܒܕܝ
ܡܟܝܠ ܗܪܟܐ ܝܘܕ ܦܪܫܬܐ   ܘܬܡܢ ܙܘܥܐ ܕܢܩܫܬܐ

ܡܛܠ ܟܪܝܐ ܕܡ̈ܠܐ

ܟܪܝܘܬ ܡ̈ܠܐ ܢܗܝܪܐܝܬ   ܗܘܐ ܒܐܪܒܥܐ ܡܙܝܢܐܝܬ
ܒܫܩܠ ܒܡܫܪܝܘܬܐ   ܕܐܟܬܒ ܡܢ ܦܘܫ ܟܬܒܢܐ
ܐܟܡܐ ܕܡܢ ܐܟܠܘܟ ܐܢܐ   ܐܡܪ ܐܢܬ ܗܘ ܟܠܟ ܐܢܐ
ܐܘ ܬܘܒ ܒܫܕܝܐ ܕܢܘܢܐ   ܕܗܘ ܐܬܘܬܐ ܡܢ ܚܪܬܐ
ܟܕ ܬܐܡܪ ܬܘ ܡܢ ܬܘܢ   ܐܦ ܩܘܡܘ ܡܢ ܩܘܡܘܢ
ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܗܘ ܡܢ ܐܝܬܝܘܗܝ   ܐܦ ܕܢܘܢܘܗܝ ܡܢ ܕܢܘܢܘܗܝ

In masculino dicis *chezo, qero, reno,* | et cum ad feminina transeas, dicis *chezai* et *renai,* | quae forma opposita est formis *saki, 'ebad* etc., | nam dicis *vir fecit,* et his verbis similiter etiam *mulieres fecerunt,*| ergo hoc loco littera *jud* distinguit, illuc motio tantum vocalis.

De contractione verborum.

Contractio verborum quam clarissime quattuor modis fit: | videlicet ablatione litterae *olaf* ab initio verbi,| nam ex *'ektub 'no* formas *koteb 'no;* | tum abjectione litterae *nun* a fine, | nam formas *tau* e *tavun* etc.;|

ܘܙܠܝ ܠܗܘܢ ܡܢ ܙܠܝܢ ܂ ܒܒܘܨܪܐ ܘܐܠܦ ܡܢ ܐܠܦܝܢ
ܘܡܫܘܚܠܦܘܬ ܐܠܦ ܡܢ ܢܘܢ ܂ ܕܒܗ ܐܦ ܢܩܒܬܐ ܫܘܝܢ ܐܢܘܢ
ܐܝܟ ܦܬܟܬ ܡܢ ܦܬܟ ܐܢܬ ܂ ܘܦܬܟܬܝ ܠܗܘܢ ܡܢ ܦܬܟܘ ܐܢܬܝ
ܘܡܫܘܚܠܦܘܬ ܫܝܢ ܡܢ ܣܘܦܐ ܂ ܒܝܚܝܕܝܬܐ ܒܗܠ ܡܠܟܬܐ
ܕܝ ܓܓܪܬܐ ܟܠܗ ܚܪܪܬ ܂ ܐܡܝܪܐ ܒܗܠ ܡܢ ܚܪܫܬ
ܥܨܪܐ ܡܐܬܐ ܠܣܘܦܐ ܂ ܕܢܩܘܪܐ ܡܢ ܝܩܪܐ ܕܐܦܐ

ܡܛܠ ܡܩܒܠܬܐ ܕܢܩܒܠܢ ܥܠ ܡܠܐ

ܠܡܠܐ ܐܪܒܥ ܡܩܒܠܬܐ ܂ ܢܩܒܠܢ ܐܝܟ ܐܬܘܬ ܡܢܬܐ
ܡܢ ܢܘܓܪܐ ܓܝܪ ܐܡܪ ܐܢܬ ܂ ܠܡܢܐ ܗܪܟܐ ܡܓܓܪ ܐܢܬ
ܘܐܢ ܗܢܐ ܓܒܪܐ ܢܓܓܪ ܂ ܐܦ ܐܢܬܬܗ ܥܡܗ ܬܓܓܪ
ܘܐܢܬ ܐܚܝ ܐܢ ܗܘ ܕܬܓܓܪ ܂ ܐܦ ܐܢܐ ܥܡܟ ܐܓܓܪ

in femininis *zelj* e *zelein;* | tum ablatione litterae *olaf* a *nun*, qua in re feminina (masculinis) aequantur, | e. gr. *potchat* e *potach ant,* iterumque *potchatj* e *potcho antj;* | denique ablatione litterae *schin* a fine in verbo singulari, nam guttur *cherat* (obmutuit) dicitur e *cherschat.* | Contractio autem eum ad finem ingreditur ut gravitatem sermonis levet.

De casibus qui verbis accidunt.

Quattuor casus verba sequuntur secundum litteras vocis *mento;* | nam e *mora* dicis: *quamobrem hic moraris,* | et *si iste vir moratur etiam uxor ejus cum illo morabitur,* | et *tu o frater si moraberis etiam ego tecum morabor.*

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܬܘܣܦܬܐ ܕܥܐܠܢ ܥܠ ܡ̈ܠܐ ܠܒܪ ܡܢ ܡܦ̈ܠܬܐ

ܚܡ̈ܫܐ ܐܢ̈ܝܢ ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܥܐܠܢ ܒܕܡܘܬ ܬܘܣܦܬܐ
ܥܠ ܡ̈ܠܐ ܠܒܪ ܡܢ ܐܡܢܬ ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܕܐ ܕܐܬܡܢܝܬ
ܛܝܬ ܕܠܬ ܬܘ ܙܝ ܐܦ ܥܐ ܐܝܟ ܕܐܬܨܒܥ ܡܢ ܨܘܒܥܐ
ܘܐܬܨܥܪ ܐܦ ܐܬܨܒܬ ܘܐܬܛܠܠܬ ܐܦ ܐܬܨܒܝܬ
ܘܐܙܕܝܥ ܐܦ ܐܙܕܝܢ ܘܐܙܕܪܩ ܐܙܕܟܝ ܘܐܙܕܒܢ 65
ܘܐܬܕܡܪ ܐܦ ܐܫܬܕܪ ܘܐܫܬܥܒܕ ܐܦ ܐܬܚܪܪ
ܘܐܬܚܣܢ ܐܦ ܐܬܒܙܙ ܘܐܬܐܪܙ ܐܦ ܐܬܓܙܙ
ܥܐ ܕܐܬܚܡܥ ܒܚܡܝܪܐ ܝܬܝܪܐ ܕܗܘܐ ܡܬܓܠܝܐ

De litteris additamenti quae praeter casus verba ingrediuntur.

Quinque sunt litterae quae tanquam additamentum ingrediuntur | verba praeter litteras vocis *'amnat,* (additamentum) videlicet hoc dinumeratum est: | *tet, d, tau, zai* etiam *'e*, e. gr. *tinctus est* e *tinctura*, | *probris affectus est* et *ornatus est* et *instillata est* et *complacita est;* | et *motus est, armatus est, projectus* 65
est, victus est et *venumdatus est;* | et *admiratus est, missus est, subjectus est,* et *liberatus est;* | et *corroboratus est, direptus est, arcanum factum est* etiam *tonsus est;* | et litteram *'e* vocis *fermentatus est* fermento superfluam esse in aperto est.

ܦܬܓܡܐ ܗܘ ܕܐܡܝܪܐ ܡܢ ܡ̈ܠܠܐ

ܕܐܡܪܐ ܕܦܩܕ ܘܡܬܝܠܕ ܢܦܩܘܗ̇ ܠܥܩܘܕܐ ܫܘܚܠ̈ܦܐ ܕܦܪ̈ܨܘܦܐ
ܕܒܢܝ ܐܘ ܢܥܒܕܝ ܘܠܥܒܕܝ ܗܘܢܝܐ
ܘܡܥܠܬܐ ܡܢ ܐܡܪܐ ܕܦܩܕ ܡܢ ܗܘ ܕܒܬܪܗ ܡܬܠܬܝܐ
ܘܡܦܩܝܢ ܒܪܘܫܐ ܥܒܕܐ ܠܒܝܬ ܥܒܕܐ ܗܘܪܕܢܐ

ܟܝܠܐ ܩܕܡܝܐ

ܡܢ ܗܘ ܢܟܬܘܒ ܢܟܬܘܒ ܢܦܩܘܢ ܢܦܩܬܐ ܘܢܦܩܘܢ
ܢܦܩܘܢ ܕܦܩܘܕ ܠܐܬܪ ܢܦܩ ܢܦܩܘܢ ܕܠܐ ܕܝܠܐ ܕܦܩܕ
ܢܦܩܐ ܕܐܦܘܪ ܐܦ ܠܐܢܫ ܡܢ ܒܦܘܩܕܢܐ ܠܗܘ ܡܦܩܕ
ܠܒܗ ܐܪܒܥ ܡܢ ܡܦܘܪܫܐ ܘܒܡܦܪܫܐ ܗܘ ܦܘܩܕܢܐ
ܠܒܪܐ ܡܪܝ ܡܢ ܢܦܩܘܢ ܐܦܢܝ ܐܦ ܡܢ ܕܒܝܬ ܠܗ

Quomodo e verbis temporis praesentis et futuri exploremus substantiam singularem, quae proxime est masculina vel feminina, et pluralem masc. et fem. generis.

Et verbum quod imperat e futuro derivatur | et possidet varietatem personarum secundum canonem syriacum.

Mensura prima.

Igitur a tertia persona singularis futuri formae *scribet* etc., | si imperativum enuntiare vis, | tolle litteram *nun* ab initio, et cum reliquis litteris verbi impera masculo e. gr. *mitte* a *mittet* etc. | Et si feminae im-

ܘܐܢ ܕܬܦܩܘܕ ܐܡܪ ܦܩܘܕ ܘܐܢ ܕܬܐܙܠ ܐܡܪ ܙܠ

ܘܐܢ ܕܬܫܡܥ ܐܡܪ ܫܡܥ ܘܐܢ ܕܬܫܡܥܝ ܗܟܘܬ ܫܡܥܝ

ܘܠܢܩܒܬܐ ܕܝ ܬܦܩܘܕ ܒܦܘܩܕܢܐ ܐܘܣܦܝܗ ܝܘܕ

ܘܒܠܫܢܐ ܠܐ ܬܡܠܠܝܗ ܐܠܐ ܕܝ ܫܠܝܐ ܫܒܘܩܝܗ

ܘܐܡܪ ܩܘܡܝ ܘܠܟܝ ܐܦ ܬܢܝ ܘܬܒܝ ܘܐܬܢܝ ܘܡܠܟܝ ܘܕܠܦܝ

ܘܡܦܩܕܢܘܬܐ ܕܝ ܢܣܒܘܗ ܫܠܝܐ ܘܘ ܐܘܣܦ ܠܗܘܢ

ܐܘ ܥܡ ܘܘ ܐܘܣܦ ܐܦ ܢܘܢ ܘܐܡܪ ܐܠܦܘ ܘܠܟܠܟܘܢ

ܗܘ ܗܟܘܬ ܘܠܢܩܒܬܐ ܕܝ ܬܦܩܘܕ ܣܓܝܐܬܐ

ܫܠܝܐ ܝܘܕ ܐܘܣܦ ܠܗܝܢ ܘܓܐܐ ܕܠܝܘܕ ܬܘܣܦ ܢܘܢ

ܘܬܐܡܪ ܕܐܚܘܬܐ ܐܬܢܝܢ ܘܬܒܝܢ ܘܡܣܒܪܢ ܘܡܠܟܢ ܘܕܠܦܢ

ܘܗܟܘܬ ܬܢܝܢ ܘܐܙܠܝܢ ܘܡܣܒܪܝܢ ܐܦ ܕܠܦܝܢ

ܟܝܠܐ ܬܪܝܢܝܐ

ܘܐܢ ܢܬܒܥܝܬܐ ܘܢܬܒܥܐ ܘܢܙܒܢܐ ܘܢܐܬܐ ܘܢܣܒܐ

ܘܢܬܒܥܝܢܐ ܐܦ ܢܬܒܥܢܐ ܘܢܬܒܥܝܢܐ ܐܦ ܢܬܒܥܢܐ

ܒܝܘܡ ܗܘ ܐܠܦܐ ܐܠܦ ܘܠܡܩܒܠܐ ܒܦܘܩܕܢܐ ܐܘܣܦ

perare vis, imperativo adde litteram *jud*, | quam linguâ non pronuntias sed quiescentem relinquis; | et dic *surge* etc. Et si ad multos imperativus refertur litteram *vav* quiescentem adde; vel cum littera *vav* etiam *nun* conjunge, et dic *docetote;* et sic similiter feminis si imperas multis, quiescentem iis adde litteram *jud,* et accidit ut litterae *jud* litteram *nun* adjungas, | et dicas *sorores patienter fertote* etc.

Mensura secunda.

Vocibus *netbaite* etc. loco *nun* adjunge *olaf* et pro-

ܘܡܢ ܢܬܒܥܝܬܐ ܐܬܒܥܝܬܐ ܐܡܪ. ܘܡܢ ܢܪܡܐ ܐܪܡܐ
ܐܡܪ ܘܡܢ ܢܒܥܐ ܐܡܪ ܐܒܥܐ ܐܟܡܐ ܕܡܢ ܢܫܘܐ ܐܫܘܐ
ܘܡܢ ܢܬܓܠܐ ܐܬܓܠܐ ܘܡܢ ܢܬܒܥܐ ܐܬܒܥܐܐ
ܐܠܐ ܒܢܩܒܐ ܕܢܦܩܐ ܕܠܐ ܠܝܘܕ ܐܡܪ ܦܩܐ
ܘܒܢܩܒܬܐ ܡܢ ܐܠܦ ܒܝܘܕ ܕܡܬܡܠܠܐ ܐܬܒܥܝܬܝ
ܘܐܡܪ ܐܬܒܥܝܬܝ ܘܦܫܘܛ ܘܐܬܓܠܝܬܝ ܘܐܪܡܝ ܘܐܡܝ
ܘܠܣܓܝܐܐ ܦܩܘܕ ܒܘܐܘ ܕܡܬܡܠܠܐ ܐܝܟ ܐܬܚܘܘ
ܘܐܬܒܥܘ ܘܐܡܘ ܘܫܘܘ ܘܐܬܒܥܘܘ ܘܐܒܘ ܘܐܪܡܘ
ܘܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܐܘܣܦ ܢܘܢ ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܬܚܘܘܢ
ܘܐܢ ܠܣܓܝܐܬܐ ܦܩܕܬ ܬܪܬܝܢ ܝܘܕ ܥܡ ܢܘܢ
ܐܘܣܦ ܘܐܡܪ ܐܪܡܝܝܢ ܘܫܘܝܢ ܘܐܬܒܥܝܢ

ܟܝܠܐ ܬܠܝܬܝܐ

ܘܡܢ ܟܝܠܐ ܕܢܩܪܐ ܘܢܟܣܐ ܘܢܫܬܐ ܘܢܫܝܐ ܐܝܟ ܢܣܒܐ
ܒܕܘܟܬ ܐܠܦ ܕܙܩܝܦܐ ܐܘܣܦ ܝܘܕ ܗܝ ܕܚܒܨܝܐ
ܘܫܩܘܠ ܠܢܘܢ ܘܐܡܪ ܕܢܩܪܝ ܢܟܣܝ ܘܢܫܝܢ ܒܪܝ ܟܠܝ ܘܦܪܝ

nuntia finem verbi in imperativo cum Zeqofo, | et e *netbaite* dic *etbaito* |′ etc., sed in mensura vocis *neschave* sine olaf dic *schavo.* Et in feminino *olaf* mutatur in *jud* quae pronuntiatur, | et dic *etbaitoi* etc. Et multis impera cum littera *vav,* quae profertur e. gr. *etchavau;* et si tibi placet adde *nun* e. gr. *etchavaun.* Et si imperas iis quae multae sunt *duas jud* cum *nun*| adde et dic *armojein* etc.

Mensura tertia.

Et mensurae *neqre* etc. loco *olaf* cum *e* pronuntiatae adjunge *jud* quae cum *i* pronuntiatur, et *nun* tolle

ܘܠܢܩܒܬܐ ܕܝ ܬܦܩܘܕ ܐܦܩܘܕ ܠܚܒܨܘܬܐ ܗܕܐ ܒܚܒܨ

ܕܝ ܬܐܡܪ ܕܚܕܝ ܘܟܕܝ ܚܕܝ ܘܒܪܝ ܘܓܠܝ ܘܩܪܝ

ܐܘ ܢܣܒܘ ܡܬܦܩܕܢܐ ܒܘܐܘ ܘܢܘܢ ܟܕ ܡܦܩܕܢܐ

ܕܝ ܬܐܡܪ ܕܩܪܘ ܘܟܕܪܘ ܚܕܘ ܘܚܕܪܘ ܓܠܘ ܘܩܪܘ

ܐܘ ܬܪܒܐ ܐܡܪ ܩܪܘܢ ܚܕܘܢ ܚܕܘܢ ܘܩܪܘܢ

ܘܒܢܩܒܬܐ ܠܘܐܘ ܚܠܦ ܒܝܘܕ ܘܙܩܦ ܠܢܘܢ ܐܘܣܦ

ܘܐܡܪ ܩܪܝܝܢ ܘܚܕܝܝܢ ܓܠܝܝܢ ܚܕܝܝܢ ܘܩܪܝܝܢ

ܟܝܠܐ ܪܒܝܥܝܐ

ܘܡܢ ܢܬܒܠܥ ܐܦ ܢܬܥܛܦ ܘܬܠܝܬܝܐ ܦܬܚ ܘܦܬܚܝܬܗ

ܘܡܢ ܢܬܠܒܟ ܘܬܠܝܬܝܐ ܗܘ ܗܘܦܟ ܐܦ ܢܬܦܫܘܩ

ܐܬܬܠܐ ܗܝ ܠܬܬܠܝܬܝܐ ܒܦܬܚ ܛܒܠܐ ܒܦܘܩܕܢܐ

ܘܐܡܪ ܐܬܒܠܥ ܐܦ ܐܬܥܛܦ ܘܐܬܩܛܠ ܐܦܠ ܐܬܦܫܘܩ

ܘܗܟܢܐ ܐܬܒܠܥ ܘܐܬܩܛܠ ܘܐܬܒܠܥܘ ܐܡܪ ܐܬܦܫܩܘ

et dic *qeri* etc.; et feminae si imperas cum *o jud* illam vocali *i* instructam pronuntia | et dices *chedoi* etc.; et si imperativus ad multos refertur imperativum litteris *vav* et *nun* forma et dices *qerau* etc., et si tibi placet dic *qeravun;* et in femininis litteram *vav* permuta cum *jud* et cum Zeqofo pronuntia, addens litteram *nun;* | et dic *qerojein* etc.

Mensura quarta.

Vocum *netbela'*, *net'ataf* etc. litteram tertiam cum Petocho pronuntia, o puer, in imperativo et dic *etbal'*

ܘܡܫܬܥܒܕܢܐ ܗܘ̣ ܐܫܬܥܒܕ ܘܐܡܪ ܐܫܬܥܒܕܬ ܐܬܒܛܠܬ
ܐܠܐ ܠܒܫܬܐ ܕܐܫܬܝ ܐܫܬܘ ܗܘܢܐ ܘܐܡܪ ܐܫܬܝ
ܘܡܫܬܥܒܕܝ̈ܢ ܐܫܬܥܒܕ ܘܐܘ ܘܐܡܪ ܐܬܒܛܠܘ ܐܘ ܐܫܬܘ
ܘܡܫܬܥܒܕܢ̈ܬܐ ܗܘ̣ ܐܘ ܢܘܢ ܐܫܬܝ ܘܐܡܪ ܐܬܒܛܠܝ̈ܢ
ܘܐܫܬܝܢ ܘܐܫܬܥܒܕܝܢ ܘܐܬܪܥܝܢ ܘܐܬܒܛܠܝ̈ܢ

ܟܝܠܐ ܚܡܝܫܝܐ

ܘܡܢ ܟܝܠܐ ܕܢܬܦܢܐ ܘܢܬܦܢܐ ܘܢܬܦܢܐ ܘܢܬܦܢܝܢܐ ܘܢܬܦܢܐ
ܦܬܚ ܠܐܬܘܬܐ ܪܒܝܥܝܬܐ ܕܠܐ ܟܘܠܝܢܐ ܒܫܘܚܠܦܐ
ܐܬܦܢܝ ܐܙܕܒܝ ܘܐܙܕܒܝ ܘܐܬܪܥܝ ܘܐܬܟܠܝ ܘܐܬܒܝܝ
ܘܡܬܩܢܢܐ ܙܩܦܐ ܕܡܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘܐ
ܟܕ ܬܐܡܪ ܐܙܕܒܝ ܐܙܕܒܝ ܘܐܬܦܢܝ ܘܐܬܪܥܝ ܘܐܬܒܝܝ
ܘܡܫܬܥܒܕܝ̈ܢ ܐܘ ܘܐܘ ܘܐܡܪ ܐܙܕܟܘ ܘܐܬܒܝܘ
ܘܡܫܬܥܒܕܝ̈ܢ ܘܐܘ ܟܘܠ ܢܘܢ ܐܘ ܘܐܡܪ ܐܙܕܟܘܢ
ܘܡܫܬܥܒܕܢ̈ܬܐ ܗܘ̣ ܘܢܘܢ ܐܘ ܘܐܡܪ ܐܙܕܟܝ̈ܢ

etc.; | et feminino adde *jud* et dic *eschtautpj* etc., sed *a* vocis *eschtaj* cum Zeqofo commuta et dic *eschtoj;* et pluralibus adde *vav* et dic *et'atpv* et *eschtau;* et pluralibus femininis *jud* et *nun* adjunge et dic *etbal'ein* | etc.

Mensura quinta.

Mensurae *netpene* etc. litteram quartam cum Petocho pronuntia sine impedimento e. gr. *etpenai* etc.; et in feminino vocalis *a* permutationem videlicet *o* colloca, | dices *ezteboj* etc.; et pluralibus adjunge *vav* et dic *eztelau* etc., etiam pluralibus *vav* et *nun* adjunge et dic *eztelavun;* et pluralibus femininis *jud* et *nun* adjunge et dic *eztelojein.*

ܟܝܠܐ ܫܬܝܬܝܐ

ܘܡܢ ܢܬܬܩܠ ܘܢܬܬܐܡܪ ܐܢ ܦܩܘܕ ܐܡܪ ܐܬܐܡܪ
ܒܗ ܠܐܬܘܬܐ ܡܦܩ ܦܬܚܝܢ ܐܝܟ ܘܐܡܪ ܐܬܐܡܢ
ܘܬܘܒ ܬܟ ܡܢ ܢܬܬܟܐ ܒܗܢܐ ܟܝܠܐ ܡܬܕܟܐ
ܘܠܢܩܒܬܐ ܝܘܕ ܐܘܣܦ ܘܠܣܓܝܐܐ ܘܘ ܐܘܣܦ
ܘܠܣܓܝܐܬܐ ܬܘܒ ܝܘܕ ܠܦܘܩܕܐ ܫܘܬܦܝܗ ܢܫܝ
ܘܐܡܪ ܐܬܐܟܠܝ ܐܟ ܐܬܐܡܪܝ ܘܗܟܢܐ ܐܬܐܟܠܘ ܐܬܐܡܪܘ
ܘܐܟܘܬܗܝܢ ܐܬܐܟܠܝܢ ܐܬܐܡܪܝܢ ܕܠܐ ܢܘܢ ܠܟܠܗܝܢ ܫܒܘܩ

ܫܠܡ ܟܝܠܐ ܕܬܟܠܝܬܐ ܕܦܥܠܐ ܡܢ ܩܢܘܢܐ ܗܠܝܢ

ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܚܘܝܢ ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܫܟܚܐ ܢܗܪܢ
ܢܣܥܘܪ ܡܠܐ ܕܡܛܥܝܢ ܘܡܫܥܝܢ ܠܐ ܡܬܟܫܪܝܢ

Mensura sexta.

Et e *netekel* et *netemar* si imperas dic *etamr,* | litteram secundam cum petocho pronuntians et dicens *etamn,* | iterumque *etak* e *etake* secundum hanc mensuram mundatur; et feminino *jud* adjunge; et pluralibus *vav* adde; | et pluralibus femininis iterum *jud* in imperativo consocia, | et dic *etaklj* etc.; | sed sine *nun* omnes has formas mitte.

De verbis difficilioribus quae aberrant a canonibus istis.

Et postquam haec explicavimus et quantum fieri potuit illustravimus, visitemus verba quae aberrant et

ܢܐܙܠ ܕܐܬܠܝܗ ܐܝܟ ܢܐܬܪ ܀ ܘܙܕܩ ܗܘܐ ܕܐܙܠ ܠܡܐܡܪ ܀
ܘܗܐ ܠܐ ܗܟܢ ܐܡܪ ܐܢܬ ܀ ܐܠܐ ܙܠ ܐܝܟ ܦܠ ܦܩܘܕܬ ܀
ܘܢܐܡܪ ܗܟܘܬ ܐܝܟ ܢܐܬܪ ܀ ܠܐ ܦܩܕܐ ܒܡܦܩܬ ܐܝܬܪ ܀
ܒܠܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܝܡܪ ܀ ܒܦܘܩܕܢܐ ܐܠܐ ܐܡܪ ܀
ܘܢܐܬܐ ܕܐܬܠܝܗ ܐܝܟ ܢܐܟܐ ܀ ܩܢܘܢܐ ܠܗ ܗܘ ܕܢܩܦܐ ܀
ܒܗܘܢ ܕܬܐ ܦܩܘܕ ܐܢܬ ܠܐ ܬܝܐ ܀ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܚܝܝ ܀
ܘܐܝܟ ܢܐܬܐ ܘܢܐܟܐ ܘܢܐܡܐ ܀ ܐܠܐ ܗܘ ܐܢܫܐ ܕܡܘܡܐ ܀
ܠܐ ܬܐܡܪ ܐܢܬ ܬܐܡܐ ܀ ܘܐܦܠܐ ܬܘܒ ܒܡܦܩܬ ܚܝܝ ܡܝܝ ܀
ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܫܬܝ ܘܐܫܬܝ ܀ ܦܩܘܕ ܠܟ ܕܬܡܝ ܘܐܡܝ ܀
ܘܠܘ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܐܘ ܛܠܝܐ ܀ ܠܡܦܩܬܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܩܢܝܢܐ ܀
ܗܐ ܓܝܪ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܢܬܠ ܀ ܘܐܝܟ ܐܬܠܝܗ ܐܝܟ ܢܦܠ ܀
ܠܐ ܗܘܝ ܡܬܐܡܪܐ ܒܕܘܟ ܬܠ ܀ ܐܝܟ ܡܬܐܡܪܐ ܕܐܝܟ ܦܠ ܀

cum canonibus non conveniunt. *Ni'zal* convenit cum *ni'tar* et aequum esset dicere *'izal,* et ecce non sic dicis sed *zel* simili modo quo *pel* in imperativo formas.| Etiam *ni'mar* eandem formam habens ac *ni'tar,* non tamen imperat formâ *itar,* | nam non dicis *'imar* in imperativo sed *'emar.* | Et *ni'te'* formae *'niche'* canonem illum non sequitur, | nam in imperativo dicis *to,* non *tji* formae *chji.* | Ad *ni'te', niche* tertium verbum accedit *ni'me',* sed de illo qui jurat nunquam dicis *to'mo',* etiam non *mji* formae *chji* | sed ad analogiam formarum *'eschtai* et *'eschtoi* imperas *'tmai* et *'imoi.* | Neque omnia verba, o adolescens, formam imperativam possident, | videlicet verbi *netel,* quod ejusdem formae est ac *nepel,* | imperativus *tel* nullo loco dicitur, ex analogia formae *pel,* quae dicitur; | neque in praete-

ܘܠܐ ܒܥܒܪ ܡܬܐܡܪܐ ܢܬܠ ܐܟܡܐ ܕܐܦ ܡܬܐܡܪܐ ܢܦܠ
ܘܗܘܬ ܠܗ ܒܠܐ ܒܠܐ ܡܠܬܐ ܥܐܠܐ ܢܘܢ ܕܥܬܝܕܘܬܐ
ܐܟܡܐ ܒܡܠܬ ܕܗܒ ܡܫܬܘܬܦ ܗܘܒ ܕܐܝܬܝܗ ܫܘܬܦܐ ܕܡܠܬ ܣܒ
ܠܐ ܗܝ ܡܬܐܡܪܐ ܕܢܗܘܒ ܐܦܢ ܡܬܐܡܪܐ ܕܢܣܘܒ
ܘܐܟܡܐ ܕܢܩܦܝܢ ܩܢܘܢܐ ܐܬܦܢܝ ܐܬܝܠܕ ܡܢ ܢܬܦܢܐ
ܐܠܐ ܐܬܦܢ ܬܘܒ ܐܡܪܐ ܡܠܬ ܪܘܚܐ ܒܡܙܡܘܪܐ
ܠܒܪ ܡܢ ܦܣܩܐ ܘܥܝܕܐ ܕܡܟܝܢ ܢܦܠ ܒܡܡܠܠܐ
ܘܒܬܪ ܩܠܝܠ ܡܬܦܫܩܢ ܘܐܟܡܐ ܐܝܟ ܕܦܪܝܫܢ

ܡܛܠ ܡܠܐ ܕܙܩܦܐ ܘܗܢܝܢ ܕܦܬܚܐ ܒܥܒܪܐ ܕܥܒܪ

ܘܡܠܐ ܕܩܝܡܝܢ ܘܢܩܘܡܝܢ ܘܕܐܟܘܬܗܝܢ ܒܥܒܪ ܙܩܝܦܢ
ܐܝܟ ܩܡ ܩܡ ܩܡ ܕܠܐ ܐܢܐ ܕܝ ܩܡܐ ܕܢܩܡ ܩܡܝ ܢܣܝ

rito dicitur *netal*, ex analogia formae *nepal* quae occurrit. | Neque in omnia verba ingreditur *nun* temporis futuri, | e. gr. in vocem *hab*, quae socia est vocis *sab*; | nunquam dicitur *nehab* etiamsi *nesab* dicatur.| Secundum canones *etpnai* formatur e *netpne*, | sed *etpan* dicit verbum spiritus in psalmo | contra analogiam et consuetudinem eam, quae in sermone poni solet. | Et paulo post explicabuntur (haec verba), quo modo utique inter se differant.

De verbis quae cum zeqofo et de iis quae cum petocho in praeterito pronuntiantur.

Verba formae *qoimon* et *nequmon* et quae similis formae sunt in praeterito cum zeqofo pronuntiantur | e.

ܘܠܢܩܒܬܐ ܐܡܝܪܐ   ܕܩܝܡܬܐ ܢܩܡܬܐ ܐܘ ܚܝܪܐ
ܘܗܢܝܢ ܕܥܠܝܢ ܐܘ ܢܥܠܘܢ   ܒܥܒܪܐ ܒܗܠ ܕܒܬܪ ܦܬܚܝܢ
ܐܝܟ ܩܠ ܩܪ ܢܩܫ ܦܫ ܟܠܐ ܟܪ   ܪܙ ܦܪ ܢܦܫ ܢܫܩ ܥܪ ܦܫܥ
ܘܠܢܩܒܬܐ ܐܡܝܪܐ   ܒܐܙܐ ܐܙܐ ܐܘ ܥܙܐ

ܡܛܠ ܗܢܝ ܕܐܝܬܐ ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܠܥܒܪܐ

ܒܡܫܚܬܐ ܗܘ ܩܕܡܝܬܐ   ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܠܥܒܪܐ
ܘܡܫܘܬܗ ܬܘܒ ܕܬܠܬܝܬܐ   ܘܒܫܪܟܢܐ ܩܢܐ ܦܘܪܫܢܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܝܬܒ ܗܘ ܐܘܬܒ   ܘܐܢܬ ܐܘ ܐܒܘܝ ܠܝ ܐܘܬܒ
ܘܐܝܟܢܐ ܕܚܒܪܟ ܐܬܬܪ   ܗܘ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬ ܐܬܬܪ
ܘܐܦܠܐ ܒܟܠܗ ܩܕܡܝܬܐ   ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܠܥܒܪܐ
ܟܗܘ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܗܘ ܐܣܪ   ܘܐܢܬ ܠܛܠܝܐ ܟܡܐ ܐܣܘܪ

gr. *mosch* etc. | Et feminae dicitur *qoimo* etc. | Et verba formae *'o'lin* et *ne'lun* in praeterito petocho habent, | e. gr. *qal* etc. | Et feminae dicitur *bo'zo'* etc.

De iis verbis quae in imperativo et in praeterito ejusdem formae sunt.

In mensura prima imperativus aequalis est praeterito, | etiam in tertia; in aliis autem possidet distinctionem. | Nam dicis *sedere jussit*, et *tu o pater fac ut sedeam;* | et *ut socius tuus lucratus est, ita et tu lucrare.* | Neque tamen in tota prima mensura imperativus praeterito aequatur, | nam dicis *ille ligavit* et

ܘܐܝܟܢܐ ܕܗܘ ܦܘܩܕܢܐ ܢܛܪ   ܗܘ ܒܕܡܘܬܐ ܐܦ ܐܢܬ ܛܪ
ܘܒܟܝܠܐ ܬܘܒ ܬܠܝܬܝܐ   ܫܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܠܥܒܘܪܝܐ
ܒܪܡ ܒܡܢܝܢܐ ܝܚܝܕܝܐ ܠܐ   ܐܠܐ ܒܣܘܓܐܐ ܡܢܝܢܝܐ
ܟܕ ܐܡܪ ܐܢܬ ܗܠܝܢ ܩܪܘ   ܘܐܢܬܘܢ ܚܒܝܒܐ ܬܘܒ ܩܪܘ
ܘܒܟܝܠܐ ܗܠܝܢ ܐܚܪܢܐ   ܢܗܝܪܝܢ ܓܠܝܢ ܦܘܪܫܢܐ
ܐܝܟ ܐܬܒܢܝܘ ܘܐܬܒܢܘ   ܘܐܬܥܠܘ ܐܦ ܐܬܥܠܘ
ܘܐܬܚܫܒܘ ܐܦ ܐܢܬ ܐܬܚܫܒܘ   ܘܐܝܟ ܕܐܬܦܠܦܠܘ ܐܦ ܐܬܦܠܦܠܘ
ܘܐܝܟ ܕܐܬܓܠܝܘ ܐܦ ܐܬܓܠܝܘ   ܘܐܝܟ ܕܐܬܓܠܝܘ ܐܢܬܘܢ ܐܬܓܠܝܘ
ܘܕܐܬܐܡܠܠ ܐܢܬ ܐܬܐܡܠܠ   ܘܐܝܟ ܕܐܬܐܡܠܠ ܐܢܬ ܐܬܐܡܠܠ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܫܘܐ ܡܠܬܐ ܝܚܝܕ ܘܣܘܓܐܐ ܒܡܫܡܥܬܐ
ܘܠܐ ܒܪܘܫܡܐ ܕܟܬܝܒܬܐ

ܒܩܕܡܝܐ ܘܪܒܝܥܝܐ   ܟܝܠܐ ܐܦ ܒܫܬܝܬܝܐ

tu o puer colliga; | et *sicut ille mandatum servavit, ita et tu serva.* | Etiam in mensura tertia imperativus praeterito aequatur, | non tamen in singulari sed tantum in plurali numero, | nam dicis *vocaverunt,* et *vos dilecti vocate.* In aliis mensuris distinctiones sunt perspicuae et clarae, | e. gr. *aedificati sunt* et *aedificamini, introducti sunt* et *introducimini,* | etc.

De eo quomodo verbum singulare et plurale par sit sono non figurâ scriptionis.

In mensura prima et quarta etiam in sexta | ae-

ܗܘ ܦܪܨܘܦܐ ܝܚܝܕܝܐ ܠܟܢܘܫܬܐ ܒܝܬ ܪܒܬܐ
ܒܥܒܪܐ ܘܒܦܘܩܕܢܐ ܒܡܦܩܢܘܬܐ ܕܠܫܢܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܪܒܢ ܐܠܦ ܐܝܟܢܐ ܕܡܠܦܢܝܢ ܐܠܦܘ
ܘܐܝܟܢܐ ܕܗܢܐ ܐܬܠܒܫ ܕܥܠܝܡܐ ܟܠܗܘܢ ܐܬܠܒܫܘ
ܥܡ ܠܚܡܐ ܗܘ ܕܐܬܐܟܠ ܢܘܢܐ ܟܠܗܘܢ ܐܬܐܟܠܘ
ܘܐܢܬ ܩܘܝ ܘܐܬܐܟܠ ܘܐܬܒܠܥ ܘܐܢܬܘܢ ܬܘܒ ܐܬܐܟܠܘ ܘܐܬܒܠܥܘ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܐܝܟܢܐ ܫܘܐ ܡܠܬܐ ܕܠܘܬ ܕܟܪܐ ܘܠܘܬ
ܢܩܒܬܐ ܒܩܠܐ ܘܠܐ ܒܟܬܒܬܐ

ܒܩܕܡܝܬܐ ܘܒܪܒܝܥܝܬܐ ܗܟܘܬ ܐܦ ܒܫܬܝܬܝܬܐ
ܗܘ ܦܘܩܕܢܐ ܕܕܟܪܐ ܠܦܪܨܘܦܐ ܢܩܒܝܬܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܐܚܘܢ ܩܘܝ ܘܬܘܒ ܐܢܬܝ ܚܬܢ ܬܘܒ ܩܘܝ

quatur persona singularis congregationi magnae | in praeterito et in imperativo in pronuntiatione, | dicis *magister noster docuit sicut magistri nostri docuerunt,* et *sicut iste indutus est juvenes omnes induti sunt,* et *una cum pane qui comestus est pisces omnes comesti sunt,* et *tu morare, comedere, absorbere* et *vos comedimini* et *absorbemini.*

De eo quomodo par sit verbum quod ad masculum referatur et ad feminam sono non figura scriptionis.

In prima mensura, in quarta etiam in sexta | aequatur imperativus masc. personae femininae; | dicis: *frater noster morare* iterumque *tu soror nostra morare,*|

ܘܐܚܝܢ ܐܘ ܐܚܝ ܐܬܪܥܡܘ ܐܟܡܐ ܕܐܚܘܬܢ ܐܬܪܥܡܝ
ܗܟܘܬ ܬܘܒ ܒܫܘܬܦܘܬܐ ܕܥܡ ܕܟܪܐ ܘܥܡ ܢܩܒܬܐ
ܐܡܪ ܕܐܚܘܢ ܐܒܘܢ ܩܪܟ ܘܠܟܝ ܚܬܢ ܐܒܘܢ ܩܪܟܝ
ܘܠܟ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝܐ ܓܒܟ ܘܠܟܝ ܩܕܝܫܬܐ ܡܪܝܐ ܓܒܟܝ
ܘܗܟܢܐ ܟܠ ܕܟܝܢܐ ܕܩܪܐ ܘܒܪܐ ܐܦ ܓܠܐ
ܒܟܠܗܘܢ ܒܚܕ ܕܡܘܬܐ ܡܡܠܠ ܠܕܟܪ̈ܐ ܐܦ ܠܢܩܒ̈ܬܐ
ܘܠܗܠܝܢ ܫܘܐ ܣܟܝ ܐܚܘܢ ܐܦ ܐܚ̈ܘܬܝ ܣܟ̈ܝ
ܘܒܪܝ ܡܕܡ ܠܐ ܥܒܕ ܕܒܢ̈ܬܟܝ ܟܠܡܕܡ ܥܒ̈ܕ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܓܪ̈ܓܪܢܝܬܐ ܐܬ̈ܘܬܐ ܡܦܬܚܢ ܠܗܢܝܢ ܕܩܕܡܝܗܝܢ
ܟܕ ܥܡ ܐܬܐ ܡܕܡ ܡܫܬ̈ܘܬܦܢ

ܘܐܬ̈ܘܬܐ ܓܪ̈ܓܪܢܝܬܐ ܬܠܬ ܐܢܝܢ· ܚܝܬ ܥܐ ܘܬܠܝܬܝܬܐ

et *vos fratres mei moramini* sicut *vos sorores nostrae moramini.* | Similiter etiam in conjunctione ea quae est cum masculo et cum femina, | dicis: *o frater noster pater noster te vocavit*, et *te o soror nostra pater noster vocavit*, | et *te o sancte dominus elegit*, et *te, o sancta, dominus elegit.* | Et hoc modo omnia verba mensurae *qero, bero* et *gelo*: in omnibus eodem modo alloquere et masculos et feminas. | Et his aequatur *saki, frater noster etiam sorores meae exspectaverunt*, et *filius meus nihil fecit quia filiae tuae omnia fecerunt.*

De eo quod litterae gutturales efficiant ut cum Petocho pronuntientur litterae illae quae ante eas positae sunt, si una cum aliqua littera in sermone occurrunt.

Litterae gutturales tres sunt, | *chet*, *'e* et tertia

ܥܡܠ ܐܬܘܬܐ ܒܟܠ ܚܟܡ ܟܐ   ܘܠܟܝܢܝܬܐ ܕܡܟܝܢܗܝܢ ܗܘ

ܘܪܝܫ ܐܦܢ ܠܝܬܘܗܝ ܡܢܝܢܗܝܢ   ܒܪܡ ܩܢܝܐ ܢܛܠ ܕܟܝܢܗܝܢ

ܟܝܢ ܟܕ ܩܢܝܐ ܡܠܬܐ   ܒܐܚܪܝܬܗ ܓܪܓܪܬܐ

ܠܐܬܘܬܐ ܗܝ ܕܩܕܡܝܗ   ܟܕ ܩܪܐ ܒܟܠܕܘܟ ܒܦܬܚܘܗ

ܡܠܠܝܗ ܟܕ ܠܐܬܘܬܐ ܕܡܝܡ   ܒܪܝܫ ܡܠܬܐ ܕܡܠܘܬܐ ܬܣܝܡ

ܦܬܚ ܦܬܚܝܢ ܐܦ ܡܬܦܬܚܝܢ   ܘܗܟܢܐ ܓܡܪܝܢ ܐܦ ܡܬܓܡܪܝܢ

ܦܬܚܢܐ ܦܬܚܐ ܐܦ ܡܦܬܚܢܐ   ܘܡܓܡܪܢܐ ܡܓܡܪܢܐ ܡܬܓܡܪܢܐ

ܘܗܟܢܐ ܒܪܗ ܡܬܦܬܚܢܗ   ܘܡܓܡܪܢܗ ܠܓܡܪ ܐܦ ܡܬܓܡܪܢܗ

ܘܐܬܦܬܚܢ ܦܬܚ ܡܬܦܬܚ   ܡܬܓܡܪ ܐܦ ܡܬܓܡܪ

ܐܠܐ ܒܦܘܩܕܐ ܕܦܩܘܕܐ   ܠܐ ܢܛܪܝܢ ܗܢ ܩܢܘܢܐ

ܒܗܘ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܦܪܘܥ   ܕܢܘܫ ܦܬܘܪ ܘܦܫܘܫ ܦܪܘܥ

ܐܠܐ ܡܝܡ ܐܡܬܝ ܕܥܐܠܐ   ܒܩܢܘܢܐ ܠܗܠܝܢ ܡܥܠܐ

ܕܠܐ ܡܫܟܚܐ ܕܬܬܐܡܪ   ܡܬܦܬܚܝܢ ܐܘ ܡܬܦܬܚ

ܐܦܠܐ ܢܦܩ ܗܘ ܡܬܦܬܚܢܐ   ܐܘ ܡܬܦܬܚܢܗ ܐܦ ܡܬܓܡܪܢܐ

ܐܠܐ ܡܬܦܬܚܝܢ ܡܬܦܬܚ   ܡܬܦܬܚܢܗ ܐܦ ܡܬܓܡܪܢܐ

he; | et *risch* licet non ex earum numero sit, tamen earum qualitatem possidet. | Ergo si possidet verbum in fine gutturalem, | litteram illam, quam ante eam legis, quovis loco cum petocho pronuntia, | praesertim si litteram *mim* in initio vocis sermonis ponis. | Lege *petach* etc. | Et simili modo *gemar* etc. Sed in imperativis istae litterae non sequuntur hunc canonem, quia dicis *peru'* etc. | Sed littera *mim*, ubi accedit, efficit ut haec verba canonem sequuntur, | nam fieri non potest ut dicatur *metpetech* etc. sed *metpetach* etc., eo-

ܘܗܟܢܐ ܡܙܥܙܥ ܡܙܥܙܥܝܢ   ܡܙܥܙܥܘ ܡܙܥܙܥ ܘܡܙܥܙܥܝܢ
ܐܠܝܢ ܙܠܚ ܐܘ ܡܙܠܚܘ   ܘܙܠܚ ܙܠܚ ܐܘ ܢܙܠܚܘ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܒܐܝܠܝܢ ܡ̈ܠܐ ܕܡܢ ܫܡܗܐ ܐܬܝܡܘܠܘܓܝܩܝܐ
ܗ̈ܘܝܢ ܘܐܘ ܟܬܒܐ ܒܗܘܢ ܘܒܐܝܠܝܢ ܠܐ

ܫܡܐ ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܐܘܝܬܐ ܕܘܐܘ   ܟܕ ܡܬܥܒܕܐ ܗܘܐ ܐܬܚܠܘܗܝ
ܚܕܐ ܡܢ ܬܪ̈ܬܝܢ ܫܒܩܐ ܒܗ   ܠܡܬܒܕܩܘ ܒܗ ܓܢܣܗ
ܐܝܟ ܐܙܕܘܓ ܙܘܘܓܐ   ܘܐܬܢܘܚ ܡܢ ܢܘܚܐ
ܘܐܝܟ ܐܫܬܘܕܝ ܫܘܕܝܐ   ܘܐܝܟ ܐܫܬܘܕܥ ܫܘܕܥܐ
ܫܡܐ ܕܚܕܐ ܐܝܬ ܒܗ ܘܐܘ   ܡܢ ܡܠܬܗ ܢܦܠܐ ܗܝ ܘܐܘ
ܐܝܟ ܐܬܓܪܓ ܓܘܪܓܐ   ܐܘ ܐܬܡܪܩ ܡܘܪܩܐ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܪܟܟܢ ܘܡܬܩܫܝܢ ܒܡ̈ܠܐ

ܕܡܬܩܫܝܢ ܘܕܡܬܪܟܟܢ   ܗ̈ܢܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܐܡܝܪ̈ܢ

dem modo *meza'za'* etc. | *zolach* etc.

De eo quod in quibusdam verbis, quae e nominibus etymologicis originem trahunt, *vav* remaneat, in aliis non remaneat.

Nomen, quod duplicem *vav* possidet, si verbum fit, | huic nomini una e duabus remanet ut indicetur genus ipsius, | e. gr. *'ezdavag* — *zuvogo* etc. | Et quod ad nomen unam tantum *vav* possidentem attinet, in verbo derivato haec vav abjicitur, | e. gr. *'etgarag* — *gurogo* etc.

De litteris quae mollescunt et asperantur in verbis.

Litterae quae asperantur et mollescunt illae jam an-

ܡܛܠ ܕܒܡܠܐ ܗܟܘܬ ܡܬܚܒܫܢ ܒܒܓܕ ܟܦܬ
ܘܒܡܠܐ ܬܘܒ ܡܦܠܬܗܘܢ ܡܪܟܟܢ ܬܘܒ ܐܝܟ ܐܬܘܬܗܘܢ
ܐܝܟ ܐܒܢܐ ܡܒܢܐ ܢܒܢܐ ܬܒܢܐ ܘܟܒܢܐ ܘܪܒܝܒܐ
ܐܠܐ ܠܘ ܒܐܡܝܢܘܬܐ ܡܫܟܚܐ ܬܪܟܟ ܡܦܠܬܐ
ܒܗܝ ܕܐܝܬ ܗܪܟܐ ܩܢܘܢܐ ܡܩܫܝܢܐ ܟܪܝܐ ܐܫܝܢܐ
ܕܟܠ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܬܙܝܥܐ ܟܕ ܢܩܦܐ ܠܕܐ ܐܬܟܢܫܬ
ܡܬܩܫܝܐ ܡܬܩܫܝܢܐ ܐܢ ܚܝܠܐ ܕܗܟܢ ܩܢܝܐ
ܐܝܟ ܐܒܣܡ ܐܪܒܝ ܐܒܣܡ ܐܪܘܡ ܐܬܒܣܡ
ܘܬܘ ܡܬܩܫܝܐ ܟܕ ܐܡܪ ܘܬܕܘܙ ܘܬܕܘܪ ܘܬܟܒܪ
ܘܡܠܐ ܕܥܒܪ ܟܕ ܩܢܝܢ ܐܬܘܬܐ ܪܟܝܟ ܕܡܪܟܟܢ
ܒܙܒܢܐ ܕܩܐܡ ܡܬܩܫܝܢ ܐܝܟܢܐ ܕܒܪܟ ܐܝܟ ܒܪܟܢ
ܩܪܝ ܩܠܐ ܠܡܝܡ ܐܝܟ ܡܒܪܟܝܢ ܟܠܒ ܟܠܒܠܐ ܡܘܠ ܐܝܟ ܡܘܙܒܢ
ܘܟܢ ܡܟܢ ܐܦ ܕܡܒܪܟܝܢ ܡܪܟܒܐ ܗܘܝܢ ܡܬܩܫܝܢ

tea dictae sunt, | quia eodem modo etiam in verbis continentur litteris *bgod kfot.* Iterumque in verbis casus molliunt litteras eorum, | e. gr. *'ebne* etc. | Attamen non semper fieri potest, ut casus litteram mollem efficiat, quia hic canones inveniuntur asperitatem efficientes: nam quaevis littera mota quae sequitur litteram motam, quam certissime asperatur si qualitatem hujusmodi possidet, e. gr. *'ebasem* etc. Et *tau* asperatur si dicis *vat-duz* etc. | Verba praeteriti quae possident litteras quae sunt molles, | in tempore quod praesens est asperantur, e. gr. *berekhj* et *borkon* etc. | Et cum *mim* pronuntia vocem *mebarkhin* mollem, eodem modo etiam *me-*

ܘܦܐ ܡܢ ܕܐܦܝܣ ܝܘܢܝܬܐ ܗܝ ܡܛܠܗܕܐ ܡܩܫܝܬܐ ܗܝ 235
ܗܕܐ ܗܟܝܠ ܫܒܘܩܝܗ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗ ܒܟܠܙܒܢ ܡܩܫܝܢܘܬܐ ܠܩܫܝܘܬܗ
ܘܠܡܫܪܟܐ ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܕܫܘܚܠܦܐ ܡܫܚܠܦ ܫܪܟܐ

chasdhin. | Et *pe* vocis *dapis* graecum est et hanc ob causam asperum; hoc igitur relinque sicut est semper illud asperans. Et quod reliquum est secundum canonem permutans varia. 235

ܩܦܠܐܘܢ ܕܬܠܬܐ

ܡܛܠ ܐܣܪܐ ܘܣܘܟܠܐ ܕܟܠ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ

ܘܐܣܪܐ ܗܘ ܒܫܡܗ   ܣܦܩ ܕܢܚܘܐ ܟܝܢܗ
ܕܗܘ ܥܒܕ ܐܚܝܢܘܬܐ   ܘܐܣܪ ܠܫܡܐ ܥܡ ܡܠܬܐ
ܠܙܢܘܗܝ ܡܢܝܢ ܦܣܝܩܐܝܬ   ܢܒܨܐ ܐܦ ܗܠܝܟܐܝܬ
ܕܩܢܐ ܐܣܟܡܐ ܘܛܘܦܣܐ   ܡܫܚܠܦܐ ܒܟܠܗܘܢ ܨܚܚܐ
ܓܝܪ ܠܒܪܝܐ ܡܫܡܠܝܐ ܡܩܪܒ   ܘܕܝܢ ܪܡܙܐ ܠܪܘܚܩܐ ܝܗܒ
ܘܡܢ ܕܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܡܥܠ   ܘܒܙܒܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܗܟܝܠ
ܘܡܢ ܗܫܐ ܢܦܩ ܗܘ ܗܟܝܠ   ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܡܟܐ ܡܟܝܠ
ܐܠܐ ܦܣܩܬܐ ܦܣܩܐ   ܘܡܠܬܐ ܬܘܒ ܠܐܚܪܢܐ ܡܫܠܡ

CAPUT TERTIUM.

De conjunctionibus et de significatione uniuscujusque earum.

Nomen *conjunctionis* ipsum sufficit, ut ostendamus naturam ejus: | nam efficit vicinitatem et *conjungit* nomen cum verbo. | Modos ejus breviter perscrutemur et cursim, | quia possidet figuras et typos varios in omnibus libris. | *Ger* modum efficiens domesticum reddit propinquum; *den* nutum dat remotioni: | *man* autem personam introducit, interdum etiam voci *hoqil* aequatur; | a *hoscho* derivatur *hoqil*, sicut a *meko mekil*; | *elo* sententiam

ܘܟܝܬ ܘܐܘ ܟܝܬ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܘܝ ܕܒܪܡ ܡܫܪܪܢܝܬܐ
ܘܡܕܝܢ ܫܘܠܡܐ ܕܡܫܐܠܬܐ ܡܟܢܫ ܒܦܪܘܒܠܡܛܐ
ܘܟܕ ܡܠܬܐ ܡܛܝܒ ܘܡܝܬܐ ܘܥܕ ܘܥܕܐ ܠܡܠܬܐ ܡܒܝܬܐ
ܘܦܢܝܐ ܒܗ ܡܩܪܒ ܐܝܢ ܘܦܘܠܓܐ ܠܘܬܗ ܡܥܠ ܐܢ
ܗܐ ܘܗܢܐ ܐܝܟ ܕܒܨܒܥܐ ܡܗܘܝܢ ܟܙܢܐ ܚܘܘܝܐ
ܘܐܦܢ ܡܕܡ ܕܠܘܩܒܠܐ ܡܥܠ ܘܐܣܪ ܥܡ ܡܡܠܠܐ
ܥܠ ܘܡܛܠ ܠܥܠܬܐ ܡܝܬܝܢ ܬܘܟ ܘܟܒܪ ܣܒܪܐ ܬܒܥܝܢ
ܟܝ ܡܠܬܐ ܕܣܒܪܐ ܡܥܠܐ ܘܐܪܐ ܡܫܐܠܐ ܡܫܐܠܐ
ܟܐܡܬ ܠܡܦܠܓ ܘܡܫܪܪ ܘܥܘܕ ܫܦܪ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ
ܠܒܬܪܟܢ ܟܝܬ ܡܫܡܫܐ ܘܒܕܓܘܢ ܠܬܢܝܢܘܬܐ ܡܠܒܟ
ܘܡܦܠܓ ܘܡܦܠܓܢܝ ܐܘ ܘܠܩܪܝܬܐ ܡܠܒܟ ܐܘ
ܐܝܘ ܠܡܫܒܚ ܠܡܫܬܒܚܘ ܘܠܡܛܠ ܥܠ ܡܬܚܝܢ

ponit, iterumque *lam* alteri convenit; | *kit* et *au kit* conjunctio interpretativa, *beram* confirmativa est; et *moden* conclusiones colligit in problematibus; | *kad* verbum parat et adducit; *'ad* promissionem verbo domesticat; | et responsionem proponit *'in,* dubitationem introducit *'en;* | *ho* et *hono* quasi digito dant modo demonstrationem; | *ophen* aliquid quod oppositum est introducit et conjungit cum sermone; | *'al* et *metul* causam afferunt; *tok* et *kebar* spem exigunt; | *kai* verbum spei introducit; *ara* interrogat; | *kemat* dubitationem et confirmationem efficit; *'ud* ornat rem quam dicit; | voci *botarken* vox *kit* convenit; *badgun* repetitionem conjungit; | *'au* dubitationem et divisionem efficit, et vocationi convenit *'o;* | *iv* illi qui laudatur conjungitur; voci *metul* vox *al* cognata est; | *elulo, elu laitauhj* annumerant quod

ܘܡܠܬܐ ܘܡܠܠܗ ܠܥܒܕܘܗܝ ܫܪܝܪܝ ܠܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܬܘ
ܐܝܟ ܘܐܟܡܐ ܠܦܘܚܡܐ ܡܫܡܫܝܢ ܡܢ ܘܡܘܢ ܒܫܘܐܠܐ ܩܪܒܝܢ
ܕܡ ܕܡܐ ܠܕܡܐ ܐܦ ܬܘܒ ܡܘܣܦܐ ܡܫܘܥܝ ܠܫܪܒ
ܘܠܡܕ ܡܢ ܠܐܬܪܐ ܠܡܚܝܕ ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܩܠ ܠܐܘܪܫܠܡ
ܘܠܘܬ ܠܘܬܒ ܡܫܡܫ ܢܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܬܬܐ
ܘܟܪ ܬܘܒ ܡܬܦܫܩ ܐܝܟܐ ܘܗܪܬܡܢ ܫܘܐ ܠܗܪܟܐ
ܗܢܘ ܕܝܢ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܒܕ ܗܝ ܒܥܠܬܐ
ܡܢ ܒܥܘܬܐ ܡܥܠܐ ܒܝܕ ܡܫܡܫ ܝܕ ܠܐܘܪܚܐ ܕܝܢ
ܠܘܝ ܘܐܫܬܘܦ ܠܪܓܝܓܘܬܐ ܐܟܚܕ ܘܐܟܚܕܐ ܠܫܘܝܘܬܐ
ܟܕܘ ܡܠܬܐ ܦܣܘܩܬܐ ܚܘܣ ܒܐܝܫ ܡܗܦܟ ܠܛܒܬܐ
ܗܝܕܝܢ ܠܥܒܪ ܘܠܥܬܝܕ ܗܝܕܝܟ ܠܗܘ ܕܥܒܪ ܒܠܚܘܕ
ܐܗܐ ܐܗܐ ܐܝܟ ܡܓܚܟܢܐ ܘܠܪܘܚܩܐ ܡܫܕܪ ܠܗܠ
ܘܝܗܘܝ ܒܓܘܙܡܐ ܢܩܦܐ ܘܢܝ ܒܦܘܩܕܢܐ ܠܝ ܡܫܘܕܥ

revera ita est; | *'aik* et *'akmo* comparationi expediunt; *man* et *mun* interrogationi accedunt; | *dam* aequatur voci *ldamo*, iterumque amplificat narrationem; | littera *lomad* loco conjungitur, e. gr. ille qui Jerosolyma proficiscitur; | *levot* significat τὸ esse, e. gr. qui venit ad ficum; | iterumque *kar* explanatur voce *aiko*, et *hor tamon* aequatur voci *horko*; | *honau* explicationem dat, et *bad* causam; | intercessionem introducit *bjad*, viam sequitur *jad*; | *levai* et *eschtuph* desiderium, *akchad* et *akchedo* aequalitatem; | *kadu* est verbum abscindens; *chos* malum vertit in bonum; | *hoiden* praeteriti et futuri est, *hoidek* tantum praeteriti; | *ehe ehe* quasi irridet, *lhal* in regiones remotas abjicit; | *johoi* minis accedit; *ni* in imperativis *li* significat. | Sunt aliae con-

ܘܐܝܠܝܢ ܐܣܘܪ̈ܐ ܐܝܬܝܗܘܢ   ܕܡܫܚܠܦܢ ܫܘܡ̈ܗܐ ܦܘܪ̈ܫܢܐ
ܘܐܠܝܨܐ ܕܢܒܨܝܗܝܢ ܠܘܬ ܢܒܨܘܪ   ܘܒܛܘܟܣܐ ܠܟܠܗܝܢ ܢܣܕܪ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܒܝܬ

ܒܝܬ ܐܚܕܐ ܐܬܪܐ ܘܙܒܢܐ   ܟܕ ܬܐܡܪ ܒܫܘܩܐ ܒܫܢܬܐ
ܘܡܢܬܐ ܘܩܢܝܢܘܬܐ   ܐܝܟ ܒܐܝܕܐ ܘܒܥܙܩܬܐ
ܘܡܢ ܘܒܝܕ ܫܘܘܬ ܡܛܫܝܐ   ܘܐܦ ܡܘܡܬܐ ܬܘܒ ܡܚܘܝܐ
ܐܡܪ ܐܝܟ ܒܪܘܚܐ ܕܦܘܡܗ   ܘܠܐ ܢܛܥܐ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ
ܕܐܠܗܐ ܝܗܒ ܪܘܚܐ ܕܦܘܡܗ   ܘܠܐ ܢܛܥܐ ܒܟܠ ܡܢ ܠܥܡܗ
ܘܒܐܠܗܐ ܡܢ ܝܡܐ ܐܢܐ   ܘܒܚܝܝܟ ܠܟ ܡܘܡܐ ܐܢܐ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܕܠܬ

ܘܠܫܡܗ̈ܐ ܢܩܦܐ ܕܠܬ   ܟܕ ܬܐܡܪ ܪܫܐ ܕܓܘܠܝܕ

junctiones quae varias possident significationes, | et necesse est illas etiam perscrutemur et secundum ordinem proponamus.

De littera bet.

Bet comprehendit locum et tempus, nam dicis *in platea* et *in anno*; | et partem et possessionem e. gr. *in manu*, *annulo*; | similiter vocum *men* et *bjad* significationem occultat; iterumque jusjurandum exprimit;| dicis: *per spiritum oris sui, non obliviscitur dominus populi sui*; | *per Deum juro, per vitam tuam te obtestor.*

De littera dolad.

Ad nomina accedit *dolad*, nam dicis caput Goliati,|

ܘܡܫܡܫܐ ܠܗܘܢ ܒܐܝܟܢܝܘܬܐ ܘܐܦ ܗܘ ܗܘ ܢܩܦܐ ܒܐܘܪܚܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܢܕܥܘܢ ܕܐܝܠܝܬܝܟ ܒܐܡܬܠ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܠܝܬܝܟ
ܘܕܚܙܐ ܒܡܘܟܟܐ ܕܐܡܬܗ ܒܐܡܬܠ ܗܘ ܕܚܙܐ ܠܗ̇ ܠܐܡܬܗ

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܠܡܕ

ܘܠܡܕ ܠܦܪܨܘܦܐ ܡܚܘܝܐ ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܗܘ ܡܪܝܐ
ܕܝܩܪ ܠܡܪܝܐ ܠܐܠܗܟ ܘܝܩܪ ܠܐܒܘܟ ܘܠܐܡܟ
ܘܐܬܝܗ̇ ܣܘܟܐ ܕܬܘܚܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܡܛܐ ܠܒܝܬܐ
ܘܐܬܝܗ̇ ܬܘܒ ܕܣܘܩܒܠܬܐ ܒܡܠܐ ܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܡܫܪܝܬܐ
ܘܐܝܟ ܒܬܪ ܠܗ ܠܘܬ ܣܝܡܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ
ܘܒܕܘܟܬ ܕܠܕ ܡܫܬܟܚܐ ܒܕܝܬ ܠܡܥܒܕ ܦܘܪܥܢܐ

ad verba in significatione vocis *aikano*, etiam vocis *hau* accedit in modo. | Dicis: *ut cognoscant qui sis*, videlicet *quomodo sis*; | et *qui vidit humilitatem ancillae suae*, videlicet *ille qui vidit ancillam suam.*

De littera lomad.

Lomad personam indicat, ut e. gr. dominus jussit:| *venerare dominum Deum tuum*, et *venerare patrem et matrem.* | Et indicium est termini, nam dicis *pervenit domum.* | Iterumque signum objecti in hisce verbis: *percussit dominus exercitum.* | Loco vocis *botar* ponitur, e. gr. *accidit post septem dies.* | Et loco *dolad* invenitur e. gr. *ad faciendam retributionem;* | simili-

ܘܗܟܢܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܫܠܡܢܝܬܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܡܐܬ ܒܟܦܢܐ
ܘܐܝܟ ܕܠܝܬܪܘܬܐ ܬܘܒ ܗܘܝܐ ܕܟܕ ܡܫܬܩܠܐ ܠܐ ܡܬܟܠܝܐ
ܐܝܟ ܘܗܘܐ ܠܒܬܪ ܝܘܡܐ ܟܐܡܬܠ ܗܘܐ ܒܬܪ ܝܘܡܐ

ܡܛܠ ܐܣܪܐ ܕܥܠ

ܘܥܠ ܠܡܥܠܝܘܬܐ ܡܚܘܝܐ ܐܝܟ ܘܪܟܒ ܥܠ ܚܡܪܐ
ܘܒܕܘܟ ܡܛܠ ܢܦܠ ܐܝܟ ܗܘ ܕܥܠ ܕܥܒܕ ܚܛܗܐ
ܘܡܛܫܐ ܠܣܘܩܒܠܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܠܬܐ ܚܝܬܐ
ܬܬܦܠܓ ܒܪܬܐ ܥܠ ܐܡܗ ܘܚܡܬܐ ܬܘܒ ܥܠ ܟܠܬܗ
ܘܫܘܪܪܐ ܬܒܥܐ ܗܘ ܕܐܡܪ ܕܥܠ ܡܠܬܟ ܓܒܪܐ ܟܬܪ
ܘܡܛܫܐ ܬܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܡܥܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܥܠ ܠܓܘ ܗܝܟܠܐ

ter voci *men* aequatur, nam dicis *morior fame.* | Et ubi superflua est (littera lomad) nihil obstat quin abjiciatur, | e. gr. *et fuit post unum fere diem*, videlicet *fuit post unum diem.*

De conjunctione ʻal.

ʻAl significat eminentiam, e. gr. *vectus est asino.* | Loco *metul* occurrit, e. gr. *quia peregit peccatum.* | Et occultat contrarium, ut e. gr. dicit verbum vivum: *dividetur filia adversus matrem suam et socerus adversus nurum suam.* | Et firmitatem petit ille qui dicit: *in verbo tuo, o vir, persevera.* | Iterumque occultat verbum vocis maʻlo, e. gr. *ingressus est medium templum.*

ܡܛܠ ܡܢ

ܘܡܢ ܡܬܐܡܪ ܥܠ ܐܬܪܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܢ ܫܘܪܐ

ܘܡܢ ܨܦܪܐ ܬܘܒ ܥܠ ܙܒܢܐ ܘܥܠ ܐܝܢܐ ܐܝܟ ܡܢ ܢܘܢܐ

ܡܛܠ ܐܡܝܢ

ܒܐܪܒܥܐ ܐܕܫܐ ܐܡܝܢ ܡܦܫܩܢܐ ܒܟܬܒܘܬܐ ܣܝܡܝܢ

ܡܢ ܐܡܝܢܘܬܐ ܐܡܝܢ ܘܡܫܪܪܘܬ ܨܠܘܬܐ ܐܡܝܢ

65 ܘܡܫܡܫ ܨܠܘܬܐ ܐܘ ܚܡܫ ܐܡܝܢ ܘܫܪܪܐ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܠܐ ܘܠܘ ܘܠܝܬ

ܘܠܐ ܬܘܒ ܐܪܒܥܐ ܫܘܚܠܦܐ ܩܢܝܐ ܠܘܬ ܡܡܠܠܐ

ܟܪܝܐ ܕܡܬܪܓܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܠܐ ܓܒܪܐ ܘܠܐ ܐܢܬܬܐ

De men.

Men dicitur de loco, e. gr. *e muro,* | *a mane;* iterumque de tempore, et de qualitate e. gr. *e piscibus*

De amen.

Quattuor modis interpretes in libris ponunt *amen.*| *Amen* a substantivo, quod sinceritatem significat; *amen* ad precum confirmationem; | quinque aut sex *cubiti;* 65
et ad veritatem corroborandam *amen* et *amen.*

De vocibus lo, lau et lait.

Lo iterum quattuor significationes possidet apud disertos: (occurrit) modo negativo, e. gr. *neque vir neque*

ܘܡܬܐܡܪܐ ܦܘܩܕܢܐ ܐܦܣܩܐ ܕܠܐ ܬܩܢܘܢ ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ

ܘܡܬܐܡܪܐ ܕܫܘܐܠܐ ܬܐܡܪ ܕܠܐ ܬܪܬܝܢ ܨܦܪܝܢ ܒܐܣܪ

ܘܡܬܐܡܪܐ ܬܘܒ ܒܡܠܬܐ ܕܪܗܛܘܪܘܬܐ ܕܠܐ ܚܙܝܬ ܝܘܡܐ ܕܒܝܫܬܐ

ܘܠܐ ܟܕ ܥܠ ܢܣܝܡܘܗ ܟܠܐ ܐܝܟ ܟܕ ܐܦܣܩܐ ܕܠܐ ܠܐ

ܘܠܘ ܬܘܒ ܡܢ ܠܐ ܗܘܐ ܐܬܬܐ ܐܝܟ ܠܘ ܡܢ ܙܪܥܐ ܘܕܘܒܐ

ܘܠܝܬ ܬܘܒ ܡܢ ܠܝܬܘܬܐ ܐܝܟ ܗܝ ܕܠܝܬ ܕܥܒܕ ܛܒܬܐ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܥܕ

ܘܟܪܬ ܡܠܐ ܗܝ ܕܥܕܡܐ ܒܥܕ ܐܣܪܐ ܡܬܦܣܩܐ

ܘܒܫܘܕܥܐ ܐܪܒܥܐ ܒܟܬܒܐ ܟܠܗ ܡܫܬܟܚܐ

ܒܫܘܠܡ ܕܥܕܡܐ ܐܟܙܢܐ ܕܬܒ ܗܪܟܐ ܥܕ ܐܬܐ ܐܢܐ

ܘܡܬܐܡܪܐ ܕܥܕ ܐܝܟ ܗܘ ܕܟܕ ܕܥܕ ܗܘ ܡܨܠܐ ܘܡܬܦܣܩ

femina; | modo imperativo e. gr. *ne possideatis aurum et argentum;* | modo interrogativo, dicis: *nonne duae aves assario?* | iterumque modo rhetorico: *non vides diem mali.* | Vox *lo*, si bis ponitur, affirmat, videlicet *lo lo.* *Lau* a *lo* originem trahit, e. gr. *non ex semine et fluxu.* Iterumque *lait* a substantivo quod „nemo adest" significat, e. gr. *non adest qui faciat bonum.*

De ʿad

Vox *ʿedamo* contrahitur in conjunctionem *ʿad.* In quattuor significationibus in libris invenitur: in significatione vocis *ʿedamo, akzeno,* e. gr. *hic sede donec venero;* modo vocis *kad,* e. gr. si quis dicit: *dum orat et*

ܘܡܢܝܢܐ ܕܟܡܢ ܐܝܟ ܙܥܘܪܝܬ   ܟܕ ܡܠܬܐ ܟܡܐ ܡܥܛ ܗܘܝܬ
ܘܡܢܝܢܐ ܬܘܒ ܕܙܒܢܐ ܐܩܕܡܐ   ܐܝܟ ܗܘ ܕܥܕ ܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ
ܘܥܕ ܠܐ ܢܬܒܛܢܘܢ ܛܘܪܐ   ܘܥܕ ܠܐ ܢܐܬܘܢ ܢܛܘܪܐ

ܡܛܠ ܐܣܪܐ ܕܒܗܘܢ ܡܬܕܡܪܢܘܬܐ

ܘܫܘܕܥܐ ܕܬܕܡܪܬܐ   ܫܒܥܐ ܐܢܘܢ ܗܟܢܐ
ܡܐ ܘܐܝܟܢܐ ܘܐܝܟ ܐܟ ܐܘ   ܘܐܘܗ ܐܟ ܐܘ ܘܐܝܬܘܗܝ ܘܝ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܡܐ ܣܓܝܐܐ   ܛܝܒܘܬܟ ܕܠܘܬܢ ܡܪܝܐ
ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܬ ܙܢܝܬܐ   ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܡܗܝܡܢܬܐ
ܘܐܘ ܥܒܕܐ ܡܗܝܡܢܐ ܘܛܒܐ   ܘܐܘ ܥܘܡܩܐ ܕܥܘܬܪܐ ܪܒܐ
ܘܐܘܗ ܠܘܬ ܡܢ ܕܪܢ ܗܢܐ   ܘܐܘ ܫܪܒܬܐ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܬܐ

canit; et modo vocis *parum,* cujus rei exemplum est: *parum abfuit quin everterem;* iterumque modo vocum *ante tempus,* e. gr. *antequam egressus essem,* et *priusquam conciperentur montes,* et *priusquam accederent custodes.*

De conjunctionibus quibus admiratio exprimitur.

Significationes admirationis hae septem sunt: | *mo* etc. quibus accedit *'ui.* | Dicis: *quam magna est gratia tua erga nos, o domine.* | Et *quomodo facta est stuprata urbs haec fidelis!* | *Euge serve fidelis et bone* | *O profunditatem divitiarum magnarum!* | *Vae generationi huic nostrae! O progeniem infidelem!*

ܘܐܘܦ ܛܒ ܡܕܝܢܬܐ ܝܕܝܥܬܐ. ܡܕܝܢܬ ܝܘܢܢ ܘܦܪܝܩܬܐ
ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܢ ܬܬܕܡܪ ܠܩܪܝܢܐ ܒܪܝܫܐ ܦܠܛ

ܡܛܠ ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܒܗܘܢ ܗܘܐ ܫܘܐܠܐ

ܒܚܡܫܬܥܣܪ̈ܐ ܒܢܬ ܩܠ̈ܐ ܗܘܝܢ ܟܠܗܘܢ ܫܘܐܠ̈ܐ
ܒܡܢ ܘܐܝܟܢܐ ܘܡܢܘ ܘܠܡܢܐ ܠܡܢܐ ܘܐܝܟܢܐ ܘܒܡܢܐ
ܘܐܡܬܝ ܘܐܝܟܐ ܐܝܟ ܕܠܡܢܐ ܘܡܢܘ ܘܐܢ ܘܐܝܟܢ ܘܐܝ ܘܡܢܐ
ܡܢ ܐܢܬ ܡܪܝ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܘܒܩܝܡܬܐ ܐܢܬܬܐ ܠܐܝܢܐ
ܡܢܘ ܐܢܬ ܐܘ ܒܪ ܡܢܘ ܠܡܐ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܗܘ
ܘܠܡܢܐ ܥܒܕܬ ܗܠܝܢ ܘܐܝܟܢܐ ܐܢܬ ܐܚܘܢ
ܘܟܡܐ ܠܚܡ̈ܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܘܐܡܬܝ ܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܐܟܠܘܢ
ܘܡܪܢ ܗܘ ܐܝܟܐ ܐܝܬ ܘܠܡܢܐ ܡܢܢ ܦܪܫ ܐܢܬ ܡܢܢ

Euge civitas nota, civitas Jonae et salva. Has voces si admirationem tuam exprimere vis in lectione ab initio pronuntia.

De conjunctionibus quibus interrogatio exprimitur.

Quindecim vocibus omnes interrogationes exprimuntur. | Vocibus *man* etc. | *'emtai* etc. | *Quis sis, domine, nescio. Et in resurrectione cujus est mulier?* | *Quis es aut cujusnam filius? forsitan filius Dei es?* | *Cur haec fecisti? Quomodo es frater noster? Quot panes vobis sunt? Quando comedere vultis? Domine noster, ubi es? Quamobrem a nobis discedis? Quid*

ܘܡܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܗܟܢܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢܐ ܠܟ ܘܠܢ
ܘܐܢ ܫܪܝܪܐܝܬ ܩܘܫܬܐ ܡܡܠܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܙܕܝܩܘܬܐ
ܘܗܟܢܐ ܐܡܝܪܐ ܕܐܟܠܢ ܢܫܐ ܦܐܪܝܗܝܢ
ܐܘ ܫܠܝܛ ܒܗ ܠܡܐܣܝܘ ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ ܘܠܡܠܦܘ
ܘܐܝܟܢ ܕܝܢ ܫܪܝܪܐ ܠܐܝܟܢܐ ܒܫܘܝܘܬܐ ܕܝܢ ܦܘܫܩܐ
ܘܐܝܟܐ ܒܥܐ ܠܐܣܬܐ ܦܢܝܬܐ ܥܠ ܗܠ ܐܬܪܢܝܬܐ
ܠܥܠ ܘܠܬܚܬ ܘܠܝܡܝܢܐ ܠܣܡܠܐ ܠܩܘܕܡܐ ܠܒܣܬܪ

ܡܛܠ ܒܝܬ ܩܠܐ ܕܒܗܝܢ ܗܘܝܐ ܡܘܡܬܐ

ܘܒܝܬ ܩܠܐ ܕܡܘܡܬܐ ܢܣܒܢ ܒܬܪܬܝܢ ܐܬܘܬܐ
ܒܒܝܬ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܘܒܐܠܗܐ ܒܝܬ ܚܝܐ ܐܝܬ

est quod loquaris ita? Christe, quid tibi et nobis? Et num revera veritatem loquimini et justitiam! | simili modo dicitur: *sane mulieres comedent fructus suos!* | *Num licet die Sabbati sanare et docere?* | Et *aikan* plane eandem quam vox *aikano* possidet significationem. | Et *aiko* quaerit de sex directionibus localibus, | de iis quae sunt supra, infra, ad dextram, ad sinistram, ante et retro.

De vocibus quibus exprimitur jusjurandum.

Voces jurisjurandi duae sunt: | *bet*, ut e. gr. dicis *per Deum videlicet juras;* et voce *vita alicujus*

ܘܒܚܝ̈ ܗܘ ܒܣܓܝ̈ܐܐ ܐܠܘܦܬܐ ܡܬܠܡܫܢܐ ܗܘܦܕܝܘܬܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܘܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܐܘ ܝܗܝܪܐ

ܡܛܠ ܒܢ̈ܬ ܩܠܐ ܕܬܢܝܢܘܬ ܣܝܡܬܐ

ܘܦܘܫܩܐ ܕܬܢܝܢܘܬܐ ܒܬܠܬ ܗܘܝ̈ ܐܬܘܬܐ
ܕܐܠܐ ܘܣܛܪ ܐܦ ܒܠܚܘܕ ܐܚܝ ܒܥܗܕܢܝ ܐܚܘܕ
ܠܐ ܟܠܝܬ ܡܢܝ ܡܕܡ ܐܘ ܐܢܬܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܠܟܝ ܕܐܢܬܬܗ ܐܢܬܝ
ܘܠܐ ܐܣܒ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܟܝ ܣܛܪ ܡܢ ܗܢ ܡܕܡ
ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ ܐܚܪܒܘ ܘܠܪܚܒ ܒܠܚܘܕ ܐܚܣܘ
ܘܕܥ ܕܗܢܐ ܬܢܝܢܘܬܐ ܩܢܝܐ ܚܝܠܐ ܕܣܝܡܘܬܐ
ܒܡܐܡܪܐ ܕܡܪܡܝܢܘܬܐ ܘܡܪܡܝܐ ܒܣܝܡܘܬܐ
ܠܐ ܐܚܕܝ ܒܬܐܢܬܐ ܕܐܚܝܕܗ ܐܠܐ ܐܢ ܓܪܒܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ

saepissime utitur sermo Syriacus, dicis *per vitam Domini, per vitam animae tuae, o illustris.*

De vocibus quibus iteratio positionis exprimitur.

Iterationis significationes in tribus sunt vocibus: | *'elo, setar,* etiam vocem *balchud* o frater memoria tene. | *Non recusavit mihi aliquid, o mulier, nisi te ipsam quae es conjux ejus.* | *Nullam earum rerum, quae tibi sunt, accipiam nisi hanc.* | *Totam urbem delete, vitae Rachabae tantum parcite.* | Et scias, hanc iterationem possidere vim affirmativam | in dictione negativa, et negare in dictione affirmativa : *in ficu, quam tenuit,*

ܘܐܢܬܘܢ ܕܟܝܐ ܕܝܢ ܟܠܟܘܢ ܘܐܢܬܘܢ ܐܠܐ ܠܐ ܟܠܟܘܢ
ܕܒܬܐܢܬܐ ܛܪܦܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܘܡܫܠܝܚܐ ܚܕ ܠܐ ܕܟܐ ܗܘܐ

ܡܛܠ ܐܢ ܕܐܝܬܝܗ ܒܪܬ ܩܠܐ ܕܬܢܝ

ܘܠܬܢܝܐ ܐܝܬ ܐܬܘܬܐ ܐܢ ܒܡܡܠܠܘܬܐ
ܘܒܬܪܗ ܢܩܦܐ ܦܘܢܝܐ ܟܕ ܬܐܡܪ ܟܠܗ ܗܟܢܐ
ܐܢ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܫܡܝܐ ܠܐ ܬܥܠܘܢ 120
ܘܐܝܬ ܐܢ ܐܝܕܐ ܕܡܝܬܪܐ ܘܟܕ ܡܫܬܩܠܐ ܠܐ ܡܚܣܪܐ
ܐܝܟ ܗܝ ܕܐܪܝܡܘ ܥܝܢܝܗܘܢ ܘܠܐ ܚܙܘ ܐܠܐ ܐܢ ܠܡܪܗܘܢ
ܘܐܢ ܬܐܡܪ ܠܐ ܚܙܘ ܐܠܐ ܠܡܪܗܘܢ ܚܕ ܗܘ ܣܘܟܠܐ

folia tantum invenit, | *vos puri estis omnes, vos, sed non vos omnes:* | *quia in ficu folia fuerunt, et Apostolorum unus purus non fuit.*

Quomodo sit si vox conditionalis adsit.

Et conditionis vox *en* est in lingua. | Hanc sequi-
tur enuntiatio consequens. Hoc modo dicis: | *nisi eri-* 120
tis sicut infantes in regnum divinum non ingrediemini.|
Vox *en* etiam talis est quae superflua sit, quae si tolla-
tur, nihil deest, | e. gr. *sursum tollerunt oculos et ni-
hil viderunt nisi (si) dominum suum;* | si dicis *ni-
hil viderunt nisi dominum eorum*, idem significat. | Et
vox *en* etiam in interrogatione honoris caussa quasi oc-

ܘܐܝܟ ܠܗܘܢ ܠ ܕܩܘܡܐ ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܠܐ ܢܥܒܪܐ
ܘܒܬܪܬܝܢ ܡܠܬܐ ܕܠܘܬܗ ܘܕܒܥܐ ܗܪܟܐ ܢܒܥܝܗ

ܡܛܠ ܒܬܐ ܩܠܐ ܕܒܗܘܢ ܗܘܝܐ ܩܪܝܬܐ

ܘܠܩܪܝܬܐ ܫܒܥܐ ܩܠܐ ܐܝܬ ܐܘ ܐܘܗ ܘܫܪܟܐ ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܘ
ܘܐܝܟ ܐܡܪܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܐܘ ܚܘܒܐ ܟܡܐ ܒܣܝܡܐ ܐܢܬ
ܐܘܗ ܐܘ ܡܕܝܢܬܐ ܡܝܕܥܬܐ ܡܕܝܢܬܗ ܕܝܘܢܢ ܦܪܝܩܬܐ
ܘܐܘ ܡܘܬܐ ܫܪܝ ܐܣܘܪܝ ܘܐܘ ܒܪ ܟܪܣܝ ܐܘ ܒܪ ܢܕܪܝ
ܘܬܘܒ ܟܘ ܒܕܡܘܬ ܐܘܠܝܬܐ ܢܦܠܐ ܒܣܒܬܐ ܠܐܢܬܬܐ
ܘܐܪܐ ܒܕܡܘܬ ܕܫܘܐܠܐ ܘܩܪܝܬܐ ܗܘܬ ܒܡܡܠܠܐ
ܕܠܚܒܪܟ ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܪܐ ܓܒܪܐ ܐܢܬ ܐܡܪܬ
ܘܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܟܠ ܘܐܘ ܗܐ ܗܢܐ ܠܗܝܟܠܐ

currit, | et in secundo loco ponimus verbum quod ad eam pertinet, et qui quaerit hoc loco quaerat verbum.

De vocibus quibus exprimitur allocutio.

Allocutioni septem sunt voces, *o* etc., | ut e. gr. dicis: *o caritas quam suavis es!* | *Euge, civitas nota, civitas Jonae, salva!* | *O mors, solve vincula mea! O fili ventris mei, o fili votorum meorum!* | iterumque *cho* modo lamentationis occurrit apud feminam aetate provectam. | *'Ara* modo interrogationis et allocutionis in sermone occurrit, | quia ad socium tuum dicis: *tu igitur, o vir, dixisti!* | Et *o domine Deus omnium*, et *o tu qui hoc templum diruis.* | *Profecto,*

ܘܐܦ ܐܠܗܐ ܡܪܚܡܢܐ ܠܚܘܒܠܬܐ ܗܘܝܬ ܡܫܘܕܢܐ
ܘܐܦ ܙܒܢ ܐܡܠܝܢ ܕܠܐ ܗܠܝܢ ܩܪܘܝܐ ܡܡܠܠ ܩܪܝܢ
ܐܝܟܢܐ ܕܦܪܘܩܐ ܐܡܪ ܠܪܚܡܗ ܠܠܥܙܪ ܬܐ ܠܒܪ

ܡܛܠ ܐܕܫܐ ܕܐܘ

ܘܐܘ ܒܫܬܐ ܐܕܫܐ ܗܘܝܐ ܒܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ
ܒܩܪܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܝܪܐ ܘܒܡܠܦܢܘܬܐ ܘܬܕܡܘܪܬܐ
ܘܒܙܗܪܘܬܐ ܘܒܨܠܘܬܐ ܘܫܬܝܬܝܬܐ ܒܫܥܝܬܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܐܘ ܛܠܝܐ ܩܪܘܒ ܘܐܘ ܚܣܝܪ ܚܟܡܬܐ ܬܘܒ
ܘܐܘ ܥܘܡܩܐ ܕܥܘܬܪܐ ܘܚܟܡܬܐ ܘܣܘܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝܡܐ
ܘܐܘ ܛܝܡܬܐ ܐܙܕܗܪ ܫܠܝܚܐ ܠܬܠܡܝܕܗ ܐܡܪ
ܘܐܘ ܡܪܝܐ ܦܪܘܩܝܢܝ ܐܦ ܚܝܢܝ ܘܐܘ ܡܪܝܐ ܒܪܚܡܝܟ ܐܚܝܢܝ
ܘܟܬܒܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܠܐ ܟܬܒܬ ܐܘ ܬܐܘܦܝܠܐ

Deus misericors, delicta deles! | Interdum etiam sine his vocibus qui vocant alloquuntur, | ut e. gr. salvator dixit ad amicum Lazarum: *veni foras.*

De modis vocis *o*.

O sex modis occurrit in sermone syriaco: | in allocutione, de qua re jam dictum est; in institutione et in admiratione; | in monitione, in precibus, et sextum in narratione. | Dicis: *o puer accede! o a sapientia destitute, revertere!* | *o profunditas divitiarum et sapientiae et intelligentiae Dei excelsi.* | Et *o Timothee animadverte* apostolus dixit ad discipulum suum. | *O Domine me libera et salva,* et *o domine misericordia tua vitam mihi da!* | Et *librum primum verborum scripsi o Theophile.*

ܡܛܠ ܟܠܗ ܩ̈ܠܐ ܕܡܪܩܘܕܬܐ

ܠܡܪܩܘܕܬܐ ܚܡ̈ܫܐ ܐܬܘ̈ܢ ܒܟܬ̈ܒܐ ܒܗܠ ܡܫܬܟܚ̈ܢ 145
ܐܝܟ ܘܝ ܘܘܝ ܐܘܝ ܐܘܗ ܗܘܝ ܐܝܟ ܕܐܡܝܪ ܘܝ ܡܪܝܐ ܘܝ
ܘܝ ܒܪ ܟܪܣܝ ܘܝ ܒܪ ܢܕܪ̈ܝ ܘܐܘܝ ܥܘܠ̈ܐ ܠܪ̈ܚܡܝ ܐܥܩܘ
ܘܐܘܗ ܡܪܐ ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܘܗܘܝ ܗܘܝ ܠܡܕ̈ܝܢܬܐ

De vocibus quibus lamentatio exprimitur.

Quinque voces lamentationis in libris inveniuntur,| 145
videlicet *voi* etc. Ut dicitur: *heu, domine, heu!* | *O fili ventris mei, o fili votorum meorum! Vae, iniqui oppresserunt amicos meos!* | *O domine imperiorum! Heu, heu, civitatibus.*

ܬܘܒ ܫܠܡܘܢ ܕܐܪ̈ܒܥܐ

ܡܛܠ ܪܘܟܒܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ

ܒܦܫܝܛܬܐ ܕܝܢ ܠܗܘܦܟܐ ܪܕܬ ܡܠܬܐ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܐ
ܒܡܪܟܒܐ ܕܡܠܝܗܝܢ ܡܫܪܝܐ ܘܙ̈ܢܝܐ ܕܝܠܗ ܡܚܘܝܐ
ܘܬܠܬܐ ܗܠܝܢ ܦܫܝ̈ܛܬܐ ܒܪܘܟܒܐ ܗܘܝܢ ܡܚ̈ܠܛܬܐ
ܘܡܬܪܟܒ ܡܢܗܝܢ ܡܐܡܪܐ ܕܩܢܐ ܣܘܟܠܐ ܡܫܡܠܝܐ

ܡܛܠ ܕܒܟܠ ܡܐܡܪܐ ܡܢ ܐܢܢܩܝ ܕܢܗܘܐ ܫܘܪܝܐ ܘܫܘܘܕܥܐ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܗܘ ܕܣܝܡ ܘܗܘ ܕܡܬܬܣܝܡ

ܠܫܘܪܝܐ ܘܠܫܘܘܕܥܐ ܦܪܘܫܘܬܗܝܢ ܗܘܬ ܕܝܕܥܐ

DENIQUE CAPUT QUARTUM.

De oratione composita.

De verbo simplici hucusque sermo fluxit, nunc agere incipit de eorum (verborum simplicium) compositione hujusque modos exponit. | Tria haec verba simplicia in compositione permiscentur, | et ex iis componitur oratio quae possidet sensum perfectum.

De eo quod in omni oratione necessario sit principium et significatio, videlicet subjectum et praedicatum.

Quod attinet ad principium et significationem pruden-

ܕܟܘܠܗ̇ ܡܫܡܠܝܐ ܗ̱ܘ ܡܠܬܐ ܒܟܠ ܡܡܠܠܐ ܕܠܐ ܕܘܪܐ
ܐܡܬܝ ܕܬܥܒܕ ܥܘܗ̈ܕܢܐ ܡܛܠ ܫܪ̈ܒܐ ܐܢܢܩ̈ܝܐ
ܘܬܐܡܪ ܕܐܠܗܢ ܢܘܗܪܐ ܗ̱ܘ ܘܬܘܒ ܝܘܣܦ ܫܦܝܪ ܗ̱ܘ
ܘܡܘܫܐ ܪܥܐ ܥܢܐ ܕܝܬܪܘ ܘܡܪܝܐ ܐܥܫܢ ܠܒܗ ܕܦܪܥܘܢ
ܘܐܝܬܘܗ̇ ܕܡܩܕܡ ܣܘܟܠܐ ܠܫܘܪܝܐ ܘܠܝܬ ܒܗ ܬܘܩܠܬܐ
ܐܡܬܝ ܕܬܐܡܪ ܒܡܡܠܠܐ ܓܘܪܝܐ ܕܐܪܝܐ ܝܗܘܕܐ
ܘܡܬܠܬܐ ܐܚܪܬܐ ܬܘܣܦ ܒܪܐ ܕܬܪܒܝܬܐ ܝܘܣܦ

ܡܛܠ ܗܝ ܕܒܐܝܠܝܢ ܡܬܦܪܫܐ ܥܒܘܕܐ ܘܡܬܥܒܕܢܐ
ܒܡܐܡܪܐ

ܠܗܠܝܢ ܣܟܠ ܐܢ ܐܘܬܪܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܬܣܒ ܡܢ ܡܠܬܝ
ܚܙܘ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܒܝܬ ܓܙܐ ܗܝ ܕܚܙܘ ܒܡܠܬܐ ܡܬܪܐ

tia tua scit, | illis perfici sermonem, in quacunque oratione sine exceptione, | quandocunque facias commemorationem narrationum modalium. | Dicis: *Deus noster lux est,* iterumque *Josephus pulcher est,* | et *Moses pavit oves Jethronis,* et *Dominus obfirmavit cor Pharaonis.* | Interdum etiam significatio antecedit principium, qua in re non est lapsus, | ut e. gr. si dicis in sermone: *catulus leonis est Jehuda,* et tanquam exemplum aliud addas: *filius incrementi Joseph.*

Quomodo distinguitur agens ab acto in oratione.

Haec probe intellige, si e sermone meo utilitatem capere vis: | *viderunt legati domum aerarii.* Vox *vi-*

ܘܐܝܙܓܕܐ ܫܡܐ ܕܥܒܘܕܐ ܘܒܝܬ ܓܙܐ ܗܘ ܕܥܒܝܕܐ
ܘܚܡܫܐ ܐܝܬ ܦܘܪܫܐ ܕܥܒܘܕܐ ܡܢ ܢܩܘܫܝܐ
ܩܕܡܝܐ ܒܩܘܕܡܝܘܬܐ ܕܥܒܘܕܐ ܒܡܛܟܣܘܬܐ
ܐܝܟ ܗܝ ܕܒܕܝܬܝܩܐ ܕܥܗܝܕܐ ܠܘ ܒܠܐ ܥܠܬܐ
ܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܘܐܒܪܗܡ ܥܒܕ ܡܫܬܘܬܐ
ܘܡܪܝܐ ܥܒܕ ܫܡܝܐ ܒܚܟܡܬܗ ܘܬܩܢ ܬܒܝܠ ܒܣܘܟܠܗ
ܬܪܝܢܐ ܒܡܬܚܒܪܢܘܬܗ ܕܠܡܕ ܐܦ ܕܒܢܝܢܘܬܗ
ܠܘܬ ܫܡܐ ܕܥܒܝܕܐ ܐܝܟ ܕܫܠܝܛ ܩܢܘܢܐ ܟܐܢܐ
ܡܬܩ ܡܘܫܐ ܠܡܝܐ ܕܡܪܬ ܘܚܙܐ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ ܘܐܬܬܙܝܥܬ
ܘܐܫܝܛܘ ܠܢܡܘܣܐ ܕܡܪܗܘܢ ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܥܡܘܪܝܗܘܢ
ܬܠܝܬܝܐ ܒܦܪܝܫܘܬ ܐܦܢܐ ܕܥܒܘܕܐ ܘܕܥܒܝܕܐ
ܕܠܐ ܗܢܐ ܥܡ ܗܘ ܢܬܚܠܛ ܘܐܢ ܥܒܝܕܐ ܢܬܩܕܡ

derunt indicat actionem, | *legati* nomen agentis, et *domum aerarii* nomen acti. | Et quinque modis possidet distinctionem agens ab objecto: | primo priore loco agentis in serie, | e. gr. illud quod in testamento commemoratum est non sine causa: | *aedificavit Salomo domum Domino*, et *Abraham paravit epulas*, | et *Dominus coelum fecit sapientia sua* et *firmavit orbem intelligentia sua.* | Secundo adjunctione litterae *l* et litterarum quae ejus locum tenent | ad nomen acti secundum canonem justum: | *dulces fecit Moses aquas Marae*, et *vidit Dominus terram et commota est*; | et *contempserunt legem Domini eorum, et pugnaverunt cum incolis eorum.* Tertio perspicuitate modi agentis et acti,| ita ut hoc cum illo confundi nequeat, etiamsi actum pri-

ܦܘܡܐ ܐܝܕܠ ܢܫܩ ܐܦܢ ܒܦܘܡܝ ܘܠܐܠܗܐ ܠܐ ܚܙܐ ܐܢܫ ܡܬܘܡ
ܘܢܫܩܘ ܒܪܐ ܕܠܐ ܢܪܓܙ ܘܐܥܬܪܘ ܠܥܒܕܝ ܢܟܣܝ ܓܙܝ
ܦܪܝܫܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܐܡܪܝ ܡܢ ܗܕܐ ܕܟܕ ܬܐܡܪ
ܕܡܚܐ ܠܗ ܐܦܪܝܡ ܡܢܫܐ ܐܦ ܚܡ ܫܡ ܗܟܘܬ ܟܐܐ
ܒܗܘܢ ܕܣܘܟܠܐ ܠܐ ܡܬܣܬܟܠ ܐܠܐ ܗܘ ܕܠܐ ܬܘܣܦ ܠܡܕ
ܘܬܐܡܪ ܕܡܚܐ ܠܗ ܐܦܪܝܡ ܠܡܢܫܐ ܐܦ ܚܡ ܠܫܡ
ܘܕܪܒܥܐ ܢܩܝܦܘܬܐ ܕܕܟܪܘܬܐ ܘܢܩܒܘܬܐ
ܟܕ ܬܐܡܪ ܠܐܝܢܐ ܕܙܢܝ ܗܘ ܡܐ ܕܒܢܒܝܐ ܐܡܝܪ
ܕܡܬܒܨܪܝܢ ܚܛܗܐ ܥܡܡܐ ܘܒܗܕܐ ܪܓܬܐ ܫܠܝܐ ܗܘܐ
ܘܡܚܒܠܝܢ ܪܥܝܢܐ ܒܣܝܡܬܐ ܫܘܥܝܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܐ
ܘܚܡܫܐ ܚܕܢܝܘܬܐ ܕܢܩܦܐ ܐܘ ܣܓܝܐܘܬܐ
ܐܝܟܢܐ ܕܒܚܘܝܐ ܬܐܡܪ ܕܡܪܐ ܠܥܒܕܐ ܥܒܕܘ

mum locum teneat; | legis: *osculatum est manum meam os meum*, et *Deum nemo usquam vidit;* | *osculamini filium ne irascatur; ditaverunt servos meos divitiae meae, thesauri mei.* | Haec omnia, quae dicta sunt, distinguuntur ab his verbis quae fortasse dicas: | *verberavit Ephraim Manasse*, et *Cham Sem objurgavit*,| eo quod sensus non intelligatur nisi adjungas litteram *l*,| et dicas: *verberavit Ephraem Manassem, Cham Semum.*| Quarto consecutione masculini et feminini; | dicis illi qui libidinosus est id quod in propheta dicitur: | *imminuunt peccata gentes*, et *hac re desiderium cessabit*,| et *corrupuerunt mentes suaves narrationes inimicorum.*| Quinto singulari numero qui sequitur aut plurali, | sicut demonstrationis causa dicis: *dominum servi convi-*

ܗܐ ܒܘܐܘ ܐܬܐ ܕܐܘܣܦܬ ܠܗ ܠܡܠܬܐ ܙܥܪܘ ܘܥܡܗ ܐܪܟܒܬܗ

ܝܗܒܬ ܐܬܐ ܕܥܒܕܐ ܐܢܘܢ ܕܐܬܚܡܬܘ ܠܩܘܒܠܐ ܡܪܗܘܢ

ܡܛܠ ܐܝܢܝܘܬܐ ܕܐܦܐ ܕܥܒܘܕܐ ܘܡܬܥܒܕܢܐ
ܒܗ ܒܥܒܕܐ

ܬܠܬ ܐܢܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܘܕܥܢ ܠܢ ܐܝܢܝܘܬܐ
ܕܥܒܘܕܐ ܘܡܬܥܒܕܢܐ ܒܙܒܢ ܥܒܕܐ ܗܘ ܠܚܘܕ
ܥܡ ܐܝܬ ܘܡܫܩܠܢܘܬܐ ܕܐܬܐ ܐܠܦ ܡܢ ܫܘܠܡܐ
ܚܙܝܬ ܠܝܫܘܥ ܟܗܢܐ ܡܟܝܟܐ ܟܕ ܩܐܡ ܩܕܡ ܡܠܐܟܐ
ܘܫܕܐ ܒܓܐܪܐ ܬܪܝܨܐܝܬ ܘܡܚܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܩܫܝܐܝܬ
ܘܗܐ ܡܠܟܟ ܐܬܐ ܒܡܟܝܟܘ ܡܟܝܟ ܘܪܟܝܒ ܥܠ ܥܝܠܐ

ciati sunt; | ecce littera *vav,* quam addidisti verbo *za'arv* et cum eo composuisti, | signum dedisti, servos fuisse eos qui 'domino irascerentur.

De qualitate modi agentis et acti in actione.

Tria sunt signa quae nobis indicant qualitates| agentis et acti. Interdum ipsa actio, similiter (syllaba) | *'it* et ablatio litterae *olaf* a fine. | *Vidi Jesum sacerdotem humilem; stat ante angelum.* | *Tela misit modo certo; verberavit servos modo crudeli.* | Et *'ecce rex tuus venit mansuetus, humiliter et in asino vehens.*

ܡܛܠ ܟܘܫܚ̈ܐ ܘܦܘܚ̈ܡ ܩܪ̈ܝܢܐ
ܕܡܐܡܪܐ

ܠܟܘܫ̈ܚܐ ܫܒܥܐ ܙ̈ܢܝܐ ܘܐܣܟ̈ܡܐ ܐܢܐ ܐܫܬܥܐ
ܠܥܠܝܐ. ܥܡ ܬܚܬܝܐ. ܐܦ ܦܣܘܩܐ. ܘܫܘܝ̈ܐ:
ܩܪܘܝܐ ܘܡܬܕܡܪܢܐ ܘܫܒܝܥܝܐ ܡܫܐܠܢܐ
ܘܥܠܝܐ. ܢܦܠ ܒܡܨܥܬܐ ܡܠܬܐ ܘܡܐܡܪܐ ܘܕܒܬܪܝܐ
ܐܢ ܢܗܘܘܢ ܟܡܐ ܐܪ̈ܝܟܝܢ ܘܟܠܝܢ̈ܐ ܠܢܫܡܬܐ ܒܩܪ̈ܝܢܐ
ܘܬܚܬܝܐ. ܒܡܨܥܬ ܡܐܡܪܐ ܠܣܕܪܐ ܕܦܣܩܐ ܩܢܐ
ܘܩܕܡ ܫܘܠܡܐ ܕܡܠܬܐ ܘܠܗܢܐ ܓܕܫ ܐܦ ܕܢܫܐܠ

De mensuris et tenoribus lectionum orationis.

Mensurarum septem genera et figuras enarrabo: | superiorem una cum inferiori, sectorem, aequales, | vocantem, admirantem et septimam interrogativam. | Superior in modo cadit in mediam dictionem et orationem consequentem, | si tam longae sunt, ut in legendo spiritum praecludant. | Inferior in media oratione possidet seriem sectionis | et ante finem orationis locum habet. | Et huic (inferiori) accidit etiam ut interroget. | Et par (i.

ܘܐܘܟܝܬ: ܒܝܬ ܗܘܦܟܐ ܕܡܫܘܝܢ ܩܢܐ ܦܘܚܡܐ
ܘܠܐ ܢܦܠ ܗܝ ܒܡܨܥܬܐ ܕܗܘܦܟܐ ܕܒܬܪܟܘܬܐ
ܘܦܣܘܩܐ. ܓܠܝܐ ܕܘܟܬܗ ܕܫܘܠܡܐ ܗܘܝܘ ܡܘܬܒܗ
ܘܩܪܝܢܐ ܕܝܠܗ ܠܒܥܘܬܐ ܘܡܟܣܢܘܬܐ ܘܐܠܝܬܐ
ܐܝܟ ܐܝܢ ܡܪܝܐ ܡܪܚܡܢܐ ܘܐܘ ܚܣܝܪܝ ܚܟܡܬܐ
ܘܐܘܪܫܠܡ ܡܬܒܢܝܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܓܒܝܬܐ ܘܚܣܝܡܬܐ
ܘܡܬܕܡܪܢܐ ܟܠ ܕܐܡܪܬ ܐܟܢܐ ܕܬܐܡܪ ܗܟܢܐ
ܕܐܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ ܘܐܬܚܒܠܘ ܐܦ ܫܦܝܪܐ
ܘܡܫܐܠܢܐ ܩܢܐ ܢܝܫܐ ܕܙܘܥܐ ܟܣܝܐ ܥܠ ܩܠܐ
ܐܝܟ ܐܝܟܘ ܗܒܝܠ ܐܚܘܟ ܘܐܝܟܢܐ ܐܠܦܟ ܐܒܘܟ

e. aequales) inter membra orationis mensuras possidet, neque unquam locum habet in mediis membris orationis consequentis. | Et sectoris locus perspicuus est, nam finis orationis sedes ejus est. | Et (mensura) vocans pertinet ad deprecationem, reprehensionem et ululatum,| e. gr. *ita domine misericors! o a sapientia destituti!* et *Jerosolyma aedificata! urbs electa et invidenda!* Et mensura admirans si e. gr. hoc modo dicis: *quomodo ceciderunt heroes et destructi sunt pulchri!* | Et mensura interrogans possidet signum motus absconditi super voce, | e. gr. *ubi est Abel frater tuus?* et *quomodo docuit te pater tuus?* | Interdum etiam mensura

ܘܐܝܬ ܐܡܬܝ ܕܒܬܚܬܝܬܐ ܡܠܬܐ ܕܫܘܐܠܐ ܗܘܝܐ

65 ܐܝܟ ܗܝ ܕܠܡܠܟܟܘܢ ܐܨܠܘܒ ܀ ܘܠܐܣܝܐ ܕܟܐܒܝܟܘܢ ܐܪܕܘܦ ܀

inferiori verbum interrogationis significatur, | e. gr. 65
regem vestrum crucifigam? et medicum dolorum vestrorum persequar?

ANNOTATIO.

Ad prooemium.

V. 1. Ab *Assemano* bibl. orient. 2. p. 308. in descriptione grammaticae hujus metricae hic versus allegatur.

V. 5. Ad illustrandam significationem vocis ܐܨܕܠ afferam e lexico *Isaaci bar Ali* haec verba: ܐܨܕܠ ܡܢ ܡܨܕܠܐ = صدي من الصدا (pro صدي accuratius scribendum est صدئ) *rubiginem contraxit a rubigine*, conf. Pesch. Jacob. 5, 3. Vox hebraica שׁחת et vox arab. سحت docent, notionem depravandi et perdendi — cui notio rubiginem ducendi proxima est — inesse huic verbo. Est hoc loco prima persona futuri Aphel, quae omissa particula relativa verbo antecedenti est apposita et subjuncta, de qua conjunctione vide *Hoffmanni* grammat. syr. p. 343. a., *Ewald* hebräische Grammatik §. 539. *Ne sinas me nunc rubiginem contrahere* h. e. ne committas me perniciei, fac ut rem propositam feliciter agam, ne ignominia afficiar, cf. Ps. 119, 31. אל תבישני.

V. 7. *Hyssopo tuo linguam meam munda* cf. Ps. 51, 9.

V. 9. ܥܘܕܝܐ — in lexico a Michaelis edito formam ܥܕ̈ܝܐ *peregrinus*, *alienigena* invenis; a rad. ܥܕܐ - עֲדָה - עֲדָא *transire*, *praeterire*, *recedere*, utraque forma adjectiva derivari potest.

V. 10. *Cognitionem veram sermonis.* Grammatica syriaca, cujus auctor *Jacobus Edessenus*, inscripta erat ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ ܢܗܪܝܐ (*Assemani bibl. orient.* p. 477 et 475.), cujus inscriptionis memor esse videtur *Bar Hebraeus* (cf. v. 29.) iisdem verbis grammaticam suam insigniens.

ܠܫ̈ܢܐ — de hac forma plurali vide *Amirae* grammat. p. 81., *Hoffmanni* grammat. p. 266. not. 7 et 8.

V. 12 et 13. In definitione sermonis explicatione indigere videntur verba difficiliora *secundum convenientiam non secundum naturam,* quae in textu syriaco proprie sonant *in perfectione non in natura.* Ex iis, quae *Amira* in grammatica sua p. 58 sq. de definitionibus nominis e grammaticis syriacis repetitis dicit, apparet, haec verba definitioni sermonis addita esse, „ut excludantur voces seu soni naturales, qui nihil perfecte significant sed potius aliquam animalis passionem indicant, et orationis partes eae, quae per se nihil significant, nisi cum aliis orationis partibus connectantur.“ Sermo igitur secundum definitionem nostram est enunciatio, cui inest sententia, quae intelligitur modo perfecto et certo, quia usu et convenientia significationem perspicuam accepit. Opponitur iis sonis iisque vocibus, quae quidem significant aliquid nativa earum vi et quasi naturali qualitate, sed ut certam et perfectam et ab omnibus eadem ratione intelligendam sententiam non praebeant. Conf. quae *Ibn Malik* in Alfijja ed. *de Sacy* v. 8 sqq. de significatione vocum كَلَام et كَلِمَة exposuit.

V. 14. Tres partes orationis *nomen, conjunctio, verbum,* a grammat. arabicis اِسْم, حَرْف, فِعْل, dictae; cf. e. gr. Alfijja v. 8 sqq.

V. 16. *Quattuor sermonis partes,* quas Bar Hebraeus nominibus et conjunctionibus annumerat, sunt ܚܠܦ ܫܡܐ *pronomen,* ܡܠܬ ܫܡܐ *verbum nominis,* ܠܘܬ ܡܠܬܐ *adverbium* et ܡܬܩܕܡܢܘܬ ܫܡܐ *praepositio,* et quidem pronomen, verbum nominis et adverbium *nomini,*

praepositiones autem conjunctionibus annumerat, cf. c. 1, v. 5—9.

Quas posuerunt veteres in exemplaribus. De diverso partium orationis numero vide *Amira* grammat. p. 56 sq.. *Hoffmann* grammat. p. 29. 152 sqq. Sine dubio Syrorum doctores vestigia Graecorum ut in permultis rebus ita etiam in grammatica adornanda prementes in septem partes diviserunt orationem, quam ob causam haec divisio prior et antiquior esse videtur. Postea, quum Graecorum auctoritas doctrinae et eruditis Arabum libris cessisset, ex Arabum more tres tantum partes statuerunt. Sed antiquior illa divisio remanebat permultis Grammaticis, quorum nonnulli septem partibus octavam, videlicet interjectionem, addiderunt. *In exemplaribus* i. e. in libris grammaticae praecepta tradentibus.

V. 18. *In quattuor igitur capita;* nam ad tria capita, quae de tribus orationis partibus agunt, accedit caput quartum de oratione composita. In grammat. majore *Bar Hebraei* ܟܬܒܐ ܕܨܡܚܐ *liber splendorum* inscripta, etiam quattuor inveniuntur capita, sed quartum de *verbo nominis* (ܡܠܬ ܫܡܐ h. e. de praedicato) agit, cf. *Assemani* bibl. orient. II. p. 307.

V. 21. *Syriaco-Edessenus;* cf. *Hoffmann* grammat. p. 14 sqq. et dissertationem, quam nuperrime *de dialectorum linguae syriacae reliquiis* scripsit *Dr. F. Larsow* (in programm. gymnasii Berolinensis „*zum grauen Kloster*“ 1841.) p. 6 sqq. *Larsow* p. 7. dicit: „ܡܡܠܠܐ ܐܘܪܗܝܐ ad puriorem pronuntiationem Edessenam referendum est, nec ullo pacto ad dialectum Edessenorum, siquidem ܡܡܠܠܐ tantum sermonem, eloquium, pronuntiandi rationem declarat, et dialectum proprie significat ܠܫܢܐ lingua, dialectus (لغة) ut γλῶσσα i. q. διάλεκτος.“ Quae minus caute dicta sunt. Nam e titulo ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ, quem *Jacobus Edessenus* grammaticae suae proposuit et quem noster v. 10. repetivit, et e definitione v. 12 et 13., apparet, ܡܡܠܠܐ ipsam significare linguam,

quam significationem cur nostro loco rejiciamus necesse sit, non video. Nam linguam vel dialectum eam, quam *Bar Hebraeus* hist. Dynastt. p. 16. et in *Assemani* bibl. or. I. p. 476. linguam Aramaeam (الارمايية), Edessenis, Harranensibus et Syriae exterioris (nimirum Mesopotamiae) incolis propriam, nominat, et quam elegantissimam esse confirmat, ab ipsis Edessenis nomine desumpto *linguam Edessenam* aut *Syriaco-Edessenam* quam facillime dici posse, quisque concedet. Censeo igitur, *Bar Hebraeum* eam linguam vel dialectum, quam locis supra allatis اللغة الارمايية nominat, hoc nostro loco nominare *linguam Syriaco-Edessenam.* Ad quam sententiam firmandam haec quoque faciunt: de numero et pronuntiatione vocalium nostro loco *B. H.* agit, et licet dialecti linguae syriacae non tantum vocalium numero et pronuntiatione sed etiam aliis rebus, e. gr. diversis verbis, inter se distinctae fuerint, vocalium discrepantia tamen dialectorum commemorandarum occasionem obtulit idoneam, qua usus est *Bar Hebraeus* etiam in scholiis ad hanc suam grammaticam metricam; nam in his ad eum locum, quo de varietate vocalium loquitur, hoc est ad nostrum locum, fusius de dialectis linguae syriacae disseruit, et quidem iisdem fere verbis, quae in locis supra citatis occurrunt, cf. *Assemani* bibl. or. 1. p. 476.

V. 22. Vox graeca *προθέσμιοι* cum praepositione syriaca ܒ, syllaba *oi* e Syrorum more in *u* mutata, quinque vocales *a o e i u* complectitur. Vocalium harum figuras, quae ad similitudinem vocalium graecarum formatae sunt, invenisse dicitur *Theophilus Edessenus Maronita,* qui mortuus est anno fugae 169, p. Chr. 791, de qua re vide *Assemanum* bibl. or. 1. p. 64. De Theophilo Edesseno vide *Assem.* bibl. or. 1. p. 521 sq. 3, 2. p. CCCLXXVIII.

V. 27. *Admirabiles orientales* sunt incolae Chaldaeae, Assyriae et Mesopotamiae partis, *occidentales*

vero incolae Syriae (ciseuphratensis), Palaestinae et Mesopotamiae partis. Illorum plurimi Nestorianam, horum plurimi Jacobitanam confessi sunt doctrinam. Qua ex re Nestoriani orientales, Jacobitae occidentales dicuntur. Sed hic usus loquendi, quamvis vulgaris, non est constans. Nam Bar Hebraeus eos Jacobitas, qui in Assyria et Mesopotamia Maphriani potestati subjecti sunt, *orientales,* illos vero, qui in Syria (ciseuphratensi) et Palaestina sub jurisdictione Patriarchae vivunt, *occidentales* nominat, cf. *Assemani* bibl. or. 2. p. 252. 305. 313. In iis terris, quas *orientales,* sive Nestoriani sive Jacobitae tenuerunt, *Judaei* quoque permulti habitaverunt jam inde ab antiquis temporibus, quorum collegia et academiae clarissimae eruditioni hebraicae domicilium ac sedem praebuerunt. Linguam horum Judaeorum, quam chaldaicam dicere solemus, e sat multis libris in hisce regionibus scriptis cognoscere possumus. Haec lingua quin non Judaeis tantum, sed etiam Christianis in his terris degentibus vernacula fuerit non est dubium. Quae igitur de differentia sermonis orientalium et occidentalium a Bar Hebraeo dicuntur, collata lingua Chaldaica, qualis in scriptis Judaeorum occurrit, dijudicare possumus.

V. 28. Nam Nestoriani, qui hoc loco *orientalium* nomine designantur, vocalibus graecis, quas Syri ceteri omnes amplexi sunt, non utebantur, cf. *Assemani* bibl. or. 1. p. 64.

V. 29. De *Jacobo episcopo Edesseno* conferas *Assemani* bibl. or. 1, p. 468—494. *Assemanus* p. 475. nostrum *Bar Hebraei* locum e cod. Syr. Vat. 33. affert, ibique commemorat, *Bar Hebraeum* in grammatica sua magna, cui titulus *„liber splendorum“* est, eundem *Jacobum* vocare ܡܦܫܩܢܐ et hoc solo titulo *Edessenum Jacobum* intelligere. Quot vocales et Nestoriani numeraverint et Jacobus Edessenus commemoraverit, hoc loco non dicitur, sed colligere possumus e verbis, quae e Bar Hebraei grammaticae magnae partis 4. cap. 2. sumpsit quibusque sua addidit *Assemanus* bibl. or. 1. p. 477., eos

septem vocales numerasse. Haec verba ita se habent: „Paulus quidem Antiochenus, Presbyter Syrus, sciens, Graecorum quoque mancam ab initio scripturam fuisse, quum decem et septem litteras dumtaxat primum habuerint; deinde eos alias litteras, vel unam, vel duas simul paulatim adjecisse, donec perfectum viginti et quattuor litterarum numerum compleverint; rogavit religiosissimum Jacobum Edessenum (ܡܦܫܩܢܐ ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ), ut et ipse quae in Syrorum charactere desiderabantur, suppleret. At religiosissimus ei respondit: complures alii ante meam tuamque aetatem id peroptarunt: verumtamen, ne perirent exarati isto imperfecto charactere codices, a re tam utili destitere.“ *Assemanus* addit: „septem tamen novas vocalium figuras misit Jacobus ad Paulum, quarum formam vide apud eundem Bar Hebraeum loco citato.“ Utinam has formas earumque significationem, si revera sunt eae, quas Jacobus Edessenus invenit vel ad usum Syrorum accommodavit, *Assemanus* nobiscum communicavisset, ut comparatio cum Hebraeorum punctis vocalibus institui posset! Quae comparatio e mea sententia maximi foret momenti in perscrutanda et dijudicanda vocalium serie Hebraeorum.

V. 30. ܥܘܪܐ, apud Chaldaeos (עוֹרָא, עֲוַרָא), de qua voce conferas dissertationem „de sermonis chaldaicae proprietate“, quam scripsit *Franciscus Dietrich,* seminarii Philippini (Marburgensis) major, Lips. 1838. p. 13. In versione marginali ܥܘܪܐ redditur *momentum*, quod affero rationem habens eorum, quae *Michaelis* in lexico 1. p. 342. scripsit.

ܐܝܬܘܗܝ = אִיתוֹהִי.

ܡܠܟܘܗܝ = מַלְכוּהִי.

V. 31. ܢܘܣܐ vox formae graecae, quae e terminatione *a* cognoscitur, ut videtur nomen proprium loci, in versione marginali *Nysa.* Pro ܕܢܘܣܐ ܡܠܟܘܬ, legendum videtur ܕܢܘܣܐ ܡܠܟܘ, sed nihil mutavi. Quomodo *ori-*

entales no vocis *nosa* et *non* vocis *Zenon* pronuntiaverint, non dicitur; sine dubio cum 'Ezozo legerunt נוֹסָא , זֵינוֹן.

V. 32. ܦܺܐܪܳܐ = פֵּירָא, quod fortasse etiam פֵּארָא scriptum est.

V. 33. *Vocalium Petocho et Zeqofo in earum lingua non est differentia.* Quibus verbis breviter attingitur discrepantia illa notissima, secundum quam Syri occidentales per *o* (ܳܐ) scribunt, quod orientales (Chaldaei) per *a* (אָ) legere solent. Haec discrepantia differentiam vocalium *a* et *o* non omnino tollit (nam Bar Hebraeus ipse v. 30. dixit in Chaldaeorum lingua inveniri vocalem *o* e Diphthongo *au* ortam), sed tamen hoc efficit, ut vocalem Zeqofo (quae Zaqafa ab orientalibus dicitur) eodem modo quo vocalem Petocho (quae Patacha dicitur) *a* proferant non *o*. Accuratius igitur dicendum est, orientales duplici usos fuisse vocali *a*, Zaqafa et Patacha, vocalem *o* autem alio nomine et figura designasse. De qua re vide *Assemanum* bibl. or. III. 2. p. CCCLXXIX.

V. 34. *Puncta quidem permulta ponunt* etc. Cogitare possumus de subtili signorum vocalium dispositione, quali Judaei in scriptis biblicis aliisque usi sunt, quae sine dubio a doctis Judaeis in iis, quas *orientales Syri* tenuerunt regionibus, non quidem inventa sed exculta et ad linguam hebraicam accommodata est. Hanc eandem sive persimilem vocalium designationem et dispositionem Syris notam fuisse, imo a Syris ad Hebraeos propagatam esse, e permultis colligere licet testimoniis. „Una cum antiquis Syrorum characteribus veterem punctandi morem conservant (Syri orientales, Nestoriani); vocalium scilicet defectum per punctula sive infra sive supra litteras apposita supplendi; ut videre est in Chaldaeorum Nestorianorum manuscriptis." *Assemanus* bibl. or. III. 2. p. CCCLXXVIII. Nestoriani Graecorum vocalium signis non utebantur (vide quae ad vers. 28. notavi), Jacobitae atque Maronitae promiscue Graecis vo-

calibus et punctulis Nestorianorum utebantur, ita tamen ut vocales graecas saepius collocarent. Qua ex re fieri potuit ut Bar Hebraeus subtilem illam Nestorianorum vocalium dispositionem alienam et praeter rem haberet, *puncta quidem permulta ponunt sed in sermone nunquam distinguunt.*

V. 35—38. Ex vocibus exempli gratia verss. 37 et 38. allatis apparet, verba *litteram eam postquam adstringunt* significare litteram eam, quam sequitur littera syllabam terminans. Dicit igitur *Bar Hebraeus* v. 35., ex *orientalium* more et praecepto in syllaba composita sive clausa vocalem *a* (Patacham) poni, sed v. 36. orientales ipsos ab hoc more discedere et hoc praeceptum negligere, quod ut exemplis confirmet, affert voces ܐܪܥܐ et ܐܪܥܐ etc., quarum vocum alteram orientales cum Patacha אַרְעָא pronuntiant, alteram cum Zaqafa (quae vocalis iis, ut jam antea dictum, non *o* sed *a* auditur) אָרְעָא; in syllabis igitur, ut videtur, eodem modo formatis semel Patacha, deinde Zaqafa ponunt. Quae profecto *Bar Hebraeus* non dixisset, si syllabam compositam, qualis in אַרְעָא est, et syllabam apertam, qualis in אָרְעָא est, distinxisset, nam in vocibus אָרְעָא, שָׁבְעָא, תָרְעָא etc. syllaba prima non est אָר, שָׁב, תָר, sed אָ, שָׁ, תָ, et regula v. 35. commemorata Zaqafa in his vocibus posita non abrogatur. *Bar Hebraeus* vocalium dispositionem, qua orientales usi sunt, et syllabarum distinctionem, ex qua positio vocalium pendet, non intellexit. Quam syllabarum naturam, e qua positio vocalis Patacha pendet, *Amira, ceteri Syrorum grammatici* et *Assemanus* nec ipsi cognoverunt, qui contendunt, apud Chaldaeos vocalem Patacham id effecisse, ut duplicaretur sequens consonans. *Amira* grammat., praeludia, de linguae chaldaicae sive syriacae nominibus ac discrimine, dicit: „Chaldaei in legendo duplicant illam vocis litteram, quam praecedit alia affecta ܰ, ut ܐܰܠܳܗܐ *allaha,* ܫܡܰܝܐ *schemajja,* ܩܰܕܝܫܐ *qaddischa.* Contra vero Syri prae-

dicta nomina legunt litteras *l, j, d* non duplicantes.“ *Assemanus* bibl. or. III, 2. p. CCCLXXIX: „Orientales litteras geminant quibus Zaqafa seu Patacha apposita est, si praecedant litterae motae vocali *a* seu *i*, quas Patacham et Rvassam nuncupant. Ita proferunt ܐܠܗܐ *Allaha,* ܐܬܩܕܫ *etqaddas, qaddischa.* Ubi occidentales nullibi litteras geminant, sed pronuntiant *Aloho, etqadas, qadischa.*“

AD CAPUT PRIMUM.

V. 1 et 2. *Amira* in grammat. p. 57 et 58. dijudicat definitiones nominis, quas *Elias, Estunojus* et *auctor* gramm. syr. arabico sermone scriptae maxima ex parte cum nostra definitione consentientes proposuerunt. Verbis ܡܠܬܐ ܦܫܝܛܬܐ in *Eliae* definitione respondent haec: ܕܡܢܘܬܗ ܠܐ ܡܕܡ ܡܫܘܕܥܢܝܬܐ ܟܕ ܡܬܦܪܫܐ *cujus pars nihil significat cum separatur;* in *grammatica* arab. sermone scripta haec: ܕܡܢܘܬܗ ܡܢܗ ܟܕ ܡܬܦܪܫܐ ܠܐ ܡܫܘܕܥܐ ܡܕܡ *vox a qua pars cum separatur nihil significat.* Vox igitur simplex dicitur nomen, quia non compositum est e singulis vocibus per se aliquid significantibus. — ܕܠܐ ܙܒܢܐ *quae sine tempore est,* quibus verbis differentia inter nomen et verbum constituitur. Adsunt in definitionibus *Eliae* et *auctoris* gr. arab. serm. scriptae, in definitione *Estunoji* desunt, quamobrem *Amira* imperfectam eam et diminutam nuncupat. — *Quae possidet mentem in se ipsa, Elias* ita: ܡܫܘܕܥܢܝܬܐ ܒܫܘܡܠܝܐ *significativa in perfectione; Estunojus:* ܕܡܫܘܕܥܐ ܨܒܘܬܐ ܡܕܡ ܐܘ ܣܘܥܪܢܐ *quae significat rem aliquam vel actionem; auctor* gr. arab.

serm. scriptae ut Elias. De significatione vocis ܡܫܡܠܝܘܬܐ cf. notam ad prooemii verss. 12 et 13.

V. 4. De substantivo vide v. 10—24., de pronomine v. 25—29., de adverbio v. 30—40., de adjectivo v. 41 —44.

V. 9. *De hac re ne turberis.* Quum non levis fuerit disceptatio inter grammaticos de divisione et definitione partium orationis (cf. *Amira* 56 sq. *Hoffmann* p. 152.), *Bar Hebraeus,* remota omni disputandi occasione, sententiam propositam satis firmam esse ac stabilitam et sufficere posse his verbis declarat.

V. 10—24. *Amira* p. 60 sq. loquitur de iis, quae nomini generaliter accidunt, et his annumerat praeter genus, speciem, numerum, figuram, qualitatem et casus, quae *Bar Hebraeus* ea, quae proxime nomini accidunt, enumerans hoc loco tantum commemorat, *lenitatem* et *asperitatem* ܪܘܟܟܐ ܩܘܫܝܐ, *diminutionem* ܙܥܘܪܐ, *contractionem* ܫܪܘܛܐ, *relationem* ܡܠܘܬܘܬܐ vel ܠܘܬ ܡܕܡ, *consecutionem seu adhaesionem* ܢܩܝܦܘܬܐ. De quibus *Bar Hebraeus* eodem fere modo quo *Amira* in singulis particulis disserit, de lenitate et asperitate v. 282 —307., de diminutione v. 129—135., de contractione v. 136—150., de relatione et de consecutione v. 219—240. Sed multas praeterea particulas, in quibus ea, quae ad nominum doctrinam pertinent, pertractat, *Bar Hebraeus* statuit, quas *Amira* vel praetermisit, vel in particulis iis, quas modo enumeravimus, breviter attigit.

V. 12 et 13. Vide infra v. 62—77. v. 118—128. *Amira* tertium genus quod ܫܘܝܐ dicitur i. e. *medium, commune,* commemorat, quod quia re vera tertium genus non constituit recte a *Bar Hebraeo* omittitur. Exempli gratia afferuntur nomen masculinum et nomen femininum, ܐܒܢܐ et ܫܢܬܐ, utrumque in sing. et plur. Voce ܫܢܬܐ, quae, licet feminina, pluralis mascul. formam habet hanc ܫܢ̈ܐ (cf. hebr. שָׁנִים; *Amira* p. 93.), similis

exitus versus servatur, quamobrem hanc vocem exempli gratia proposuisse videtur *Bar Hebraeus.*

V. 14 et 15. Vide infra v. 164—183. ܐܳܕܫܳܐ *species,* a grammaticis Syris etiam dicta ܒܰܝܬܳܝܽܘܬܳܐ *domesticatio* (*Amira* p. 61.), significat rationem quae intercedit inter nomen simplex et adjectiva ab hoc nomine derivata. *Species prima* est nomen simplex, quod dicitur ܡܒܰܝܬܳܢܳܐ *domum faciens,* nam quia propinquitas adjectivorum derivatorum eo nititur, domum quasi perhibet, ex qua egrediuntur et in quam revertuntur; vel ܥܶܠܬܳܐ *caussa,* quia caussa est et fundamentum adjectivv. derivv.; vel denique ܛܽܘܦܣܳܐ *idea, prototypus.* Exemplum speciei primae est *coelum.* Species altera et tertia, oppositae speciei primae, sunt ܡܶܬܒܰܝܬܳܢܳܝ̈ܶܐ, *domesticatae* ut ita dicam. *Secunda* dicitur ܥܶܠܠܳܝܳܐ *caussata,* vel ܡܪܰܟܒܳܐ *composita* quia e voce simplice syllaba addita orta est, vel ܩܰܕܡܳܝܳܐ ܛܽܘܦܣܳܢܳܐ *idealis prima.* Exemplum speciei secundae est *coelestis.* *Tertia* dicitur ܥܶܠܠܳܢܳܝܳܐ quasi *magis, remotius caussata,* vel ܝܰܬܺܝܪ ܡܪܰܟܒܳܐ *magis composita,* vel ܬܪܰܝܳܢܳܐ ܛܽܘܦܣܳܢܳܐ *idealis secunda.* Exemplum speciei tertiae est *coelestinus.* — Quibus nominibus ipsa res, ad quam significandam a grammaticis sunt inventa, fit perspicua; cf. *Amira* p. 104 sqq.

V. 16 et 17. Vide infra v. 98—119.

V. 18 et 19. De figuris hoc tantum loco agit *B. H.* ܐܶܣܟܺܡܳܐ = σχῆμα, *figura, habitus* vocis. Exemplum figurae compositae est *Johuochoz,* nomen notum regum duorum Israelis et Judae יְהוֹאָחָז. Quae figura composita est e duabus vocibus, e ܝܗܘ = יָהוּ = יְהוָה et ܐܚܙ = אָחָז, quas ipsas voces *Bar Hebraeus* affert, ut exhibeat exempla figurae simplicis. Quod offendit, quum neque *Johu* neque *ochoz* sint voces syriacae. Sed puto consulto *Bar Hebraeum* sibi sumpsisse exempli caussa vocem, compositam quidem, at e vocibus iis, quae in

lingua syriaca significationem nullam praebeant. Nam figurae compositae exempla ea, quae *Amira* p. 114. proposuit, ut ܒܪܬ ܩܠܐ *vox* etc., repugnant definitioni nominis, secundum quam nomen est *vox simplex cujus partes cum separantur nihil significant*, cf. v. 1 et 2.

V. 20 et 22. De qualitatibus hoc tantum loco agit *Bar Hebraeus*. Qualitates sunt

ܡܥܒܕܢܘܬܐ actio,
ܚܫܘܫܘܬܐ passio,
ܩܢܝܘܬܐ possessio,
ܡܚܘܝܢܘܬܐ ܕܟܝܢܐ demonstratio naturae.

Nomen, cui qualitas actionis accidit, est *agens*, cui qualitas passionis, est *patiens* etc. Haec nomina *qualia* sint hoc loco enumerantur, non qualitates. De nominibus agentibus et patientibus, quae explicatione non indigent, nihil dicam. Nomina possidentia sunt ea, quae aliquam qualitatem, sive spiritualem, sive corpoream significant, e. gr. *justus* et *malus*. Notandum est, substantivis abstractis ab his nominibus derivatis horum nominum qualitatem remanere, e. gr. ܟܬܘܒܐ *scriptor* et ܟܬܘܒܘܬܐ *scriptio*, ܡܫܠܡܢܐ *proditor* et ܡܫܠܡܢܘܬܐ *traditio* sunt nomina agentia, ܩܛܝܠܐ *occisus* et ܩܛܝܠܘܬܐ *occisio* sunt nomina patientia; ܛܒܐ *bonus* et ܛܒܘܬܐ *bonitas* sunt nomina possidentia. Harum trium qualitatum nomina non quidem participia proprie sic dicta, attamen adjectiva esse verbalia transitivae, passivae et intransitivae significationis (quibus nomina abstracta ab iis derivata annumerantur), quisque videt. Plane alia ratio est nominum quartae qualitatis, quae, rerum naturam et *substantiam* indicantia, *substantiva* sunt proprie sic dicta, etiam in lingua syriaca, nam ܟܝܢܐ vel ܫܡܐ ܟܝܢܝܐ est natura, *substantia* vel *nomen substantivum*. Exempla hujus quartae qualitatis sunt *vir, equus, lapis, pannus* etc. Cf. *Amirae* grammat. p. 115 sqq.

V. 23 et 24. Vide infra v. 246—280. Casus nominum revera non novit lingua syriaca. Eas rationes et conditiones nominum, quas in aliis linguis casus obliqui significant, litterae praefixae ܠ, ܕ, ܒ, saepissime innuunt et quasi per ambitum enuntiant, ita ut quodammodo nomina cum iis conjuncta cum casibus nominum Graecorum, aliarum gentium comparari possint. *Bar Hebraeus* quartum praefixum iis annumerat, copulam videlicet ܘ quod ad formam et praefigendi modum simillimum est tribus praefixis illis. Qua in re *Amira,* ut hunc tantum afferam, aliam sententiam proposuit, qui postulans ut casus ad analogiam casuum Graecorum in lingua Syriaca reperiantur hos enumerat:

Nominat.: nomen simplex.

Genit.: nomen conjunct. cum ܕ.

Dativ.: nomen conjunct. cum ܠ.

Acc.: nomen simplex sive conjunct. cum ܠ.

Vocat.: nomen conjunct. cum ܐܘ.

Ablat.: nomen conjunct. cum ܒ vel ܡܢ.

Quae omnis de casibus doctrina non ex ingenio linguae Syriacae originem duxit, sed e Graecorum libris grammaticis repetita est.

V. 25. *Quattuor e rebus sex supra commemoratis. Supra* v. 10 et 11. *Sex:* genus, species, numerus, figura, qualitas, casus. Quattuor rationes, quae pronomini tribuuntur, sunt: genus, figura, personae et numerus. Quarum tres supra commemoratae sunt, quarta, videlicet personae, non item. Non constituo, utrum personas pronominis sive cum speciebus sive cum qualitatibus nominis *Bar Hebraeus* contulerit, an minus caute de sex supra commemoratis rebus, quarum quattuor ad pronomen pertinerent, locutus sit.

V. 27. Figura simplex est pronomen, quod vocibus non affigitur, quamobrem etiam ܦܪܝܫܐ et ܡܦܪܫܐ *separatum* dicitur, figura composita est pronomen affixum,

quamobrem etiam ܢܩܝܦܐ *sequens* seu *adhaerens* dicitur. *Amira* grammat. p. 238.

V. 30. In vocibus *bene dictum est*, *bene* verbum accuratius determinat et ad verbum pertinet, quamobrem *adhaerens*, *consequens*, *pertinens*, videlicet ad verbum, dicitur. ܢܩܘܦܐ igitur eandem fere significationem praebet ac ܥܠ ܡܠܬܐ i. e. *vox* (*Amira* p. 430.) *quae supra verba cadit* (verbis apponitur) *eorumque significationem explicat ac determinat.*

V. 32 et 33. adverbia *temporalia* ܙܒܢܢܝܐ, v. 34. *localia* ܐܬܪܢܝܐ enumerantur. *Amira p.* 432.

V. 35 et 36. Voces ܡܣܥܪܢܘܬܐ et ܚܫܘܫܘܬܐ quae ut ܙܒܢܐ v. 32. et ܐܬܪܐ v. 34. e verbo ܐܝܬ ܡܫܘܚܬܐ v. 32. pendent, docent, *Bar Hebraeum* adverbia agentia et patientia ܡܣܥܪܢܐ et ܚܫܘܫܐ statuere, quae a grammaticis ceteris, quod equidem sciam, non statuuntur. *Amira* adverbia temporalia, localia, optativa, vocativa, interrogativa, positiva, confirmativa, negativa (vide *Hoffmanni* grammat. p. 279.) commemorat, de adverbiis agentibus et patientibus nil dixit. Sed ad tam multa ejusmodi genera adverbiorum etiam genus adverbiorum agentium et patientium accedere potest sine omni difficultate, nam eodem modo quo verba abstracta a nominibus agentibus et patientibus derivata (cf. notam ad v. 24.) agentia et patientia nuncupantur, etiam adverbia ab iis derivata originis caussa agentia et patientia dici possunt. Quamobrem hoc non offendit. Verba explicationis caussa addita difficiliora sunt; nam quid ܐܬܐܡܪ et ܐܬܐܡܪܝܢ sibi velint in dubio, ut videtur, esse potest. Sed primo obtutu voces ܣܘܥܪܢܐܝܬ et ܣܒܝܪܐܝܬ, quae a nomine agenti ܣܘܥܪܢܐ et a nomine patienti ܣܒܝܪܐ derivatae sunt, cognoscuntur tanquam adverbia agentia et patientia, et has tantum voces exempli caussa propositas esse concedamus necesse est. Quae quum ita sint, verba ܐܬܐܡܪ et

ܬܬܦܩܕܝܢ ut versum compleant similemque exitum praebeant apposita sunt verbis ܬܬܦܩܕ et ܬܬܬܦܩܕܝܢ: „nam dicis *poqudoit* et canis“, „quia dicitur peqidoit et canitur“, h. e. adverbia hujus generis sunt statuenda quia in soluta et in composita oratione reperiuntur.

V. 37. *Quomodo ponatur;* haec verba eodem modo ac *tempus* v. 32., *locus* v. 34. etc. e verbo ܐܝܟ ܡܫܘܕܥ v. 32. pendent: *indicas τὸ quomodo ponatur* sc. verbum. *Ea qua par est ratione,* quomodo aptum est et convenit, nam quum permultae rationes cogitari possint, quibus verbum adverbiis accuratius definitur, has varias rationes *Bar Hebraeus* enumerare non vult. Exempli caussa afferuntur adverbia *nude, utinam* (quod adverbium ab *Amira* p. 433. adverbiis optativis ܐܘܒܢܐ annumeratur), denique substantivum ܛܘܬ *jejunium,* quod in adverbii locum substitutum et verbi ܒܬ accuratioris definitionis caussa subjunctum est Daniel 6, 19: בָּת טְוָת.

V. 38. *Quantum;* adverbia ܕܟܡܝܘܬܐ *quantitatis Amira* p. 435. commemorat.

V. 41—44. ܡܠܬ ܫܡܐ est adjectivum, non quodvis sine discrimine, sed adjectivum praedicati locum tenens. Tale adjectivum formam quidem habet nominis, simul autem ad significationem verbi quam proxime accedit, nominis igitur et verbi est quasi particeps, quamobrem *verbum nominis* nuncupatur. Quod ut recte intelligatur, definitionem ab *Amira* in grammat. sua p. 425. traditam afferam: ܡܠܬ ܫܡܐ ܐܝܬܘܗ̇ ܫܡܐ ܐܠܝܨܐ ܛܥܝܢ ܣܘܟܠܐ ܕܡܠܬܐ ܠܐ ܡܬܚܡܬܐ *verbum nominis est nomen contractum, ferens sensum verbi non determinati* *). *Contractum* dicitur ut distinguatur a nominibus non contractis i. e. a nominibus in statu emphatico, quem Gram-

*) Quam definitionem etiam invenis in *Hoffmanni* grammat. p. 177. not. 1.

matici vocant, positis. Nam quia praedicati locum tenet, verbum nominis semper in statu absoluto invenitur, quem *Bar Hebraeus* etiam v. 229. abscissionem et contractionem finis vocis nominat. *Sensum verbi non determinati ferens* i. e. significationem verbi quidem habens, sed non verbi in tempore finito posito (determinati), nam adjectivo praedicato discrimina temporum eorumque varietas non designantur.

V. 41. ܕܢܬܟܠ pro ܕܢܬܟܠܐ, ut exitus secundi membri congruat cum ܬܟܠ in priore membro.

V. 44. *Personae* verbo nominis tribuuntur, nam pronomina personalia si cum nominibus verbi, quae praedicati locum semper tenent, conjunguntur, iis postponuntur, imo loquendo et scribendo contrahuntur, ita ut flexionem quandam efficiant verbalem, et novam quasi temporis formam, cui significatio praesentis est, constituant. Quae conjunctio verbi nominis cum pronomine revera conjunctio est subjecti cum praedicato omissa copula; quamobrem omnia adjectiva praedicati locum tenentia hanc conjunctionem inire possunt, non tantum adjectiva verbalia sive participia. Ad quod est attendendum. Quae *Hoffmannus* in grammat. sua p. 177. de participiis quibus Syri pro praesente uterentur disputavit, subtiliorem requirunt definitionem.

ܚܛܝ, in st. emph. ܚܛܝܐ et ܙܕܝܩ sunt adjectiva formae intensivae = חַטָּא, צַדִּיק: ܐܟܠܢ adjectivum terminatione ܢ formatum.

V. 45. Iterum ad nomen flectit oratio, postquam v. 25—44. de pronomine, adverbio et nomine verbi non quidem extra ordinem disseruit *Bar Hebraeus*, attamen ita ut expositionem doctrinae nominis interrumperet.

V. 47—61. Distinguuntur

1) v. 47 et 48. Nomina quae tantum in singulari numero reperiuntur. *Amira* p. 98.
2) v. 49 et 50. Nomina quae tantum in numero plurali reperiuntur, quibus, licet singularis sint formae,

puncta pluralem numerum significantia adduntur, cf. v. 108—117. *Amira* p. 95.

3) v. 51—56. Nomina ejusdem formae in numero singulari et plurali, quibus, si in numero plurali inveniuntur, puncta adduntur. Huc pertinent secundum grammat. syros duae tantum voces, ܐ̱ܢܳܫܳܐ et ܡܰܝܳܐ. *Amira* p. 95. v. 55. Matth. 5, 34. v. 56. Ps. 102, 26.

4) v. 57—61. Nomina, quae in singulari et plurali diversae sunt formae. Nomina masculina (de his hoc loco tantum loquitur *Bar Hebraeus*) in numero plurali

a) v. 58. terminationem singul. ـܳܐ mutant in ـ̈ܶܐ, quae terminatio st. emph. plur. contracta est e terminatione ַיָּא, conf. chald. מַלְכַיָּא, syr. ܡܰܠܟ̈ܶܐ.

b) v. 59. sunt quae mutent non terminationem sed pronuntiationem et vocalium positionem, quod accidit nominibus formae ܟܶܣܝܳܐ (in stat. absol. ܟܣ̈ܶܐ = כְּסַי), quae forma in plur. stat. emphatici ܟܣܰܝ̈ܳܐ effertur, ita ut vocalis *a*, quae ex origine ad ipsam nominis radicem pertinet, suum locum teneat. Non autem ita, a *Bar Hebraeo* v. 60. additur, nomina ܫܰܒܝܳܐ etc., eodem fere modo pronuntiata, pluralem formant, nam in his, quae proprie adjectiva sunt mediae radicalis geminatae et vocalis ـܰ post primam radicalem et vocalis ـܳ post secundam remaneant necesse est.

c) v. 61. accidit etiam ut nomina, quae ex origine sunt feminina et terminationem femininam in singulari numero habent, originis et terminationis femin. respectu non habito, eodem modo ac masculina terminatione ـ̈ܶܐ pluralem forment, quorum exemplum est ܟܰܠܬܳܐ pl. ܟܰܠܬ̈ܶܐ (alia exempla

vide apud *Amiram* grammat. p. 78.); licet nomina hujus formae plurima ex communi praecepto etiam in plurali femininam habeant terminationem, e. gr. ܗܪ̈ܬܐ, quam vocem *Amira* p. 84. una cum aliis multis enumerat.

V. 62—77. Cf. *Amirae* grammat. lib. II. c. IV. p. 61 sqq. Distinguuntur:

1) v. 62 et 63. nomina masculini generis, quae nunquam feminini sunt generis.
2) v. 64—66. nomina feminini generis, quae nunquam masculini sunt generis. V. 66. cf. Matth. 21, 19.
3) v. 67—71. nomina quae utriusque generis sunt, quorum tria *sol, camelus* et *monasterium* afferuntur. Reliqua vide in grammat. *Amirae* p. 72 et 73, *Hoffmanni* p. 235. V. 70. cf. Genesis 24, 20.
4) v. 72—77. nomen ܫܡܝܐ denique utriusque est generis et numeri. V. 75. cf. Matth. 5, 34. et supra v. 55.

V. 78—87. Notandum est, ܫܘܡܗܐ *denominationem* distinguendam esse ab ܡܠܬ ܫܡܐ *praedicato* v. 41—44. *Denominatio* est adjectivum, quod accedit ad substantivum idque definit et quasi denominat; substantivum cum adjectivo conjunctum est *definitum, denominatum* ܡܫܬܡܗܢܐ. Hoc autem substantivo cum adjectivo conjuncto oratio non absolvitur, nam verba *vir tristis, mare rubrum* sententiam perfectam non praebent. Praedicatum — h. l. dicitur ܬܘܣܦܬܐ — accedat necesse est: *mare rubrum est profundum* etc. Versio v. 79. non satis est dilucida; accuratius sic lege; *et si loquens hoc,* videlicet substantivum cum adjectivo conjunctum, *commemorat,* eo non est absoluta oratio.— V. 78. *in modo* i. e. in genere et numero cf. v. 83—87. V. 87. ܫܘܝܘܬܐ (sic) proprie est aequalitas, forma concinna et congrua, pulchritudo.

V. 88—97. Inscriptioni *de demonstratione* nominum in margine codicis adscripta sunt litteris syriacis verba

arabica haec: باب اسما المعرفة وهى كل اسم بصورة تُوَحِّد من جنسه وهى على خمس اقسام الأَعْلَامِ واشارةٍ واضافة ومُضْمَر hoc est: caput nominum determinationis; huc pertinent omnia nomina quae talis sunt conditionis ut sui generis sint unica, quod quinque modis fieri potest: distinctione nominum propriorum, demonstratione, conjunctione nominum, pronomine.

De ܡܬܝܕܥܢܘܬܐ nominum in grammatica *Amirae* ceterisque quos inspicere licuit libris grammatt. nihil inveni. Et profecto de re leviori et nullius fere momenti in cognoscenda lingua syriaca h. l. agit B. H., grammaticorum arabicorum respiciens definitiones et praecepta de nominibus المعرفة. Vocem ܐܬ̈ܘܬܐ v. 88. quomodo latino sermone redderem ambiguus fui eamque inconsiderate per *voces demonstrabiles* reddidi. E contextu apparet ܐܬ̈ܘܬܐ eas dici voces, quae personas vel res ita denotent et insigniant, ut cum aliis confundi et permutari nequeant, *voces* ut ita dicam *significativas* vel *demonstrativas. Quae ferunt demonstrationem et significationem* h. e. quibus munus quasi demonstrandi et designandi impositum est, *quibusque* v. 89. (non *in quas*) *fit designatio rei* (vel personae) *quasi digito* h. e. non ambigue sed perspicue et dilucide. B. H. dicit quinque esse ܐܬ̈ܘܬܐ, videlicet:

1) v. 90. nomina ܐܛܘ̈ܡܝܐ (a voce graeca ἄτομος) *individua* vel *personalia*, quae ex consuetudine ܩܢܘ̈ܡܝܐ (*Amira* p. 59.) nuncupantur. V. 93. hujus generis nomina afferuntur: *Socrates*, *Plato*, *Navatis* (*Ναυάτης* Xenoph. Hellen. III, 2, 6.). Qui determinationis modus in margine dicitur *distinctio nominum propriorum.*

2) v. 91. nomina *significativa* quae sunt pronomina demonstrativa vel annuentia (de voce ܪ̈ܡܙܢܝܐ cf.

Amirae grammat. p. 239.). V. 94. hujus generis nomina afferuntur *hic, isti, ista, istae.* Qui determinationis modus in margine dicitur *demonstratio.*

3) v. 91. *conjunctio consanguineorum,* videlicet duae voces quam arctissime conjunctae et vinculo quasi fraternitatis ligatae, quarum altera primam definit ita ut de ejus relatione et significatione dubitari nequeat. Exempla v. 95. proposita sunt voces statu constructo, quem nostri grammatici vocant, conjunctae: *domus Jacobi* i. e. non alia sed haec ipsa Jacobi domus. Qui modus in lingua arab. *'Jzafet* dicitur.

4) v. 92. consequens ܠܗ̇, proprie *consecutio* vel *adhaesio τοῦ* ܠܗ̇, i. e. illa adhaesio quae est in voce ܠܗ̇ e praepositione ܠ et ex adhaerente suffixo ܗ̇ composita. V. 96. e. gr. afferuntur: *venit sibi in urbem,* non alius venit sed ille sibi ipse, ipsemet venit; *ascendit sibi in navem,* ipsemet ascendit. Cf. *Ewald* grammat. hebr. 1838. §. 563. Quartus hic modus est *modus pronominis* ܦܪ̈ܨܘܦܐ, qui etiam *quintum,* quem B. H. distinguit, modum complectitur.

5) v. 92. suffixum ܗ̇ ad sequens objectum delegans idque indicans, e. gr. v. 87. *ascendit hunc* non alium *montem, Jesus* (= Josua) *pertransivit illud* non aliud flumen.

V. 98—107. Octo litterae vocibus appositae pluralis formam secernunt a forma singulari, quas octo litteras complectitur vox memorialis nimia, ut apparet, arte versui 99. inserta ܒܣܝ̈ܬܠܗܘܢ. Omnia harum litterarum exempla proponuntur:

1) ܒܝ v. 102. in voce 'ebbone.

2) ܣܝ v. 106. in vocibus graecis in accusativo positis, cf. *Hoffmann* p. 256.

3) ܝ v. 103. in statu constructo masc. plur.
4) ܡ v. 102. in *sammone* et v. 104. in *'amme* et *jamme*, cf. *Amira* p. 97.
5) ܬ v. 105. in *'ar'oto* etc. et v. 100. in *abohoto.*
6) ܗ v. 100 et 101. in *abohoto* etc.
7) ܘ v. 107. in vocibus graecis, cf. *Hoffmann* p. 256.
8) ܢ v. 102. in *sammone, 'ebbone.*

V. 108—117. De positione punctorum pluralem numerum indicantium cf. *Amira* p. 47 seqq.

1) v. 108—110. omnibus vocibus, quae in numero plurali et singulari inveniuntur, in numero plurali puncta adduntur.
2) v. 111 et 112. nomina collectiva formae singularis, licet multitudinem significent, sine punctis scribuntur.
3) v. 113. puncta tum demum iis adduntur, si e collectivis singularis numeri collectiva pluralis numeri fiant et forma et significatione e. gr. *greges, agmina* v. 116. Cf. *Amira* p. 94.
4) v. 114. sunt denique nomina collectiva singularis et numeri et formae, quae nunquam in plurali et numero et forma inveniuntur; his vocibus v. 114—117. ut puncta addantur praeter necessitatem accidit e *Bar Hebraei* sententia. Notandum est hujusmodi voces exempli gratia v. 114. iterumque v. 116 et 117. allatas punctis esse signatas in cod. mnscr., et grammatici syri posterioris aetatis semper sic eas signasse videntur, cf. *Amira* p. 95.

V. 118—121. Ad fidem verborum v. 118. ita sonat: quattuor sunt litterae masculinitatis secundum *hoven* i. e. litterae masculinitatis sunt *h*, *v*, *j*, *n*, e quibus vox memorialis *hoven* componitur, videlicet 1) ܗ suffixi tertiae personae sing. masc. in nominibus; 2) ܘ suffixi

tertiae personae plur. masc. in nominibus ܗܘܢ, quod litterâ *o* secernitur a suffixo femin. ܗܝܢ; eadem littera ܗܢܘܢ secernitur a ܗܢܝܢ, cf. v. 127; 3) ܝ suffixi tertiae personae nominibus numeri pluralis additi, quae littera in suff. fem. non occurrit cf. v. 127; 4) ܝ pronominis ܐܢܘܢ fem. ܐܢܝܢ, et pronominis ܗܢܘܢ fem. ܗܢܝܢ.

V. 123 et 124. De his nominibus vide *Amirae* grammat. p. 66 et 67.

V. 127. *Utraque sua* supplere possumus *mamma* aut tale aliquid. ܓܪ̈ܘܗ in versione marginali redditur: *catuli ejus.* Quin haec significatio formae, quam alibi quidem nusquam inveni, ܓܪܐ vel ܓܪ̈ܘܐ, in plur. cum suff. fem. plur. ܓܪ̈ܘܗ, inesse possit nullus dubito. Catulus alias ܓܘܪܝܐ, ܓܘܪܐ, ܓܘܪܘ dicitur. Tutam et probatam significationem qui desiderat vocem ܓܐܪ̈ܘܗ legere et ad singularem ܓܐܪܐ *sagitta* referre potest, cf. Lexicon. chrest. Kirschianae ed. Bernstein p. 81.

V. 129. *Amira* p. 143: „diminutione, quae solum est in nominibus, utimur cum rem contemptu quodam deprimimus ac despicimus, vel blanditiis quibusdam honoramus et efferimus."

V. 131 et 135. Ablationem litterae ܣ in vocativo graeco in eadem serie cum nominibus deminutivis positam ne mireris; *Bar Hebraeus* spectat non originem sed usum formae.

V. 136—150. Sub hac de contractione titulo disserunt grammatici Syri de nominum relatione et de statibus, e quibus diversa eorum pendet enuntiatio, ita, ut nemo non videat eos omnino non intellexisse hanc in cognoscendis linguis semiticis facile primariam doctrinam. Sed haec in transcursu attigisse sufficiat. *Bar Hebraeus* v. 144. contractionem vocis *'edamo* in *'ad* (quae revera non est contractio sed abjectio stirpis pronominalis *mo,* cf. hebr. כְּמוֹ, בְּמוֹ) et vocis *'edamo lechoscho* in *'ada-*

masch non distinguit a breviori enuntiatione nominum in statu absoluto et constructo; v. 146. unam eandemque caussam contractionis affert eam, ut ingressus orationis expediatur et huic caussae subjungit tres modos contractionis nominum: 1) v. 148. statum constr. ante suffixum; 2) v. 149. statum absolutum praedicati; 3) v. 150. statum constructum nominis definiti ante nomen definiens; cf. v. 229 sqq. Non melius *Amira* p. 146: „nomina autem contrahuntur tum propter sermonis elegantiam ac brevitatem; tum propter carminis condendi necessitatem: quo fit, ut, si interdum contractio in aliquibus vocibus sermonis ornatui officiat, omnino negligenda sit."

V. 151—164. Cf. *Amira* p. 29. V. 151. in codice ܒܠܩܝܢ, quod in ܒܩܠܝܢ mutandum, nam 1) secundum seriem litterarum hujus vocis exempla proponuntur v. 152—156.; 2) versio marginalis v. 151. haec est: „includuntur in clave hujus." Vox memorialis est *baqlid hono*, litterae distinguentes sunt: *b*, *q*, *l*, *j*, *d*, *h*, *n*, *olaf*. V. 160. ܗܝܘܠܐ legendum est cf. *Amira* p. 30., in cod. mnscr. ܗܝܠܐ.

V. 164—183. *Amira* p. 104 sqq. E sex litteris in v. 165. enumeratis ad formas syriacas spectant *j*, *n* (*on*), terminationes adjectivorum in omnibus linguis semiticis usitatissimae; „his litteris quidam addunt *r* in nomine *'elporo*" *Amira* p. 108.; litteris στ — στης — et κ — κος — adjectiva graeca formantur. V. 167. ܠܟܣܝܣ λέξις, vers. marg. lexicon. V. 169. ܐܦܪܝܢ cf. infra 3, 33. *Amira* p. 440: „ܕܝܢ et ܕܐ, utroque enim modo scribitur ab auctoribus, id est ܠܝܢ usurpatur solum fere ob elegantiam, et per modum imperandi cum prima et secunda persona." *Hoffmann* p. 388. recte dixit: ܕܝܢ hebraicae respondere terminationi נָּא, cf. *Hupfeld System der Semitischen Demonstrativ-Bildung und der damit zusammenhängenden Pronominal- und Partikelnbildung, in Zeitschrift zur Kunde des Morgenlandes, II.* p. 158.

V. 184—198. V. 184. ܓܢܣܐ, جِنْس est genus nominum, masculinum et femininum, *Amira* p. 80., *de Sacy* gr. arabe sec. ed. 1. p. 149. De genere in hac sententia h. l. non agitur, quamobrem *Bar Hebraeus* accuratius *genus* definit atque nuncupat ܓܢܣ ܓܢ̈ܣܐ جنس اجناس genus generale sive summum; hoc autem nomine categorias *Aristotelicas* denotat, quae sunt summa genera enuntiationum. Cf. *Heinr. Ritter Geschichte der Philosophie* 3. *Theil S.* 77. Decem categorias Aristotelicas enumerat, *Aristotelis* fere verba reddens, quae, quum ad intelligenda ea quae in hoc nostro capite vere et falso dicta sunt quam maximi sint momenti, apponam: *τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων ἕκαστον ἤτοι οὐσίαν σημαίνει ἢ ποσὸν ἢ ποιὸν ἢ πρός τι ἢ ποῦ ἢ ποτὲ ἢ κεῖσθαι ἢ ἔχειν ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν. ἔστι δὲ οὐσία* (v. 185.) *μὲν ὡς τύπῳ εἰπεῖν οἷον ἄνθρωπος, ἵππος· ποσὸν* (v.186—189.) *δὲ οἷον δίπηχυ, τρίπηχυ· ποιὸν δὲ* (v. 190.) *οἷον λευκόν, γραμματικόν· πρός τι* (v. 191.) *δὲ οἷον διπλάσιον, ἥμισυ, μεῖζον· ποῦ δὲ* (v. 193 et 194.) *οἷον ἐν Λυκείῳ, ἐν ἀγορᾷ· ποτὲ* (v. 193 et 194.) *δὲ οἷον ἐχθές, πέρυσιν· κεῖσθαι* (v. 192.) *δὲ οἷον ἀνάκειται, κάθηται· ἔχειν* (v. 197.) *δὲ οἷον ὑποδέδεται, ὥπλισται· ποιεῖν δὲ* (v. 195.) *οἷον τέμνει, καίει· πάσχειν* (v. 195.) *δὲ οἷον τέμνεται, καίεται. Arist.* Cat. 4. Cf. historia philosophiae graeco-romanae ex fontium locis contexta ed. *L. Preller* p. 244 sq. Exempla a *Bar Hebraeo* proposita non semper veram categoriae sententiam exprimunt, sed de hac re ne longior sim tantum affero categoriam *πρός τι* v. 191. verbis syriacis ܠܘܬ ܡܕܡ redditam, quae verba fecerunt ut de statu constructo quem ita denotant grammatici syriaci cogitaret *Bar Hebraens.* Versionem vers. 196. sic lege: si dicis *illi qui verberatur: illum qui te verberavit dominus verberavit;* exemplum passivi deest.

V. 207. Definitio temporis ex *Aristotelis* scriptis repetita. Cf. Phys. lib. IV, 11.: *ἀριθμὸς ἄρα τις ὁ χρό-*

νος; ἀριθμὸς = ܡܫܘܚܬܐ; motus coelestis non est tempus secundum *Aristotelem,* sed est mensura omnium motuum quippe qui sibi constans et notissimus sit motus. Quamobrem nostro loco dicitur, tempus esse mensuram motus coelestis cf. *Heinr. Ritter Geschichte der Philosophie* 3 *Theil S.* 235.

V. 211 et 212. Definitio loci iterum respicit *Aristotelis* notionem spatii et loci. Terminus interior corporis oppositus ille termino exteriori est determinatio, forma et figura ejus; huic, ut loci notio oriatur, accedat necesse est (ܩܢܝܢ ܠܗ necessario cohaeret, conjunctus est) terminus exterior corporis ipsa sua forma determinati (ܡܬܚܡܢܘܬܐ) i. e. accedant necesse est termini circumdantes et amplectentes formam corporis, qui termini demum locum corporis definiunt eumque circumscribunt. Corpus, quod externis terminis sive corpore alio externo circumscribitur, est in loco; cf. *Aristot.* Phys. IV, 5. *ᾧ μὲν οὖν σώματι ἔστι τι ἐκτὸς σῶμα περιέχον αὐτό, τοῦτό ἐστιν ἐν τόπῳ.* Vide quae de Aristotelis de spatio et loco doctrina disseruit *Heinr. Ritter Geschichte der Philosophie* 3. *p.* 228 *sqq.*

V. 222 et 223. in *Hoffmanni* grammat. p. 266. allegantur. *Si personae* (proprie substantiae) *tuae conjungitur* = si cum suffixo primae personae conjungitur.

V. 224. cf. *Amira* p. 193.

V. 225 et 226. cf. *Amira* p. 193. Nomina exempli caussa allata respondent formis hebraicis מִשְׁתֶּה etc., quarum terminatio vocalis ֶה = ܐ = ֵי in lingua syriaca etiam ante suffixum primae personae remanet. Eandem terminationem non quidem ante suffixa primae personae tamen ante suffixa secundae et tertiae personae in lingua hebraica remanere notum est. *Ewald* grammat. hebr. 1838. p. 271.

V. 227. ܥܠܝܬܐ pars superior, excelsa vocis est initium ejus.

V. 230. ܛܠܝܐ versio marginalis *puer Gideonis*, quod per imprudentiam in meam versionem irrepsit. Lege *ros Gideonis*, Judd. 6, 38—40.

V. 231—240. Significationes contractionis sive status constructi quattuor sunt hae: 1) litterae ܕ, cujus significationis exemplum vide in v. 234.; 2) praepositionis ܡܛܠ, ut exempla in verss. 235 et 236. proposita docent. Hae duae cognatae inter se significationes ad unam eandemque fere significationem duplici modo perceptam referri possunt, quamobrem dicitur in v. 231: *possidet significationem duplici modo* videlicet litterae ܕ et praepositionis ܡܛܠ. Quae contorta verborum constructio aequali exitu versuum ܐܠܐ — originem debet. 3) Vocis ܐܝܟ *ut audis* sive audies *a me* in verss. 237 et 238. hanc significationem exemplis comprobaturo; 4) denominantis possidentis sive adjectivi intransitivi (cf. annotata ad verss. 78—87.); quae verba reddidi *in dominante possidente*, videlicet *haec contractio est*, ea ratione ductus ut relationem remotiorem litterae ܕ ante ܦܘܡܗܐ annuerem: nam contractio vel status constr. significationem adjectivi intransitivi non habet, sed tantum in his adjectivis occurrit saepius. Inter terminos angustos usum adjectivi in statu constr. in lingua syriaca raro quidem obvii coercet *Bar Hebraeus*. Non aliter *Amira* p. 166: „huc (ad contractionem) spectant etiam nomina quae ad laudem vel vituperationem referuntur."

V. 235. ܫܐܪܐ cf. vocabulum graecum σήρ.

V. 238. ܦܘܩܡܝ proprie est forma adjectiva: τὸ solare coloris.

V. 241. ܡܠܒܠܬܐ cf. Lexicon syr. chr. Kirsch. ed. Bernstein p. 281.

V. 246. *Initio* v. 23 et 24.

V. 282—307. *Amira* p. 124—143. Grammatici syri posterioris aetatis caussas et rationes e quibus enuntiatio sive mollis sive aspera litterarum et positio pun-

ctorum *Quschoi* et *Rukhokh* pendent omnino non intellexerunt. Ad usum et consuetudinem rationibus non stabilitam ideoque in contrarias partes quam saepissime abeuntem delegati firma doctrinae de punctis ponendis fundamenta jacere non potuerunt. Observationes singulas collegerunt, rem ipsam non explicuerunt. Idem de tota punctorum et accentuum doctrina valet, cf. *Ewald, Zeitschrift zur Kunde des Morgenlandes* 2. *Band p.* 110. *Bar Hebraeus* hoc nostro loco confuse, *Amira* ceteri grammatici perplexe de punctis Quschoi et Rukhokh locuti sunt. Puncta, quae liber mnscr. perhibet quam accuratissime typis exprimenda curavi. Nihil emendavi. Emendandi tum demum locus erit, si punctorum rationem e libris syriacis quam accuratissime scriptis cognitam habebimus. V. 284 et 285. cf. *Amira* p. 127.: „si litteris *bgdkft* accidit una ex his quattuor consonantibus hac voce ܒܘܠܐ (cf. v. 23.) comprehensis fiunt lenes.“ Vss. 286 — 292. in *Hoffmanni* grammatic p. 113. typis expressos invenis; π graecum nunquam est molle, attamen in mnscr. v. 289. legitur ܠܦܦܣ, *Amira* p. 127. recte ܠܦܦܝܐ. V. 290 sqq. ad litteram ܦ in vocibus syriacis spectant. V. 293. litterae ܦ in vocibus enumeratis suppositum fuit punctum Rukhokh, sed quum regulae v. 292. stabilitae aperte repugnet deletum est; sic littera ܦ sine omni puncto remansit. V. 300. ܪܦܢ sic cum petocho in manuscr., Actt. 7, 43. ܪܦܢ. V. 305. lege ܣܦܠܩܪܐ, puncta nescio quo casu deciderunt.

V. 308 — 323. agunt de litteris quae scribuntur sed non pronuntiantur, *Amira* p. 24.; v. 324—327. de litteris quae pronuntiantur sed non scribuntur, *Amira* p. 27. V. 309. ad verbum: *dictum quasi istud absorbet.* Dictum memoriale quindecim litteras complectens hunc sensum praebet: *quia peccavi ille pugnavit.*

V. 328 — 340. De permixtione arbitraria agens *Bar Hebraeus* addit v. 340: *tu autem talia mitte,* cf. quae

Amira p. 28. contra talem permutationem litterarum monet. Haec permixtio et permutatio litterarum interdum inscientia, saepius ipsa pronuntiatione temporum decursu debilitata et litterarum discrimina tollente orta indies depravavit linguam syriacam. Depravationem irruentem grammatici non potuerunt inhibere; cf. quae *Rödiger* de lingua syriaca nostro tempore superstite disseruit in *Zeitschrift zur Kunde des Morgenlandes*, 2. *Band* p. 83 sqq.

V. 350. ܐܪܡܝܘܢ Ἑρμεῖον (?).

V. 353—360. *Amira* p. 437.

V. 367—372. *Amira* p. 437.

V. 373—377. *Amira* p. 446. V. 375. pro ܟܘܡܪ sine dubio legendum ܟܘܡܪ; ܩܘܡܪ quid sit nescio, puto nomen loci.

AD CAPUT SECUNDUM.

V. 3—7. cfr. quae ad cap. 1. v. 1 et 2. annotavi. Nomina et verba sunt voces simplices possidentes sensum perfectum, utraque opposita conjunctioni; sed verba a nominibus differunt eo ut diversas temporum rationes respiciant. Quod discrimen in omnibus quas *Amira* p. 249. enumeravit definitionibus distincte enuntiatur, cf. *Eliae* definitionem ܡܠܬܐ ܐܝܬܝܗ ܕܐܚܝܕܐ ܡܫܘܕܥܐ ܐܟܚܕܐ ܕܥܒܪ ܘܕܩܐܡ ܘܕܥܬܝܕ *verbum est quod simul denuntiat tempus quod praeteriit, quod praesens et futurum est.*

V. 8—12. Haec quae intercedit inter tempus praesens et tempus futurum necessitudo nititur non cognatis formis externis sed propinquitate momenti temporis prae-

sentis et cujusvis momenti temporis proxime instantis; ܕܡܘܬܘܗܝ igitur significare videtur formas quasi internas, qualitates.

V. 12—17. Verba intransitiva a grammaticis dicuntur ܕܒܝܩܘܬܐ, verba transitiva ܥܒܘܪܬܐ vel ܡܫܢܝܢܝܬܐ cf. *Amira* p. 413.

V. 18. pro ܕܕܒܝܩܘܬܐ metri caussa legendum est ܕܕܒܩܘܬܐ, conf. titulum verss. 62—77. libri 1.

V. 24. ܡܢܩܒܢ femininum efficientes, inde in titulo dicuntur litterae ܡܢܩܒܢܝܬܐ.

V. 26. pro ܘܪܬܢ legendum ܘܪܬܢ, rad. ܪܬ tremuit.

V. 27. ܣܒܝܢ, ܐܬܣܒܝܢ etc., in hisce formis non raro duplex occurrit *jud*, sed saepius *jud* feminini coalescit cum *jud* radicis, cf. v. 35—39., quod secundum *Bar Hebraeum* tantum in verbis parvis i. e. minoris ambitus fieri solet, e. gr. in ܦܠܝܢ, ܣܓܝܢ etc.

V. 33. ܡܠܬ ܗܘܝܐ verbum elementorum sive litterarum est verbum scriptum.

V. 34. ἀπόδειξις = ܐܦܘܕܝܩܣܝܣ.

V. 36. ad verbum: et mutationem in eorum substantia patiuntur.

V. 40—44. In stirpe simplici (Peal) verborum ܠܐ tertia persona femin. plur. e tertia persona singul. masc. non formatur apposita littera ܢ ut in *saki*, *'ebad* etc., sed motione tantum vocalis, e. gr. *chezo* et *chezai.* Quae terminatio *ai* e *a* radicis et *j* femin. quidem orta est, sed originem terminationis *Bar Hebraeus* non respicit.

V. 52. Lineam voci *olaf* per imprudentiam suppositam supra eam colloca. Pro ܢܦܩܐ pluralem lege ܢܦܩܐ.

V. 54 et 55. ܚܪ *aruit, exaruit* dicitur de gutture sicco rauco obmutescente et eandem praebere potest si-

gnificationem quam ܦܐܡ *mutus fuit.* Quamobrem *Bar Hebraeus* putat alteram vocem ortam esse ex altera abjecta littera ܦ. Occasione oblata commemoro utramque radicem esse cognatam et ex origine ejusdem significationis.

V. 57—60. *Amira* p. 251 et 255. de *casibus verbi* disserit plane alio modo quam noster. Quod non offendit. Nam notio casus quam statuerunt grammatici syri effecit, ut quamcunque litteram praefixam et quasi cadentem in vocem, casibus annumerarent. *Amira* tres e litteris *bdul* (quae casus sunt nominum lib. 1. v. 24 et 25. v. 246—281.) videlicet *b, d, l,* casus verbi esse dicit easque *maphloto* nuncupat. Noster casus verbi a casibus nominis distinguit et litteras verbis praefixas quas vox memorialis *mento* complectitur casus verbi esse profitetur, *m* participii, *n* futuri, *t* femin., *olaf* primae personae futuri. De voce *mento* cf. *Amira* p. 419 sqq.

V. 62. Transpositione litterarum e *mento* v. 57. fit *amnat;* mutatam formam vocis memorialis hoc loco aequalis exitus versus postulat.

V. 68. ܐܬܢܦܡ Etp. rad. ܢܦܡ idem fere significat quod Etpa. rad. ܢܦܡܠ, nam fervendi et fermentandi significatio duabus litteris ܢܦ insita in utramque radicem quadrat; quamobrem hoc loco littera ܠ annumeratur litteris additamenti et in una serie ponitur cum ܬ syllabae passivae ܐܬ et cum euphonicis hujus litterae mutationibus.

V. 69—135. In libro mnscrpto verba tituli alibi semper atramento rubro hoc loco partim rubro partim nigro scripta sunt, quod testatur scriptorem librarium in dubio haesisse de ambitu tituli. Sed incerti esse non possumus, nam verba tituli soluta oratione a versibus doctrinam ipsam exponentibus satis dilucide distincta sunt. — Secundum titulum verss. 69—135. agunt *de ratione qua exploremus* ܡܫܘܚܬܐ *temporis praesentis et*

futuri. Quaeritur quid sit *qnumo?* vox saepissime obvia, etiam apud Arabes (أُقْنُوم), respondet voci graecae ὑπόστασις, dicitur de homine qui ipse est ὑπόστασις vel substantia sui ipsius, e. gr. lib. 1, 222,, igitur de persona, quam vocamus, et hanc ob rem nomina personalia sunt ܩܢܘ̈ܡܝܐ lib. 1, 90. *Amira* p. 59. Tamen nunquam quod sciam occurrit apud grammaticos syros de personis verbi, quas semper ܦܪ̈ܨܘܦܐ πρόσωπα nuncupant cf. v. 70. *Amira* p. 251. Qua de caussa etiam hoc loco non de persona sed de *substantia* cogitemus necesse est. *Substantia* temporis praesentis et futuri quae sit versus sequentes docent, nam in versibus 71—135. ad quos titulus spectat, sermo tantum est de forma *imperativi,* in qua revera conspicitur substantia stirpis, quae conjuncta cum praefixis et affixis personarum et numeri in futuro reperitur, etiam in participio (i. e. praesente) stirpium derivatarum. Quid valeat haec *substantia,* quemnam locum teneat in doctrina de formis verbi non dicit *Bar Hebraeus* plurima tantum breviter attingens in hac sua grammatica metrica. Ex enumeratione conjugationum apparet hanc *substantiam* fere respondere θέματι grammaticorum graecorum, ita ut constituendis et definiendis conjugationum generibus inserviat, nam sex mensurae sive conjugationes quas enumerat noster pendent e ratione, quae intercedit inter futurum et imperativum sive substantiam. — *Substantia* accuratius definitur adjectivo apposito ܡܫܡܗܝܐ quod significat rem sui generis unicam v. 54., igitur numerum singularem v. 19. qui ex consuetudine ܡܝܚܕܝܐ dicitur. Haec *substantia singularis* (v. 180.) vel numeri singularis est *proxime* (ܩܪܝܒ. adverbialiter positum est, nam praedicati locum tenent adjectiva sequentia ܕܟܪ̈ et ܢܩܒ̈) *masculina et femin.*, cf. v. 187. Dē utraque forma substantiae singularis igitur dicendum est et dicitur. Ultima tituli verba sunt accusativi pendentes a verbo *nepqud: multos et multas* videli-

cet substantias i. e. substantiam vel imperativum in numero plurali generis masc. et fem.

V. 69. *Verbum quod imperat* est imperativus, qui ipse substantiam (ϑέμα) futuri et praesentis exhibet. In futuro conspicitur, igitur e futuro derivari potest.

V. 71 sqq. enumerantur conjugationes, quae hoc loco *mensurae* nuncupantur; dicuntur etiam ܗܘܦܟ̈ܐ *variationes, et* ܫܘܪܒܒ̈ܐ *ramorum propagatio. Amira* p. 256.

1) v. 71 — 86. primam mensuram constituunt omnia verba, quae imperativum formant ita ut abjecta littera *nun* vocalium positionem et enuntiationem futuri retineant.

v. 73 et 74. *Hoffmannus* in gramm. p. 175. allegavit. De forma ܬܗܐ cf. *Amira* p. 360.

2) v. 87 — 100. secundam mensuram constituunt verborum ܢܐ formae passivae, quae in imperativo syllabam ܢܬ mutant in ܐܬ et in ultima syllaba vocalem *o* sibi sumunt.

v. 93. vox ܢܫܘܐ secundae mensurae annumeranda est, si exitum respicis, primae, si initii rationem habes. Igitur peculiaris quidem mensura hujus formae verbis tribuitur, sed apposita ea mensurae secundae eique subjecta.

3) v. 101 — 110. ad tertiam mensuram pertinent futura stirpis simplicis verborum ܢܐ quae in imperativo *nun* abjiciunt et vocali *i* pronuntiantur.

V. 109 et 110. *Hoffmannus* in grammat. p. 225 allegavit.

4) v. 111—120. quartae mensurae annumerantur omnia verba quae in imperativo litteram consonantem tertiam ab initio cum *a* pronuntiant. Ad hanc mensuram verba plurima et sive originem sive formam spectas diversissima pertinent; nam in hac imperativi forma discrimina stirpium Etpeel et Etpaal alia-

que discrimina formarum multa cessant. *A* tertiae consonantis sola est norma et nota hujus mensurae, quamobrem varias variorum verborum formas huic mensurae subjectas ne mireris.

5) v. **121—128.** Signum quintae mensurae est vocalis *a* litterae consonantis quartae ab initio. Huc pertinent formae passivae stirpis simplicis verborum ܝܐ.

6) v. **129—135.** Sextam mensuram constituunt formae passivae stirpis simplicis verborum ܦܐ. v. **129.** legendum est ܐܬܐܦܪ. v. **131.** *mundatur* videlicet abjecta terminatione ܝܐ. v. **135.** ܡܠܟܡ sic in libro mnscrpto.

V. **136—157.** *Amira* p. **356—368.** Vox ܕܠܝܠܐ in titulo significat *paucus*, quae significatio bene quadrat in nostrum locum, nam verba pauca, quae mensuris sex stabilitis subjecta non sunt, enumerantur in hoc capite. Dubito num significatio *difficilis*, quam versio marginalis exhibet, huic voci assignanda sit. ***Abraham Ecchellensis*** quidem, in grammat. sua p. ܪܟܓ in doctrina de verbis, typis verborum ܢܗܝܪܐ *perspicuis* opponit typos ܕܠܝܠܐ ut ei vocabulo significationem *impeditus*, *difficilis* tribuere videatur.

V. **136.** ܦܠܓ *progerminare*, in Aphel *proferre* rationes rei i. e. explicare.

V. **138** et **140.** ܢܐܬܐ ad mensuram primam pertinet cf. v. **72.**

V. **142.** ܢܐܡܐ ad mensuram tertiam pertinet cf. v. **101.**, quo loco ܢܡܐ sine *olaf* legitur. Uterque scribendi modus promiscue occurrit.

V. **143—146.** Tria verba in futuro ejusdem formae in imperativo tamen diversam habent formam, videlicet ܢܐܡܐ in imper. est ܡܝܡ, ܢܐܬܐ in imper. est ܬܐ cf. *Amira* p. **357.**, ܢܐܦܐ neque ad analogiam primi verbi *mji* neque ad analogiam alterius *mo*, sed verbi *eschtai* analo-

14

giam sequens imperativum habet ܢܦܩ cf. *Amira* p. 360.
v. 145. ܬܐܝܡܐ duae imperativi formae, quarum altera est fictitia, scribendo in cod. manuscr. arcte conjunctae sunt: *veni jura.* Versus levi mutatione sic legendus videtur: ܘܠܐ ܡܐܡܪ ܐܡܪܬ ܐܡܪ ܬܐ ܝܡܐ nunquam dicis ad analogiam *to mo.*

V. 148—153. ܢܐܙܠ tantum in futuro et infinitivo in lingua syriaca occurrit, in praeterito et imper. vices hujus verbi gerit radix ܗܠܟ; contra ܗܠܟ nunquam invenitur in futuro, sed loco ipsius substituitur ܢܐܙܠ. *Amira* p. 362.

V. 155. ܐܬܒܝ cf. *Amira* p. 280. *Hoffmann* p. 225. *In psalmo* cf. ps. 6, 5. 80, 15.

V. 156. ܡܩܒܠ partic. pass. Aphel, quam arctissime conjunctum cum participio sequente ܢܦܠ.

V. 157. Et paulo post, videlicet in verss. 164—178.
V. 158—163. agunt de tertia praeteriti et partic. femin. primae stirpis verbb. ܩܡ et ܩܠ.

Versus 161. legendus videtur: ܗܘܝܢ ܢܩܒܠܬܘܢ ܐܦ ܕܐܬܒܝ.

V. 164. ܬܢܝܢܐ a rad. ܬܢܐ, שָׁנָה narrando repetere, est *narratio*, opposita voci ܟܒܪܢܝܐ significat tempus narrationis i. e. praeteritum.

V. 169. ܐܒܘܪ in imperat. ut ܐܒܘܠ.

V. 180. *persona singularis* accuratius *substantia singularis.* Hoc loco secernitur substantia singularis in praeterito, quae tertia persona est praeteriti, a substantia singulari in imperativo, cf. supra p. 119.

V. 190. ܬܘܩܒܠܬܐ *conjunctio ea quae est cum masculo et femina,* ad verbum: in colloquio quod est cum masculo et femina, i. e. si suffixum secundae personae masc. et femin. accedit.

V. 195 et 196. Tertia singul. masc. et tertia plur. fem. praeteriti verborum formae *saki* et *'ebad* item non sono sed scriptione tantum distinguuntur.

V. 197—214. In titulo litterae ܓܓܪ̈ܢܝܬܐ nuncupantur ܚܪ̈ܘܫܢܝܬܐ *raucae*, quod vocabulum in linguam grammaticam non est receptum. Ultimum tituli verbum ܡܣܬܡܘܪ sine dubio legendum est pro ܘܡܣܬܡܘܪ in libro mnscrpt., quod sententiam nullam praebet; verbum ܐܣܬܡܘܪ ortum est e ܡܘܪܐ *locutio*, *sermo*.

V. 197. ad verbum: litterae gutturales inclusae sunt in trinitate cf. lib. 1. v. 98. Litterae gutturales sunt *h*, *ch*, *'e*, nam littera *olaf* potentiam gutturalem abjecit ita ut grammatici syri vix et ne vix quidem eam gutturalibus annumerarent, cf *Amira* p. 7 et 8.

V. 202. participiorum rationem habet *Bar Hebraeus*, cf. v. 209—214.

V. 209. ad verbum: in hunc canonem haec (verba) introducit.

V. 215—220. agunt de nominibus, e quibus secundum nostrum verba derivantur et quae hanc ob rem in titulo *etymologica* dicuntur. Non est quod dicam, in nominibus, quae duplicem habent *v*, alteram ad stirpem, alteram ad formationem nominis pertinere, quamobrem altera in verbis remaneat necesse est.

V. 221—237. cf. quae supra ad lib. 1. vss. 282—307. de punctis *Quschoi* et *Rukhokh* diximus. Etiam hoc loco non recensendi partes suscipere sed explicare volumus doctrinam a *Bar Hebraeo* propositam. V. 221. *jam antea* cf. lib. 1. v. 282 et 283. 1) v. 224 et 225. litterae *amnat* v. 62. vel *mento* v. 57., quae casus dicuntur, molliunt litteras *bgdkft* post eas positas. E vocibus exempli gratia allatis apparet hoc loco casibus annumerari litteras *v* et *d*, cf. quae supra ad vss. 57—60. annotavimus. *Amira* p. 419 sqq.: „notandum est —— litteras *amnat* cum alicui consonanti de sex accidunt, *si*

eam quiescentem reperiunt, habere vim eficiendi illam mollem — —; praeterea duae litterae *d* et *v* cum verbo cadunt, ejus primam litteram, si de sex est mollem reddunt.“ Sed v. 225—229. ab hac lege excipiendae sunt litterae *bgdkft* motae i. e. cum vocali enuntiatae, nam hae (quae ex origine, ut rationem rei afferam, fere semper sunt geminandae) punctum *Quschoi* habent. Puncto *Quschoi* his in verbis respondet Dagesch forte Hebraeorum. — 2) v. 230. *t* quiescens post litteram *v* propositam asperatur, cf. *Amira* p. 420: „advertendum tamen est, duas litteras *v* et *d* si litteram *t* quiescentem reperiant, asperitate afficere, sin vero motam lenitate.“ — 3) v. 231—234. verba, quae in praeterito possident litteras molles, in praesente vel participio habent litteras asperas; exempla sunt *b* in *borkhon, d* in *poqdo*, *ʿobdin* et *chozdin, kh* in *khotbo;* contra formae praesentis litterâ *mim* formatae habent litteras molles e. gr. v. 234. *mbarkhin* et *mchasdin.* Hanc legem omnino nullo certo niti fundamento quisque videt; *Amira* quidem exceptionibus et novis legibus studuit definire eam et stabilire p. 420 sqq., sed operam perdidit, nam hac methodo ut doctrina de punctis, quorum positio tota a qualitate et natura syllabarum pendet, explicaretur fieri non potuit. — 4) Littera *p* vocis *apis* graeca est et hanc ob rem aspera, cf. lib. 1. v. 286. Notum est, vocem ܐܦܝܣ relatam esse a grammaticis syris ad verbum graecum πείθω, de qua relatione vide lexicon chrestom. Kirschianae ed. *Bernstein* p. 392. v. 237. ܩܢܘܢܐ ܕܓܪܡܛܝܩܐ *canon grammaticae;* conjicere possumus *Bar Hebraeus* hoc loco delegare lectorem ad latam hujus doctrinae expositionem in grammatica sua majori.

AD CAPUT TERTIUM.

V. 1 et 2. ad verbum: quod ad *conjunctionem*, nomen ejus ipsum sufficit ut ostendamus naturam ejus, quia factor est vicinitatis et *conjungit* etc. *Abraham Ecchellensis* p. ܦܝ: ܐܣܘܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ ܕܡܡܠܠܐ ܕܐܣܪܐ ܠܗܕܡܘܗܝ ܕܡܐܡܪܐ ܥܡ ܚ̈ܕܕܐ *conjunctio* pars tertia est orationis, quae *conjungit* membra sermonis inter se. *Amira* p. 450: ܐܣܘܪܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܠܡܡܠܠܐ ܐܣܪ ܘܡܛܟܣ *conjunctio* est quae orationem *conjungit* et ordinat.

V. 5 sqq. Conjunctiones, quae in his versibus enumerantur, secernit *Bar Hebraeus* ab *adverbiis* ܡ̈ܠܐ ܡܬܠܬܐ (quae nomina esse contendit lib. 1. v. 30 — 40). Idem *Amira* fecit, qui p. 430 sqq. de *adverbio* (quod ad nomen non refert), p. 450. de *conjunctionibus* disserit; *Abraham Ecchellensis* p. ܦܟ; distinguit genera conjunctionum haec: ܡ̈ܠܐ ܡܬܠܬܐ, ܦܘܪܫܘܬ ܣܡܟܐ et ܡܨܥܝܘܬ ܣܡܟܐ, *adverbium*, *praepositio* et *interjectio,* adverbio annumerans et voces in libr. 1. verss. 30 — 40. consignatas et conjunctiones in his nostris versibus 5 — 33. Qua in re *Abraham Ecchellensem* secutum esse auctoritatem et consuetudinem grammaticorum pristinam, apparet e lib. 1. v. 40.

V. 5. *Abraham Ecchellensis* p. ܦܠ; vocem *ger* annumerat conjunctionibus ܡܩܪ̈ܒܢܬܐ *affinitatem efficientibus* et ܡܚܘ̈ܝܢ ܥܠܬܐ *caussam indicantibus* (una cum *metul* v. 20. et *bad* v. 27.), vocem *den* ܡܢܩ̈ܦܢܬܐ (rad. ܢܩܦ) *adducentibus*.

V. 6. cf. graecum *μέν* in *ὁ μέν* etc. (personam introducit), et *μέν* sensu concessivo i. e. in significatione conjunctionis ܗܟܝܠ *ergo.*

V. 10. ܣܘܡܦܪܣܡܐ (sic scriptum est in libro mnscr.) graecum est *συμπέρασμα.* *Moden* et *badgun* ab *Abrah. Ecch.* p. ܪܠܘ dicuntur conjunctiones ܡܟܢܫܢܝܬܐ *colligentes.*

V. 12. *'in* et *beram* v. 9. secundum *Abraham Ecchellensem* p. ܪܠܡ sunt conjunctiones ܦܘܪܪܐ.

V. 14. *ophen* conjunctionem ܦܘܫܬ ܪܗܛܐ nuncupat *Abrah. Ecch.* p. ܪܠܘ.

V. 20. voci *metul* vox *'al* cognata est, e. gr. in ܡܛܠܠܬܐ et ܥܠܠܬܐ, cf. v. 56.

V. 23. ܦܪܒ res gesta, historia cf. lexicon chrest. Kirschianae ed. *Bernstein* p. 550; status absolutus pro statu emphat. ܦܪܒܐ metri caussa.

V. 25. *τὸ esse* videlicet in loco rei vel prope rem.

V. 29. *eschtuph* ad nomina relatum est 1, v. 37.

V. 33. *ni,* cf. quae ad libri 1. versum 169. annotavi; *Bar Hebraeus* eandem quam *Amira* hujus syllabae dat explicationem.

V. 34 et 35. De conjunctionibus his in versibus uno tenore breviter et cursim (v. 3.) disseruit *Bar Hebraeus,* sed sunt aliae in quas accuratius inquirere vult, videlicet praepositiones et reliqua vocabula conjunctionibus annumerata, de quibus in singulis sectionibus a v. 36. usque ad v. 148. agit.

V. 42. cf. lib. 1. v. 234.

V. 45. Lucas 1, 48.

V. 57. *Verbum vivum* est Christus; cf. Lucas 12, 53.

V. 60. non de praepositione *'al,* sed de *'al* tertia perfecti verbi agitur.

V. 62. sic interpungendus est: et a mane iterum est de tempore.

V. 64 et 65: *amen* 1) adjectivum est *constans, perseverans;* 2) particula asseverandi in fine precum, *ita fiat;* 3) stat. absol. pluralis vocis ܐܡܬܐ *cubitus;* 4) particula confirmandi, *vere, profecto.*

V. 69. Matth. 10, 29.

V. 70. quartus modus videtur esse modus *precum,* nam vocis ܨܠܘܬܐ significatio proxima est *preces;* exemplum propositum est: *ne videas diem mali.* Quartus hic modus fere nullo discrimine a secundo separatur, quod primo obtutu me offendit, quamobrem aliam hujus modi rationem quaesivi, sed inventam, cujus reliquias vides in versione latina, mittendam esse jam puto.

V. 71. ܐܝܢ ܥܒܕܐ ad verbum: *particulam 'in efficit,* i. e. affirmat, nam *'in* est particula afirmativa, *ita est, sane.*

V. 72. Lectio ܠܐ ܗܘܐ sine dubio depravata est; nam 1) vocem *lau* compositam esse e *lo* et verbo *hvo* conjectura esset falsa et a nemine, quod sciam, unquam prolata, quam *Bar Hebraeo* imputare non debemus; 2) verbum *hvo* cum sequente participio ܐܬܐ conjunctum hoc loco nullam aptam praeberet sententiam; legendum est ܠܐ ܗܘ e quibus vocibus secundum opinionem communem et firmam *lau* conflatum est.

V. 74. cf. lib. 1. v. 144.

V. 76. ܐܟܙܢܐ ortum ex ܐܟ et ܙܢܐ *secundum modum;* pro simplice ܐܟ hoc loco metri caussa positum. In versione *akzeno* delendum.

V. 78. significationem vocis *bzir* praepositio *'ad* conjuncta cum *qalil* habet e *Bar Hebraei* sententia: ܩܠܝܠ ܠܘܬ ܗܘܐ ܕ est *prope fecit ut,* ܒܙܝܪ ܩܠܝܠ ܠܘܬ ܗܘܐ ܕ est quasi *proxime fuit ut, exiguum paulum abfuit quin.*

V. 80. Ps. 90, 2.

V. 84. Jes. 1, 21.

V. 104. cf. lib. 1, 98. lib. 2, 197.

V. 110. cf. Genes. 39, 9. v. 111. cf. Genes. 14, 23. 24. in Peschito pro ܐܣܒ ܠܐ legitur ܐܣܒ ܐܢ. v. 112. cf. Josua 6, 17. v. 115. cf. Matth. 21, 19. v. 116. cf. Joh. 13, 10.

V. 119. ܦܘܪܥܢܐ *enuntiatio consequens* opposita illa *enuntiationi antecedenti* ܫܘܕܝܐ nuncupatae. *Amira* p. 476: *schudojo* proprie promissionem significat, *pur'ono* vero retributionem vel remunerationem. Hinc deinde propter quandam similitudinem transferuntur et orationi accommodantur. Nam quemadmodum promissio eum cui fit, expectatione quadam retributionis tenet suspensum, ita oratio vel sermo praecedens, quia expectatione alterius consequentis, quem praecedit et a quo aliquo modo dependet, animum legentis tenet suspensum illique sensum perfectum ingenerare non solet: communiter a grammaticis dum de interpunctione agunt dici solet *schudojo*, et qui hunc insequitur *pur'ono*, quo fit etiam ut *schudojo* pro qualibet oratione antecedenti ét *pur'ono* pro qualibet consequenti sumi consuescant.“

V. 124 et 125. Vocem ܒܕܠܠܘ versio marginalis reddidit *in porticu* vel *laritate* (sic? puto locum in quo lares collocati sunt). *Isaac bar Ali* in lexico ܕܠܠܘܬܐ explicat per العزة والتعظيم *potentiam* et *nobilitatem*. Quid versio marginalis sibi velit et quo fundamento nitatur, nescio; significatio ab *Isaaco bar Ali* prolata neque aliena est a radice *dal* neque in nostro loco incommoda. Nam dicere videtur *Bar Hebraeus, en* usurpari tanquam particulam interrogativam, si interrogatio honoris caussa mitigetur et quasi sub conditione pronuntietur. Sed quaeritur, ubinam in hac interrogatione sit *pur'ono,* qui (v. 2.) particulam *en* sequatur necesse est?

Respondet noster verbum, quod ad particulam interrogativam pertinet, esse *pur'ono* (ܦܘܪܥܢܐ in secundo loco i. e. in enuntiatione consequente ponimus) sive locum *τοῦ pur'ono* in enuntiationibus conditionalibus occupare, et qui desideret *pur'ono* in hoc verbum inquirat. Ut ostendam, quomodo hanc rem cogitatione complectar, exemplum afferam: in interrogatione ܐܢ ܐܢܬ ܐܡܪܬ *si tu dixisti,* pur'ono quem particula *en* postulat deesse videtur, attamen adest e sententia *Bar Hebraei* in verbo ܐܡܪܬ; et revera hanc interrogationem conditionalem dissolvere possumus in duas enuntiationes: *si tu* (*fuisti*) est enuntiatio prima sive *schudojo,* et *qui dixeris* est enuntiatio altera sive *pur'ono.*

V. 137. *in allocutione, de qua re jam dictum est* in versu 127., quamobrem exemplum allocutionis non proponitur, nam exempla v. 140. sunt *institutionis,* v. 141. *admirationis* etc.

AD CAPUT QUARTUM.

V. 1—4. ܪܘܟܒܐ in titulo et v. 3. est *compositio,* quae est secundum *Amiram* p. 453.: ܡܬܩܢܢܘܬܐ ܬܪܝܨܬܐ ܕܡܢܘܬܐ ܕܡܡܠܠܐ *ordinatio recta partium orationis.* Oratio composita a grammaticis syris dicitur: 1) ܡܪܟܒܐ v. 2. *compositum;* 2) ܡܡܠܠܐ *sermo,* et 3) ܡܐܡܪܐ v. 2. *oratio.* Definitio orationis compositae est haec: ܐܝܬܘܗܝ ܩܠܐ ܡܫܘܕܥܢܐ ܗܘ ܕܡܕܡ ܡܢ ܡܢܘܬܗ ܡܫܘܕܥܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܟܕ ܡܬܦܪܫ *est vox significativa talis, ut quaevis e partibus illius, si separatur, significet quid;* cum hac definitione conferas definitiones nominis et verbi, initio libri 1 et 2. V. 3. *tria haec verba simplicia,* nomen, verbum et conjunctio.

V. 5—12. In quavis oratione composita necessario (*men* ἀνάγκη) est *principium* i. e. *quod ponitur* tanquam subjectum, de quo agitur, et *significatio* i. e. verbum subjectum denotans et definiens, praedicatum. *Amira ceteri* de his rebus nihil dixerunt, nam „de his et similibus subtilius agere est dialectici non grammatici induere personam,“ quod grammatici syri interdum quidem fecerunt, sed „Arabum consuetudine coacti, quorum est saepe res dialecticas cum grammaticis commiscere“ cf. *Amira* p. 454. V. 5. ܒܦܛܢܘܬܟ cf. (فَطُنَ et nomen actionis فُطُونَةٌ) *prudentia tua scit,* nam de hac re jam disseruit noster in lib. 1. vss. 78—87. V. 7. *narrationum modalium,* ad certum modum constitutarum, nam

exclamationes et interjectiones excluduntur. V. 10—12. in oratione poetica praecipue praedicatum antecedit subjectum; exempla e genesi 49. repetita sunt.

V. 13—40. Ut doctrinam de subjecto et objecto, agente et acto explicet exemplum e libro 2 Reg. 20, 12—16. cf. Jes. c. 39. ut videtur depromptum proponit: *legati viderunt domum aerarii. Viderunt* indicat actionem, sed hanc non spectat his in versibus; *legati* sunt nomen agentis vel subjectum, *domus aerarii* est nomen acti vel objectum. Quaeritur, quomodo cognoscantur subjectum et objectum? quinque modis cognoscuntur: 1) *positione* v. 16—20., nam subjectum priorem tenet locum; 2) *praefixo lomad* v. 21—24., quae littera signum est objecti, vel *litteris* et *praepositionibus*, quae vicariae sunt litterae *lomad*, videlicet *b*, *'al* et *'am*. *'Ebido* actum vel objectum v. 22. nuncupatur *khunoi met'abdono* denominatio patientis, nomen acti; 3) *perspicuitate* v. 25—32. in enuntiationibus, quae ipsa sua sententia objectum definiunt, quales invenis in verss. 27 et 28; enuntiationes contra quae sententiam ancipitem praebent, signum objecti sibi sumunt, v. 29—32.; 4) *consecutione masculini et feminini* v. 33—36., nam quum genus subjecti in verbo conspiciatur, verbum formae mascul. postulat subjectum mascul., verbum formae fem. subjectum fem.; 5) *numero* v. 37—40., qui idem pendet e subjecto.

V. 41—46. Subjectum et objectum definiri possunt ita ut qualitates (ܐܝܟܢܝܘܬܐ et ܐܝܢܝܘܬܐ est qualitas) eorum appareant: 1) *ipsa actione* v. 14. i. e. verbo in enuntiatione subjuncta, e. gr.: vidi Jesum sacerdotem humilem, *stat* ante angelum vel *stantem* ante angelum; verbo subjuncto particula *kad* quam saepissime apponitur in lingua syriaca, sed deesse potest ut in lingua hebraica et arabica; 2) syllaba *'it* adverbia formante, quae qualitatem verbi definiunt cf. lib. 1, v. 30—40.; 3) ablatione litterae *olaf*, i. e. statu absoluto enuntiationi sub-

juncto, qui a statu absoluto praedicati (ܩܛܠ ܦܘܩܕܐ lib. 1, v. 41 et 44.), sine quo enuntiatio non est absoluta (lib. 1. v. 78—87.) distinguitur.

V. 47—65. cf. quae de accentibus disseruit vir perillustris *Ewald* in *Zeitschrift zur Kunde des Morgenlandes*, *Bd.* 1. *S.* 205—212. et *Bd.* 2. *S.* 109—124., *Abhandlungen zur orientalischen und biblischen Litteratur S.* 53 — 129. Maximi momenti in dijudicandis nostris versibus est commentatio altera (in *Zeitschrift Bd* 2. p. 109—124.), cui acceptam debemus notitiam *Bar Hebraei* de accentibus doctrinae, qualem proposuit in grammatica majori ܟܬܒܐ ܕܨܡܚܐ nuncupata. Et quidem in ultima sectione libri vel capitis quarti hujus grammaticae majoris invenimus doctrinam de ܢܝ̈ܫܐ ܦܘܣܩ̈ܐ *vexillis punctorum* sive *punctis majoribus*, distinctis illis a punctis mediis (Ribui, Quschoi, Rukhokh) et a punctis minoribus (quinque vocales denotantibus), quem eundem ultimum locum in hac grammatica nostra metrica tenet brevis et succincta septem accentuum expositio, at non in omnibus libris mnscrptt., nam *Ewald* (l. c. p. 110.) hanc ipsam expositionem in primo libro (*im ersten Haupttheil*) grammaticae invenit in duobus, quos inspexit codicibus bibliothecae Bodlejanae. Inversum ordinem in nulla quod sciam grammatica obviam demiror et nisi *Ewaldi* auctoritas obstaret in dubitationem vocarem.

Titulus docet, versus 47—65. agere de *puchome* et *qinot qerojoto.* Diversa nomina res diversas denotare ponamus necesse est, donec contrarium probatum sit. *Puchome* comparationes, aequationes orationis sunt membra aequalia sive enuntiationes aequalis fere ambitus, quibus complexio verborum componitur, quamobrem hac voce denominantur puncta ambitum enuntiationum denotantia, signa distinctionis et notae. *Qinot kerojoto* proprie sunt tenores et modulationes lectionum (cf. *Assemani*

bibl. or. II. p. 174. ܒܩܝܢܬܐ ܚܢܝܩܬܐ ܘܩܠܐ ܕܐܘܠܝܬܐ modulatione flebili et voce lamentabili), tum puncta et signa modulationes denotantia, quamobrem etiam ܦܘܚܡ̈ܐ ܩܝܢܝ̈ܐ notae musicae (*Ewald* l. c. p. 111.) nuncupatae esse videntur. In his nominationibus revera conspicimus utramque punctorum rationem, quae sunt signa et ambitus enuntiationum et modulationis vocis; sed quum utraque haec ratio quam saepissime sit conjuncta et in uno eodemque verbo reperiatur accidit, ut idem signum utramque denotare posset rationem. Quo factum est ut signis utriusque rationis commune nomen *puchome* attributum sit, v. 47.

V. 47—49. Quadraginta genera punctorum in gramm. majori enumerat *Bar Hebraeus* (*Ewald* l. c. p. 112.), e quorum numero septem tantum eligit, de quibus hoc loco disserat. Inter septem haec quattuor primum locum tenentia radices censentur reliquorum et adminicula, quamobrem ܥܩܪ̈ܢܝܐ *radicalia* nuncupantur, cf. *Amira* p. 476. Tria ultima pertinent ad puncta triginta sex, quae sunt quasi rami e punctis radicalibus derivati et propagati, ut grammatici syri docent.

V. 50—56. Puncta quattuor radicalia enuntiationes singulas, quibus orbis verborum componitur, dividunt et sejungunt. Orbis verborum secundum grammaticos syros constat e duabus partibus, *schudojo* et *pur'ono,* quarum prior denotat ex origine propositionem, altera propositionem consequentem (cf. quae annotavi ad vs. 119. libri 3. pag. 128); sed propria harum vocum vis usu ita est amplificata, ut logicae rationis respectu fere nullo habito, membrum prius et si adsunt membra priora complexionis verborum constituant *schudojo,* enuntiatio sive enuntiationes sequentes ad *pur'ono* pertineant. Signa distinctionis quattuor sunt haec:

1) *'Elojo* v. 50—51. ponitur in media oratione et praecipue in *pur'ono,* ut dictionem longam et *pur'ono*

longum dividat in membra et enuntiationes singulas Praecipue in pur'ono. cf. *Amira* p. 479.

2) *Tachtojo* v. 52 et 53. 1) „adhibetur in fine *schudojo*, ut *schudojo* desiisse et *pur'ono* incepisse cognoscatur" (*Amira* p. 478.), igitur *in media oratione* sive complexione verborum *possidet seriem sectionis* i. e. incipit sectionem eam quae *pur'ono* dicitur, *et ante finem orationis locum habet*, necessario quum initium pur'ono denotet; 2) interdum usurpatur ad designandam interrogationem. *Amira* p. 478.

3) *Schevajo* v. 48. sive *zaugo* v. 54. tantum in *schudojo* occurrit hujusque membra dirimit, ergo semper invenitur ante accentum tachtojo, quippe qui finem *schudojo* denotet. *Zaugo* in *schudojo* respondet accentui *'elojo* in *pur'ono*.

4) *Posuqo* v. 56. פסוק finem totius complexionis verborum denotat. Hic *posuqo* est sector eminenti quadam ratione, quamobrem dicitur ܡܕܪܕܐ, etiam ܚܠܝܠܐ *sancitus*, et distinguitur a *posuqo* ܫܐܠܐ *mutuato*, qui verba singula sive enuntiationes parvas in initio orationis dirimit, cf. *Ewald* l. c. p. 112.

V. 57—60. Ex accentibus triginta sex derivatis tres, quos hoc loco *Bar Hebraeus* enumerat, sine dubio sunt usitatissimae. Modulationes vocum in quavis fere oratione deprehensas, denotant. Signum modulandi fere semper est punctum paulo latius et pinguius, quod diversa nomina accepit a diversis modulandi, quas denotat, rationibus. Dicitur *poqudo* imperans, *m'phisono* preces fundens, *mchavjono* indicans, *qorujo* vocans, *metdamrono, m'schalono* etc., *Ewald* l. c. p. 114 sq. *Amira* p. 479. Quid punctum sibi velit et quo nomine sit nominandum, e contextu perspicimus.

1) *Qroito* v. 57—59. ex consuetudine dicitur ܩܪܘܝܐ.

2) *Metdamrono* v. 60 et 61. punctum duplicatum ex

obliquo super initio vocis positum, *Ewald* l. c. sub nr. 22., idem fere significat quod ܓܒܫܐ (retinens, ibidem sub nr. 13.) punctum duplicatum ex obliquo super fine vocis positum. Sed *metdamrono* etiam exprimitur secundum quosdam puncto uno super initio vocis posito, cf. *Amira* p. 479. *Ewald* l. c.

3) *M'schalono* v. 62—65. initio orationis super particulis interrogativis invenitur, *Ewald* l. c. sub nr. 20. V. 62. *Zau'o khasjo* videtur esse accentus *Zau'o, Ewald* s. nr. 30. *Super voce* melius *ab initio* sermonis. In libro mnscr. v. 63. punctum *m'schalono* appositum ultimae interrogationis voci, videlicet vocibus ܐܝܡܬܝ et ܐܟܡܬܝ, perperam scriptum est; nam particulae, colorem quasi et modum enuntiationum designantes, modulandi signa in se recipiunt in libris syriacis. Legendum est ܐܝܟܘ et ܐܝܟܢܐ. — V. 65. de *tachtojo* interrogandi signo cf. v. 53. Exempla proposita in v. 65. (cf. Joh. 19, 15.) particulam interrogativam, quae sit adminiculum puncti *m'schalono,* non suppeditant, quamobrem *tachtojo,* qui interrogationem, quatenus constituat *τόν schudojo,* terminat, vices quasi *τοῦ m'schalono* gerere videtur.

Tres accentus *qorujo, metdamrono* et *m'schalono* et quattuor *'elojo, tachtojo, schevajo* et *posuqo* non ejusdem generis et rationis esse primo obtutu quisque videbit; nulla necessitudine sunt conjuncti: ergo concedamus necesse est, grammaticorum syrorum doctrinam de accentibus radicalibus et derivatis, si tres hoc loco commemoratos multosque alios e triginta sex respiciamus, omnino non niti vi accentuum recte cognita et ratione eorum accuratius perspecta, cf. *Ewald* l. c. p. 117. Distinctio, quam statuunt accentuum radicalium et derivatorum est talis ut omnes accentus, qui intra membra majoribus accentibus sejuncta reperiuntur, sine discrimine derivatis annumerent.

TYPIS EXPRESSIT ERNESTUS AUGUSTUS HUTH.

